

Nokia E61 Uputstvo za korisnika

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROIZVODA

NOKIA CORPORATION ovime izjavljuje da je ovaj proizvod RM-89 usklađen sa osnovnim zahtevima i drugim bitnim odredbama Direktive 1999/5/EC. Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

Precrtani simbol kante za otpatke sa točkicama označava da se unutar Evropske unije ovaj proizvod mora na kraju svog životnog veka odneti na posebno mesto za prikupljanje otpada. Ovo se odnosi na Vaš uređaj kao i na sva proširenja koja su označena takvim simbolom. Ne odlazite ove proizvode kao neklasifikovani urbani otpad.

Copyright © 2006 Nokia. Sva prava zadržana.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People, Xpress-on i Pop-Port su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig Nokia Corporation..

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd (c) 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Includes RSA BSAFE cryptographic or security protocol software from RSA Security.

Java and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

This product is licensed under the MPEG-4 Visual Patent Portfolio License (i) for personal and noncommercial use in connection with information which has been encoded in compliance with the MPEG-4 Visual Standard by a consumer engaged in a personal and noncommercial activity and (ii) for use in connection with MPEG-4 video provided by a licensed video provider. No license is granted or shall be implied for any other use. Additional information, including that related to promotional, internal, and commercial uses, may be obtained from MPEG LA, LLC. See <http://www.mpegla.com>.

Ovaj proizvod je licenciran po MPEG-4 Visual Patent Portfolio License; (i) za ličnu i nekomercijalnu upotrebu informacija koje su kodovane u skladu sa MPEG-4 Visual Standard a od strane korisnika u okviru lične i nekomercijalne aktivnosti, i (ii) MPEG-4 video sadržaja pribavljenih od licenciranih provajdera (snabdevača) video sadržaja. Ovime se ne daje, niti se može podrazumevati licencno pravo za bilo koju drugu vrstu upotrebe. Dodatne informacije uključujući i one koje se odnose na promotivnu, internu i komercijalnu upotrebu mogu se dobiti od MPEG LA, LLC. Vidite <http://www.mpegla.com>.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati "kao što jesu". Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Raspoloživost posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

KONTROLA IZVOZA

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

9246630/4. izdanje

Sadržaj

Za vašu bezbednost.....	6
O vašem aparatu.....	6
MREŽNI SERVISI.....	6
Proširenja, baterije i punjači.....	7

1. Početak.....	8
Umetanje SIM kartice i baterije.....	8
Umetanje i vađenje memorijske kartice.....	9
Punjenje baterije.....	9
Uključivanje aparata.....	10
Unos prvih podešavanja.....	10
Tasteri i delovi.....	10
Funkcije tastera.....	11
Zaključavanje tastature (zaštita tastature).....	12
Priključci.....	12
Antene.....	12
Regulacija jačine zvuka.....	13
Osnovni podaci o ekranu.....	13
Pasivni režimi.....	13
Dopunjeni pasivni režim.....	13
Pasivni režim.....	13
Indikatori na ekranu.....	14
Memorija.....	15
Memorija aparata.....	15
Prenosiva memorija.....	15
Detalji o memoriji.....	15
Memorijska kartica.....	15
Zaštita memorijske kartice.....	15
Otključavanje memorijske kartice.....	16
Pomoć i podučavanje.....	16
Sistem pomoći u aparatu.....	16
Vodič.....	16
Nokia PC Suite.....	16
Informacije o Nokia podršci i kontaktu.....	16

2. Vaš aparat.....	17
Meni.....	17
Kretanje i vršenje izbora.....	17
Pisanje teksta.....	17
Kopiranje i lepljenje teksta.....	18
Promena jezika pisanja.....	18
Zajedničke radnje u više aplikacija.....	18

3. Prenos podataka između aparata.....	19
Prenos podataka putem Bluetooth ili infracrvene veze.....	19
Sinhronizovanje podataka sa drugim aparatom.....	19

4. Poruke.....	20
Organizovanje poruka.....	20
Traženje poruka.....	20
Podešavanja poruka.....	20
Ostala podešavanja.....	20
Podešavanja centra za tekstualne poruke.....	21
E-poruke.....	21
Podešavanje e-pošte.....	21
Konfigurisanje tastera "E-pošta".....	21
Povezivanje sa poštanskim sandučetom.....	22
Pregled e-pošte van mreže.....	22
Indikator e-maila.....	22
Čitanje i odgovaranje na e-poštu.....	22
Brisanje poruka.....	23
Folderi e-pošte.....	23
Pisanje i slanje e-pošte.....	23
Podešavanja naloga e-pošte.....	23
Korisnička podešavanja.....	24
Podešavanja preuzimanja.....	24
Podešavanja automatskog preuzimanja.....	24
Tekstualne poruke.....	24
Pisanje i slanje tekstualnih poruka.....	25
Opcije slanja za tekstualne poruke.....	25
Odgovaranje na primljene tekstualne poruke.....	25
Tekstualne poruke na SIM kartici.....	25
Podešavanja tekstualne poruke.....	25

Grafičke poruke.....	26
Prosleđivanje grafičkih poruka.....	26
Multimedijalne poruke.....	26
Kreiranje i slanje multimedijalnih poruka.....	26
Kreiranje prezentacija.....	27
Primanje i odgovaranje na multimedijalne poruke.....	27
Prikaz prezentacija.....	27
Prikaz medija objekata.....	28
Prikazivanje i memorisanje multimedijalnih priloga.....	28
Podešavanja multimedijalne poruke.....	28
Časkanje.....	28
Povezivanje na čet server.....	29
Pretraživanje čet korisnika ili čet grupa.....	29
Konverzacije sa jednim čet korisnikom.....	29
Čet grupe.....	29
Grupne konverzacije.....	30
Podešavanja čet grupe.....	30
Izmena prava grupe.....	30
Zabranjen pristup grupi.....	30
Čet kontakti.....	30
Blokirani kontakti.....	31
Pregled poziva.....	31
Snimljena časkanja.....	31
Podešavanja.....	31
Podešavanja čet servera.....	32
Posebne poruke.....	32
Slanje servisnih zahteva.....	32

5. Upućivanje poziva.....	33
Brzo biranje.....	33
Odgovaranje na poziv.....	33
Opcije u toku razgovora.....	33
Preusmeravanje poziva.....	34
Zabrana poziva.....	34
Zabrana Internet poziva.....	34
Slanje DTMF tonova.....	34
Video pozivi.....	35
Dnevnik.....	35
Podešavanja dnevnika.....	35
Voki-toki.....	35
Korisnička podešavanja.....	36
Podešavanja veze.....	36
Prijavljivanje na voki-toki servis.....	36
Voki-toki pozivi.....	36
Zahtevi za povratni poziv.....	36
Prikaz kontakata.....	37
Kreiranje kanala.....	37
Registrowanje PTT kanala.....	37
Priključivanje na kanal.....	37
Voki-toki dnevnik.....	37
Napuštanje voki-toki režima.....	37
Internet pozivi.....	37
Preferentni profil.....	38
Registrowanje profila.....	38
Glasovne komande.....	38
Upućivanje poziva.....	38
Pokretanje aplikacije.....	38
Promena profila.....	39
Podešavanja glasovne komande.....	39

6. Kontakti.....	40
Upravljanje grupama kontakata.....	40
Upravljanje podrazumevanim informacijama.....	40
Kopiranje kontakata između SIM kartice i memorije aparata.....	40
Izbor tonova zvona kontakata.....	41
Vizitkarte.....	41

7. Kalendar.....	42
Kreiranje stavki kalendara.....	42
Obaveze.....	42
Podešavanja kalendara.....	42
Prikazi kalendara.....	43

S a d r ž a j

Slanje stavki kalendara.....	43
Dodavanje u kalendar stavke kalendara koju ste primili.....	43

8. Sat.....44

Alarm sata.....	44
Dodavanje i brisanje gradova.....	44

9. Povezivanje.....45

Internet pristupne tačke.....	45
Podešavanje Internet pristupne tačke za data pozive.....	45
Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za data pozive.....	45
Podešavanje Internet pristupne tačke za paketni prenos podataka (GPRS).....	46
Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za paketni prenos podataka (GPRS).....	46
Podešavanje Internet pristupne tačke za bežični LAN.....	46
Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za data pozive.....	47
Bežični LAN.....	47
Kablovska veza.....	47
Prenos preko IP.....	47
Postavljanje data kabla za korišćenje IP prolaza.....	47
Pristupna tačka za IP prolaz.....	48
Napredna podešavanja pristupne tačke IP prolaza.....	48
Bluetooth.....	48
Početak korišćenja Bluetooth veze.....	48
Podešavanja.....	48
Bezbednosni saveti.....	49
Slanje podataka.....	49
Indikatori Bluetooth povezivanja.....	49
Uparivanje uređaja.....	49
Autorizacija uređaja.....	50
Prijem podataka.....	50
Prekid Bluetooth veze.....	50
SIM pristup profil.....	50
Infracrvena veza.....	50
Data veze.....	51
Paketni prenos podataka.....	51
UMTS.....	51
Bežična lokalna mreža (WLAN).....	51
Menadžer veza.....	52
Prikaz i prekidanje aktivnih veza.....	52
Traženje bežične LAN mreže.....	52
Modem.....	52
Mobilni VPN.....	52
Upravljanje VPN-om.....	53
Upravljanje VPN pravilima.....	53
Pregled VPN dnevnika.....	53
E-mail data roming.....	53
Grupe pristupnih tačaka.....	54
Konfigurisanje grupa pristupnih tačaka za poštu i sinhronizaciju.....	54

10. Web.....55

Pristupne tačke.....	55
Pretraživanje Weba.....	55
Markeri.....	55
Preuzimanje stavki.....	55
Prekid veze.....	56
Brisanje keš memorije.....	56
Najnoviji članci sa novostima i mrežni dnevnik.....	56
Web podešavanja.....	56
Servisi.....	57

11. Kancelarija aplikacije.....58

Menadžer datoteka.....	58
Upravljanje datotekama.....	58
Traženje datoteka.....	58
Dokumenti.....	58
Prikaz objekata u dokumentu.....	59
Formatiranje dokumenata.....	59
Prikaz strukture dokumenta.....	59
Prikaz izgleda stranice.....	59
Pronalaženje teksta.....	60
Editor tabela.....	60
List.....	60

Prikaz strukture.....	60
Rad sa radnim listovima.....	60
Rad sa čelijama.....	61
Ubacivanje funkcija.....	62
Web veze.....	62
Kreiranje i menjanje grafikona.....	62
Pronalaženje teksta.....	62
Prezentacija.....	62
Prikaz slajd prezentacija.....	63
Prikazivanje slajd prezentacija preko projektora.....	63
Rad sa različitim prikazima.....	63
Prikaz rasporeda.....	63
Prikaz strukture.....	63
Prikaz napomena.....	63
Prikaz mastera slajda.....	64
Izmena prezentacija.....	64
Izmena tabela.....	65
Pronalaženje teksta u prezentaciji.....	65
Prenos sadržaja ekrana.....	65
Prikazivanje sadržaja ekrana.....	65
Štampanje.....	65

12. Ekstra.....67

Beleške.....	67
Kalkulator.....	67
Konvertor.....	67
Konvertovanje mera.....	67
Postavite osnovnu valutu i kurs valute.....	67
Govorna pošta.....	68

13. Upravljanje podacima i softverom.....69

Menadžer aplikacija.....	69
Instalacija aplikacija i softvera.....	69
Pregled i uklanjanje softvera.....	69
Pregled dnevnika instalacije.....	69
Podešavanja.....	69
Određivanje bezbednosnih podešavanja Java aplikacija.....	69
Mrežni servis konfiguracije na daljinu.....	70
Podešavanja konfiguracije na daljinu.....	70
Kreiranje profila konfiguracije.....	70
Sinhronizacija podataka.....	70
Kreiranje skupa sinhronizacije.....	71
Skupovi sinhronizacije.....	71
Podešavanja za sinhronizaciju veze.....	71
Definišite podešavanja sinhronizacije za Kontakti.....	71
Definišite podešavanja sinhronizacije za Kalendar.....	71
Definišite podešavanja sinhronizacije za Beleške.....	71

14. Alatke.....73

Nokia Catalogs.....	73
Otvaranje kataloga.....	73
Otvaranje foldera.....	73
Podešavanja za Catalogs.....	74
Čarob. pod.....	74
E-mail.....	74
Voki-toki.....	74
Deljenje video snimka.....	74
Operator.....	75
Pozicionir.....	75
Navigator.....	75
Prikaz navigacije.....	75
Prikaz položaja.....	75
Prikaz razdaljine puta.....	76
Upravljanje tačkama.....	76
Podešavanja navigatora.....	76
Orijentiri.....	76
Kategorije orijentira.....	76
Izmena kategorija orijentira.....	77
Izmena orijentira.....	77
Primanje orijentira.....	77
Govorna pomoć.....	77

15. Medija aplikacije.....78

Galerija.....	78
Slike.....	78
Rad sa datotekama slika.....	78

Sadržaj

Organizovanje slika.....	78
RealPlayer	79
Reprodukcovanje video snimaka i veza za strimovanje.....	79
Slanje audio datoteka i video snimaka.....	79
Prijem video snimaka.....	79
Prikaz informacija o medija snimku.....	80
Podešavanja.....	80
Podešavanja video snimaka.....	80
Podešavanja veze.....	80
Podešavanja proxy servera.....	80
Podešavanja mreže.....	80
Napredna podešavanja mreže.....	80
Muzički centar.....	80
Slušanje muzike.....	80
Podešavanje jačine zvuka muzike.....	81
Spiskovi numera.....	81
Ekvilajzer.....	81
Diktafon.....	81
Reprodukcovanje snimka govora.....	82
Flash player.....	82

16. Personalizacija.....83

Profili.....	83
Biranje tonova zvona.....	83
Promena podešavanja proširenja.....	83
Teme.....	83

17. Podešav.....85

Podešavanja telefona.....	85
Opšte podešavanja.....	85
Podešavanja pasivnog režima rada.....	85
Podešavanja ekrana.....	85
Podešavanja poziva.....	85
Podešavanja veze.....	86
Pristupne tačke.....	86
Grupe pristupnih tačaka.....	87
Paketni prenos podataka.....	87
Podešavanja paketnog prenosa podataka.....	87
Podešavanja Internet poziva.....	87
Podešavanja protokola za iniciranje sesije (SIP).....	87
Izmena SIP profila.....	87
Izmena SIP proksi servera.....	87
Izmena registracionih servera.....	88
Podešavanje data poziva.....	88
VPN.....	88
VPN pristupne tačke.....	88
Podešavanja VPN pristupnih tačaka.....	88
Bežični LAN.....	88
Napredna WLAN podešavanja.....	88
Bezbednosna podešavanja za pristupne tačke bežične LAN mreže.....	89
Konfiguracije.....	90
Podešavanje datuma i vremena.....	90
Bezbednosna podešavanja.....	90
Podešavanja mreže.....	90
Podešavanja proširenja.....	90
Ad. za gluvoneme podešavanja.....	90

18. Bezbednost.....91

Bezbednost aparata	91
Definisanje bezbednosnih podešavanja.....	91
Promena lozinke zabrane.....	91
Fiksno biranje.....	91
Menadžer sertifikata.....	92
Rad sa ličnim sertifikatima.....	92
Rad sa zvaničnim sertifikatima.....	92
Prikaz detalja o sertifikatu.....	93
Bezbednosna podešavanja sertifikata.....	93
VPN.....	93
Bezbednosna podešavanja za pristupne tačke bežične LAN mreže.....	93

19. Prečice.....94

Informacije o bateriji.....95

Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija.....	95
Utvrdite autentičnost holograma.....	95

Šta ako baterija nije autentična?.....	96
--	----

Čuvanje i održavanje.....97

Dodatne informacije o bezbednosti.....98

Radno okruženje.....	98
Medicinski uređaji.....	98
Pejsmejkeri.....	98
Slušni aparati.....	98
Motorna vozila.....	98
Potencijalno eksplozivne sredine.....	98
Hitni pozivi.....	99
INFORMACIJE O CERTIFIKACIJI (SAR).....	99
OVAJ MOBILNI UREĐAJ ZADOVOLJAVA SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLAGANJE RADIOFREKVENTNIM TALASAMI.....	99

Indeks.....100

Za vašu bezbednost

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO

Ne uključujte aparat ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU

Pridržavajte se svih lokalnih zakona. U toku vožnje neka Vam ruke budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE

Svi bežični aparati mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLJUČITE U BOLNICAMA

Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite aparat u blizini medicinske opreme.

ISKLJUČITE U AVIONU

Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični aparati mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLJUČITE PRI TOČENJU GORIVA

Ne koristite ovaj uređaj na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLJUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA

Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite ovaj uređaj na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO

Uređaj koristite samo u normalnom položaju onako kako je objašnjeno u dokumentaciji proizvoda. Ne dodirujte nepotrebno antene.

KVALIFIKOVANI SERVIS

Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE

Upotrebljavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU

Vaš aparat nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE

Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE APARATE

Kod priključivanja na ma koji drugi aparat, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika datog aparata. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI

Proverite da je telefonska funkcija ovog uređaja uključena i da je na mreži. Pritisnite taster "završi" potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u pasivni režim. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite taster "pozovi". Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

■ O vašem aparatu

Bežični aparat opisan u ovom uputstvu odobren je za upotrebu na GSM 850/900/1800/1900, UMTS 2100 mrežama. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije o mrežama.

Pri korišćenju funkcija ovog uređaja, pridržavajte se svih zakona i poštujujte privatnost i legitimna prava drugih osoba.

Upozorenje: Da biste koristili bilo koju funkciju ovog aparata, osim alarma, aparat mora biti uključen. Ne uključujte aparat kada upotreba bežičnog uređaja može prouzrokovati smetnje ili opasnost.

■ MREŽNI SERVISI

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Rad mnogih funkcija ovog uređaja zavisi od funkcionalnih mogućnosti bežične komunikacione mreže. Ove mrežne servise ne nude sve mreže ili je za njihovo korišćenje neophodan poseban dogovor sa provajderom servisa. Od provajdera servisa ćete dobiti dodatna uputstva za njihovo korišćenje kao i način tarifiranja. Neke komunikacione

Za vašu bezbednost

mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog uređaja onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju uređaja. Vaš uređaj takođe može biti i posebno konfigurisan. Ova konfiguracija može obuhvatiti promene u nazivima menija, redosledu menija i ikonicama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj uređaj podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcionalne mogućnosti ovog uređaja, kao što su multimedijalne poruke, pregledavanje, e-pošta i preuzimanje sadržaja sa pretraživačem, neophodno je da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

■ Proširenja, baterije i punjači

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim uređajem. Ovaj uređaj je namenjen za upotrebu sa napajanjem iz punjača AC-4, AC-3 i DC-4 i iz punjača ACP-8, ACP-9, ACP-12, LCH-8, LCH-9, LCH-12 i AC-1 kada se koristi sa adapterom CA-44.

Upozorenje: Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Vaš uređaj i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

1. Početak

Napomena: Dobavljač usluga je možda zahtevao da se neke funkcije ovog aparata onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju aparata. Aparat je možda namenski podešen za mrežnog operatora. Ovo podešavanje može da obuhvati promene imena menija, redosleda menija i ikona. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.

Broj modela: Nokia E61-1

U nastavku teksta Nokia E61.

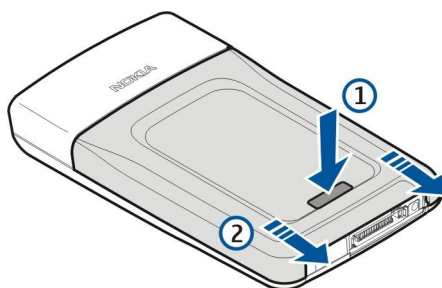
■ Umetanje SIM kartice i baterije

Držite sve SIM kartice van dohvata dece.

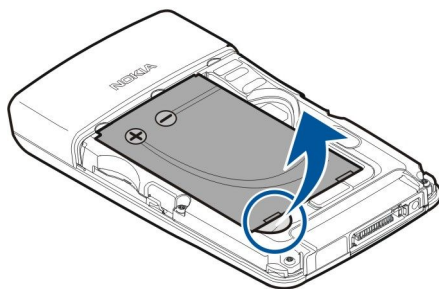
Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa, operator telekomunikacione mreže ili neki drugi subjekat.

1. Pre vađenja baterije uvek isključite uređaj i iskopčajte punjač.

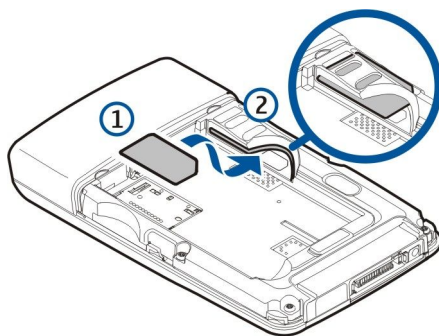
Okrenite zadnju stranu aparata prema sebi, pritisnite i držite dugme za oslobađanje zadnje maske (1) i izvucite masku u smeru strelice (2).

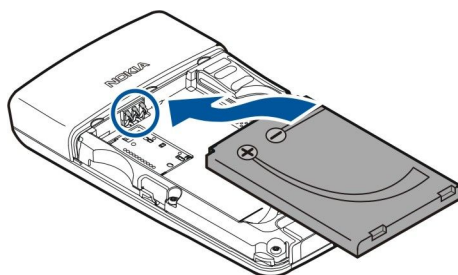
2. Ako je baterija instalirana, izvadite je iz odeljka za bateriju u smeru strelice i uklonite je.

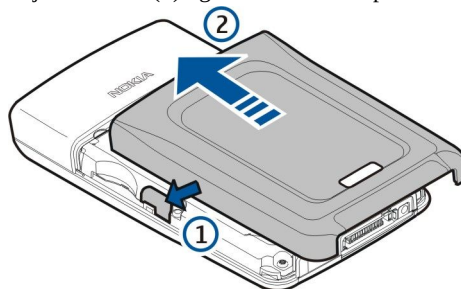
3. Uverite se da je zasečeni ugao SIM kartice usmeren prema dnu aparata i da je kontakt površina na kartici okrenuta nadole, a zatim umetnite SIM karticu (1) u ležište za SIM karticu (2).

4. Da biste umetnuli bateriju, postavite kontakte baterije uz odgovarajuće priključke u odeljku za baterije, umetnite bateriju u smeru strelice i blagim pritiskom je ubacite na mesto.

5. Ubacite jezičke zadnje maske u odgovarajuća ležišta (1) i gurnite masku u pravcu strelice (2).

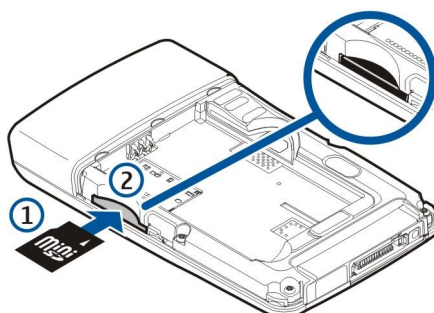
Umesto SIM kartice, možete imati i USIM karticu, što je poboljšana verzija SIM kartice koju podržavaju UMTS (mrežna usluga) mobilni telefoni. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.

■ Umetanje i vađenje memorijske kartice

Ukoliko imate memorijsku karticu, sledite uputstva da biste je umetnuli i izvadili.

[Vidite "Memorija", str. 15.](#)

1. Uklonite masku za bateriju.
2. Umetnite memorijsku karticu (1) do kraja u ležište memorijske kartice (2) da sedne na svoje mesto. Uverite se da je kontakt površina okrenuta nadole.

3. Zamenite masku za bateriju.
4. Da biste uklonili memorijsku karticu, uklonite masku za bateriju i gurnite memorijsku karticu u aparat da biste aktivirali mehanizam za oslobađanje maske. Zatim pažljivo izvucite karticu iz aparata.

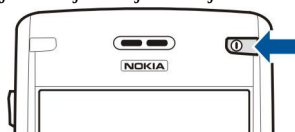
Važno: Ne vadite memorijsku karticu u toku neke operacije kada ona pristupa memorijskoj kartici. Vađenje kartice u toku operacije može da ošteti karticu kao i sam uređaj, a podaci upisani na memorijskoj kartici mogu da budu oštećeni.

■ Punjenje baterije

1. Utaknite punjač u zidnu utičnicu.
2. Priključite punjač na donju stranu aparata. Ukoliko imate adapter punjača baterije, priključite punjač na adapter, a adapter na donju stranu aparata.
3. Priključite kabl za napajanje na adapter punjača baterije. Indikator punjenja baterije počinje da se kreće na ekranu. Ako je baterija potpuno prazna, biće potrebno nekoliko minuta dok se ne prikaže indikator punjenja. Aparat se može koristiti u toku punjenja.
4. Kada se baterija potpuno napuni, indikator prestaje da se kreće. Izvadite punjač iz aparata, a zatim iz utičnice. Kada je nivo napunjenosti baterije premali za rad, aparat se automatski isključuje.

■ Uključivanje aparata

1. Da biste uključili aparat, pritisnite taster za uključivanje/isključivanje.

2. Ako aparat zatraži PIN kôd (ili UPIN kôd, ukoliko imate USIM karticu), šifru zaključavanja ili sigurnosnu šifru, unesite šifru i izaberite **OK**.
3. Da biste isključili aparat, pritisnite taster za uključivanje/isključivanje.

Savet: Kada uključite aparat, on prepoznaje dobavljača SIM kartice i automatski konfiguriše ispravna podešavanja za tekstualne poruke, multimedijalne poruke i za GPRS. U suprotnom, za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga ili koristite aplikaciju **Čarob. pod..**

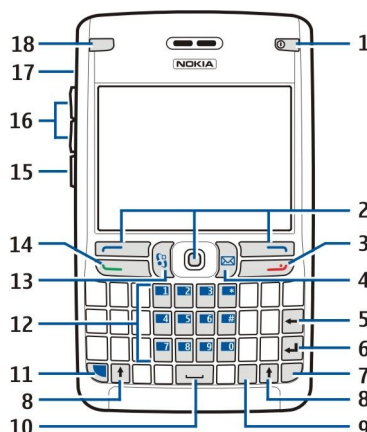
Aparat može da se koristi bez telefonskih funkcija koje zavise od mreže kada SIM kartica nije ubačena ili kada je izabran profil **Oflajn**.

■ Unos prvih podešavanja

Ako aparat uključujete po prvi put, ili nakon što je baterija dugo bila van aparata, vaš aparat će tražiti da navedete grad, vreme i datum. Ova podešavanja možete promeniti i kasnije u **Sat**.

1. Izaberite grad u kome se nalazite sa liste i **OK**. Da biste potražili neki grad, počnite da ukucavate ime grada, ili dođite navigatorom do njega. Važno je izabrati tačan grad zato što se planirane stavke kalendara koje kreirate mogu promeniti ako se novi grad nalazi u drugoj vremenskoj zoni.
2. Unesite vreme i izaberite **OK**.
3. Unesite datum i izaberite **OK**.

■ Tasteri i delovi

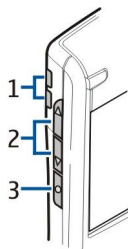
- 1 — Taster za uključivanje/isključivanje
- 2 — Levi taster za biranje, navigator i desni taster za biranje
- 3 — Taster „Kraj“
- 4 — Taster "E-pošta"
- 5 — Taster "Briši" (povratnica)
- 6 — Taster „Enter“
- 7 — Taster „Chr“
- 8 — Taster „Shift“
- 9 — Taster „Ctrl“
- 10 — Razmaknica
- 11 — Plavi funkcijski taster
- 12 — Tastatura aparata
- 13 — Taster **Meni**
- 14 — Taster „Pozovi“
- 15 — Glasovni taster

P o č e t a k

16 — Tasteri za jačinu zvuka

17 — Zvučnik

18 — Indikator e-pošte

1 — Zvučnik

2 — Tasteri za jačinu zvuka

3 — Glasovni taster

Funkcije tastera

Tasteri za biranje

Pritisnite jedan od tastera za biranje da biste izvršili komandu prikazanu iznad tastera na ekranu. [Vidite "Pasivni režimi", str. 13](#). Da biste u pasivnom režimu promenili prečice, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešavanja** > **Telefon** > **Pasivni režim** i aplikaciju u **Levi selekt. taster** i **Desni selekt. taster**.

Navigator

Pritisnite navigator da biste izmenili ili izvršili izbor, ili pristupili najčešće korišćenim funkcijama u različitim aplikacijama. Navigator koristite za pomeranje levo, desno, gore, dole ili za kretanje po ekranu (npr. za pregledavanje). U pasivnom režimu pomerajte se sa ili pritisnite navigator da biste koristili razne prečice. Da biste promenili prečice, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešavanja** > **Telefon** > **Pasivni režim** > **Dopunjeni pasivni re.** > **Isključeno** i prečice u **Navigator udesno**, **Navigator ulevo**, **Navigator nadole**, **Navigator nagore** i **Selekcionni taster**.

Tasteri "Pozovi" i "Kraj"

Da biste odgovorili na poziv, pritisnite taster "Pozovi". U pasivnom režimu, pritisnite taster "Pozovi" da otvorite **Dnevnik**.

Pritisnite taster „Kraj“ da biste odbili poziv, završili aktivne pozive i pozive na čekanju i zatvorili aplikacije. Pritisnite i držite taster "Kraj" da biste prekinuli data veze (GPRS, data poziv).

Taster "E-pošta"

Da biste otvorili podrazumevano sanduče za e-poštu, pritisnite taster "E-pošta". Ako niste podesili nalog e-pošte, otvoriće se uputstvo za poštansko sanduče i pomoći vam. Ako pritisnete i držite taster "E-pošta", otvoriće se podrazumevani editor e-poruka. Ta funkcionalnost zavisi i od dobavljača usluga vašeg poštanskog sandučeta. Taster "E-pošta" možete sami da konfigurišete. [Vidite "Konfigurisanje tastera "E-pošta"", str. 21](#).

Taster „Chr“

Da biste umetnuli znakove koje ne možete da umetnete preko tastature, pritisnite taster "Chr" kod pisanja teksta.

Da biste videli listu naglašenih znakova, pritisnite i držite taster "Chr", a zatim pritišćite drugi taster sve dok ne dobijete naglašeni znak koji želite.

Tasteri „Shift“

Da biste umetnuli veliko slovo posred malih slova ili malo slovo posred velikih slova, pritisnite taster "Shift" tako da je na ekranu prikazano , a zatim pritisnite željeni taster.

Da biste pisali samo velika slova, dva puta pritisnite taster "Shift" tako da je na ekranu prikazano **ABC**. Da biste ponovo pisali samo mala slova, dva puta pritisnite taster "Shift" tako da je na ekranu prikazano **abc**.

Da biste izabrali tekst, pritisnite taster "Shift" i pomerajte se ulevo ili udesno.

Plavi funkcijski taster

Da biste upisali znak označen plavom bojom, pritisnite plavi funkcijski taster tako da je na ekranu prikazano , a zatim taster koji želite.

Da biste upisivali samo znakove označene plavom bojom, dva puta pritisnite plavi funkcijski taster tako da je na ekranu prikazano , a zatim znakove koji želite.

Da biste aktivirali Bluetooth, istovremeno pritisnite plavi funkcijski taster i taster "Ctrl". Da biste deaktivirali Bluetooth, ponovo pritisnite plavi funkcijski taster i taster "Ctrl".

Da biste aktivirali infracrvenu vezu, istovremeno pritisnite plavi funkcijski taster i taster "Ctrl".

Taster Meni

Ostavljanje aplikacija da rade u pozadini opterećuje bateriju i skraćuje njeno trajanje. Da biste otvorili aplikacije u svom aparatu, pritisnite taster "Meni" u nekom od pasivnih režima. Da biste se vratili na **Meni** iz aplikacije, tako da ta aplikacija ostane otvorena u pozadini, pritisnite taster "Meni". Pritisnite i držite taster "Meni" da biste videli listu aktivnih aplikacija i prelazili iz jedne u drugu. U ovom Uputstvu za korisnika, „Izaberite **Meni**“ odnosi se na pritiskanje tog tastera.

Glasovni taster

Pritisnite glasovni taster da otvorite **Diktafon** i počnete snimati memo belešku. Pritisnite i držite glasovni taster da biste koristili glasovne komande. [Vidite "Glasovne komande", str. 38.](#)

■ Zaključavanje tastature (zaštita tastature)

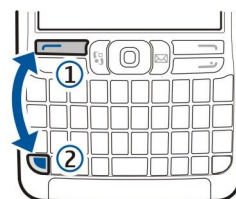
I kada je aktivirano zaključavanje tastature, još uvek može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju.

Upotrebite zaključavanje tastature da biste sprečili nehotično pritiskanje tastera na aparatu.

Da biste zaključali tastaturu u pasivnom režimu, pritisnite levi taster za biranje (1) i plavi funkcijski taster (2). Za otključavanje, ponovo pritisnite levi taster za biranje i plavi funkcijski taster.

Savet: Za zaključavanje tastature u **Meni** ili u otvorenoj aplikaciji, kratko pritisnite taster za uključivanje/isključivanje i izaberite **Blokiraj tastaturu**. Za otključavanje, pritisnite levi taster za biranje i plavi funkcijski taster.

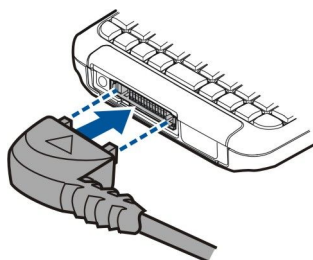
Za zaključavanje aparata u pasivnom režimu, kratko pritisnite taster za uključivanje/isključivanje i izaberite **Blokiraj telefon**. Unesite šifru blokade i izaberite **OK**. Za otključavanje, pritisnite levi taster za biranje, unesite šifru blokade i izaberite **OK**.

■ Priključci

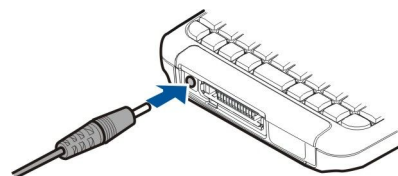

Upozorenje: Kada koristite slušalice, Vaša sposobnost praćenja zvukova u okruženju može da bude umanjena. Ne koristite slušalice kada to može da ugrozi Vašu bezbednost.

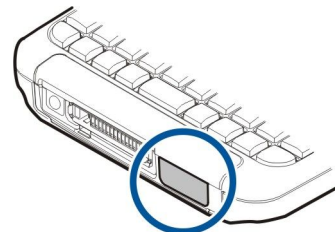
Priključak Pop-Port™ za slušalice i ostala proširenja

Priključak za punjač za baterije

Infracrveni port

■ Antene

Vaš aparat poseduje dve interne antene.

Napomena: Kao i kod svakog drugog radio predajnika, ne dodirujte nepotrebno nijednu od antena kada je aparat uključen. Dodirivanje antene utiče na kvalitet veze i može da dovede do rada aparata na višem energetskeg nivou nego što bi inače bilo potrebno. Nedodirivanjem zone antene u toku veze poboljšava se njena efikasnost kao i autonomija aparata za obavljanje razgovora.

Na slici je prikazana normalna upotreba aparata stavljanjem na uho za govorne pozive.

■ Regulacija jačine zvuka

Upozorenje: Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste podesili jačinu zvuka u toku poziva, pritisnite tastere za jačinu zvuka.

Da biste podesili jačinu zvuka pri korišćenju zvučnika, pritisnite tastere za jačinu zvuka.

■ Osnovni podaci o ekranu

Na ekranu se može pojaviti manji broj svetlih tačaka ili tačaka neispravne boje, a neke tačke mogu nedostajati. To je karakteristika ovog tipa ekrana. Neki ekrani mogu sadržati piksele ili tačke koje su stalno uključene ili isključene. To je normalna pojava, a ne neispravnost.

■ Pasivni režimi

Vaš aparat ima dva različita pasivna režima: dopunjeni pasivni režim i pasivni režim.

Dopunjeni pasivni režim

Aparat se nalazi u dopunjenom pasivnom režimu kada je uključen i spreman za korišćenje, pre nego što unesete bilo kakve znakove ili napravite izbor. U dopunjenom pasivnom režimu možete videti dobavljača usluge i mrežu i različite indikatore, kao što su indikatori za alarme i aplikacije kojima želite brzo da pristupate. U dopunjenom pasivnom režimu možete, na primer, da pogledate informacije iz kalendara kao što su sastanci tog dana. Dođite do informacije i pritisnite navigator da otvorite kalendar sa detaljima.

Da biste izabrali aplikacije kojima želite da pristupate iz dopunjenog pasivnog režima, izaberite **Meni > Alatk**e > **Podešavanja > Telefon > Pasivni režim > Aplik. pasivnog rež.** Dođite do drugih podešavanja za prečice i pritisnite navigator. Dođite do željene aplikacije i pritisnite navigator.

Za aktiviranje pasivnog režima, izaberite **Meni > Alatk**e > **Podešavanja > Telefon > Pasivni režim > Dopunjeni pasivni re.** > **Isključeno.**

Savet: U dopunjenom pasivnom režimu možete videti poruke u folderu za poruke, kao što je folder „Primljeno“ ili poštansko sanduče. Izaberite **Meni > Poruke > Opcije > Podešavanja > Ostalo** i foldere u **Dopunjeni pasivni režim.**

Da biste pozvali svoju govornu poštu (mrežna usluga), pritisnite i zadržite **1**.

Da biste otvorili **Servisi** i povezali se na Web, pritisnite **0**.

Pasivni režim

U pasivnom režimu možete da vidite različite informacije, npr. podatke o vašem dobavljaču usluga, vreme, kao i različite indikatore, kao što su indikatori za alarme.

U pasivnom režimu možete koristiti sledeće prečice. Ove prečice obično nisu dostupne u dopunjenom pasivnom režimu kada se navigator koristi za normalno kretanje.

Da biste prikazali nedavno pozivane brojeve, pritisnite pozivni taster. Dođite do nekog broja ili imena i ponovo pritisnite pozivni taster da biste pozvali taj broj.

Da biste pozvali svoju govornu poštu (mrežna usluga), pritisnite i zadržite **1**.

Za pregled stavki kalendara, pomerite se desno.

Za pisanje i slanje tekstualnih poruka, pomerite se levo.

Da biste otvorili listu kontakata, pritisnite navigator.

Da biste promenili profil, kratko pritisnite taster za uključivanje/isključivanje, dođite do željenog profila i pritisnite navigator da biste aktivirali profil.

Da biste otvorili [Servisi](#) i povezali se na Web, pritisnite **0**.

Da biste promenili ove prečice, izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešavanja](#) > [Telefon](#) > [Pasivni režim](#).

■ Indikatori na ekranu

 Telefon se koristi u GSM mreži. Linija pored ikone označava jačinu signala mreže na trenutnoj lokaciji. Što je linija duža, signal je jači.

 Aparat se koristi u UMTS mreži (mrežna usluga). Linija pored ikone označava jačinu signala mreže na trenutnoj lokaciji. Što je linija duža, signal je jači.

 Nivo napunjenosti baterije. Što je linija duža, napunjenost baterije je veća.

 Imate jednu ili više nepročitanih poruka u folderu [Primljeno](#) u [Poruke](#).

 Primili ste novu e-poruku u udaljeno poštansko sanduče.

 Tastatura aparata je zaključana.

 Aparata je zaključan.

 Imate jedan ili više propuštenih poziva.

 Alarm je aktivan.

 Izabrali ste profil „Bez zvona“, pa aparat ne zvoni u slučaju dolaznog poziva ili poruke.

 Bluetooth je aktiviran.

 Infracrvena veza je aktivna. Ako indikator treperi, vaš aparat pokušava da se poveže sa drugim uređajem ili se veza prekinula.

 Na raspolaganju je GPRS ili EGPRS veza za paketni prenos podataka.

 Aktivna je GPRS ili EGPRS veza za paketni prenos podataka.

 GPRS ili EGPRS veza za paketni prenos podataka je na čekanju.

 Na raspolaganju je UMTS veza za paketni prenos podataka.

 Aktivna je UMTS veza za paketni prenos podataka.

 UMTS veza za paketni prenos podataka je na čekanju.

 Aparat ste podesili da traži bežične LAN mreže, a bežična LAN mreža je dostupna.

 Bežična LAN veza je aktivna u mreži koja nema šifrovanje.

 Bežična LAN veza je aktivna u mreži koja ima šifrovanje.

 Vaš aparat je povezan sa računarom preko USB kablova.

 Aktivan je neki data poziv.

 Aktivan je IP prolaz.

1 i 2 Označavaju telefonsku liniju koju ste izabrali ako ste se pretplatili na dve telefonske linije (mrežna usluga).

 Svi pozivi se prosleđuju na neki drugi broj.

 Na telefon su priključene slušalice.

 Izgubljena je veza sa slušalicama putem Bluetooth veze.

 Na aparat je povezan hendsfri komplet za automobil.

 Na telefon je priključen adapter za slušni aparat.

 [Ad. za gluvoneme](#) je priključen na aparat.

 Vaš aparat se sinhronizuje.

 Imate otvorenu voki-toki vezu.

ABC ABC abc Indikatori za odabrani način pisanja znakova.

 Pritisnuli ste plavi funkcijski taster jednom da umetnete broj ili znak označen plavom bojom na tastaturi.

 Pritisnuli ste plavi funkcijski taster dva puta da umetnete samo brojeve ili znakove označene plavom bojom na tastaturi.

 Pritisnuli ste taster "Shift" jednom da umetnete veliko slovo posred malih slova ili malo slovo posred velikih slova.

■ Memorija

Postoje dve vrste memorija u kojima možete čuvati podatke ili instalirati aplikacije: memorija aparata i prenosiva memorija.

Memorija aparata

Memorija koja je ugrađena u vaš aparat je dinamičko skladište memorije koje dele mnoge aplikacije. Količina raspoložive interne memorije varira ali ne može biti povećana preko maksimuma fabričkog podešavanja. Podaci sačuvani na aparatu, kao što su aplikacije softvera, slike i muzika, upotrebljavaju memoriju aparata.

Prenosiva memorija

Prenosiva memorija je mesto za skladištenje podataka koje nije ugrađeno u aparat, kao što su SIM kartica ili memorijska kartica. SIM kartica skladišti različite informacije, npr. informacije o mrežnom operateru i kontaktima. Memorijska kartica služi kao eksterni medij za skladištenje podataka za aplikacije softvera, slike, muziku, kontakte, tekst ili ostale forme elektronskih podataka. Raspoložive su memorijske kartice visokog kapaciteta.

Detalji o memoriji

Izaberite [Meni](#) i [Opcije](#) > [Detalji o memoriji](#) i [Mem. telefona](#) ili [Mem. kartica](#).

Možete videti koliko je memorije trenutno u upotrebi, koliko preostaje slobodnog prostora i koliko memorije upotrebljava svaki tip podataka. Na primer, možete videti koliko memorije zauzimaju vaše e-poruke, tekstualni dokumenti ili zakazane obaveze u kalendaru.

Savet: Da biste obezbedili dovoljno memorije, trebalo bi redovno da brišete podatke ili da ih prenosite na memorijsku karticu ili PC.

Memorijska kartica

Ovaj uređaj koristi mini Secure Digital (SD) karticu.

Za ovaj uređaj koristite samo kompatibilne miniSD kartice. Druge memorijske kartice, kao što su MultiMediaCard, MultiMediaCard smanjene veličine ili SD kartice pune veličine, ne odgovaraju ležištu za memorijske kartice i nisu kompatibilne sa ovim uređajem. Upotreba nekompatibilne memorijske kartice može da ošteti memorijsku karticu kao i sam uređaj, a podaci upisani na nekompatibilnu karticu mogu da budu oštećeni.

Vaš Nokia aparat podržava FAT16 i FAT32 sisteme datoteka na memorijskim karticama. Ako koristite memorijsku karticu iz nekog drugog uređaja ili ako želite da osigurate kompatibilnost memorijske kartice sa svojim Nokia aparatom, eventualno će biti potrebno da memorijsku karticu formatirate svojim Nokia aparatom. Međutim, imajte na umu da se svi podaci na memorijskoj kartici trajno brišu pri formatiranju kartice.

Formatiranje memorijske kartice

Kada se memorijska kartica formatira, svi podaci na njoj se trajno gube. Konsultujte se sa prodavcem da li je potrebno da formatirate memorijsku karticu pre njene upotrebe. Da biste formatirali memorijsku karticu, izaberite [Opcije](#) > [Formatizuj karticu](#). Pošto je formatiranje završeno, unesite ime za memorijsku karticu.

Pravljenje i vraćanje rezervne kopije na memorijskoj kartici

Preporučuje se da redovno pravite rezervnu kopiju memorije aparata na memorijskoj kartici. Informacije se kasnije mogu vratiti na vaš aparat. Ne vadite memorijsku karticu u toku neke operacije kada ona pristupa memorijskoj kartici. Vađenje kartice u toku operacije može da ošteti karticu kao i sam uređaj, a podaci upisani na memorijskoj kartici mogu da budu oštećeni. Da biste napravili rezervnu kopiju podataka iz memorije aparata na memorijsku karticu, izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Memorijska kartica](#) > [Opcije](#) > [Kopiraj mem.tel.](#). Da biste vratili podatke sa memorijske kartice u memoriju aparata, izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Memorijska kartica](#) > [Opcije](#) > [Rekonst. sa kartice](#).

Ako ne možete da koristite memorijsku karticu na svom aparatu, moguće je da imate pogrešan tip memorijske kartice, kartica možda nije formatirana za vaš aparat ili kartica ima oštećen sistem datoteka.

Savet: Možete umetnuti i ukloniti memorijsku karticu a da pritom ne morate uklanjati bateriju ili isključivati aparat.

Zaštita memorijske kartice

Da biste sprečili neovlašćeni pristup podacima na memorijskoj kartici, karticu možete da zaštitite lozinkom. Da biste postavili lozinku, izaberite [Opcije](#) > [Postavi lozinku](#). Lozinka može biti dužine do 8 znakova i razlikuje mala i velika slova. Lozinka se čuva u aparatu i ne morate je ponovo unositi sve dok tu memorijsku karticu koristite u datom aparatu. Ako memorijsku karticu budete koristili u nekom drugom aparatu, od vas će biti zatraženo da unesete lozinku. Zaštitu lozinkom ne podržavaju sve memorijske kartice.

Da biste uklonili lozinku memorijske kartice, izaberite [Opcije](#) > [Ukloni lozinku](#). Kada uklonite lozinku, podaci na memorijskoj kartici nisu zaštićeni od neovlašćene upotrebe.

Otključavanje memorijske kartice

Da biste otvorili zaključanu memorijsku karticu, izaberite **Opcije** > **Otključaj m. karticu**. Unesite lozinku.

■ Pomoć i podučavanje

Odgovore na svoja pitanja možete da pronađete pri korišćenju aparata, iako kod sebe nemate uputstvo za korisnike jer vaš aparat uključuje pomoć i podučavanje.

Sistem pomoći u aparatu

Sistemu pomoći u aparatu možete da pristupite iz otvorene aplikacije ili iz **Meni**. Ako je neka aplikacija otvorena, izaberite **Opcije** > **Pomoć** da biste pročitali uputstva za tekući prikaz.

Za otvaranje pomoći iz **Meni**, izaberite **Pomoć** > **Pomoć**. U **Pomoć** možete izabrati kategorije za koje želite da vidite uputstva. Dođite do kategorije, na primer „Poruke“, a zatim pritisnite navigator da biste videli dostupna uputstva (teme pomoći). Dok čitate određenu temu, pomerajte se levo ili desno da biste videli ostale teme u toj kategoriji.

Da biste tokom čitanja uputstva iz pomoći prešli na aplikaciju koja je trenutno otvorena u pozadini, pritisnite i držite taster „Meni“.

Vodič

Podučavanje vam pruža informacije o aparatu i pokazuje kako da ga koristite. Deo sadržaja podučavanja može da se nalazi na memorijskoj kartici. Pre pristupanja tom sadržaju, morate umetnuti memorijsku karticu u aparat.

Da biste pristupili podučavanju u meniju, izaberite **Meni** > **Pomoć**, otvorite **Vodič** i odeljak koji želite da vidite.

■ Nokia PC Suite

Paket Nokia PC Suite možete instalirati sa CD-ROM-a ili sa Weba. Paket Nokia PC Suite se može koristiti samo uz Windows 2000 i Windows XP. Sa paketom Nokia PC Suite možete da stvarate rezervne kopije, sinhronizujete aparat sa kompatibilnim računarom, premeštate datoteke između aparata i kompatibilnog računara ili da aparat koristite kao modem.

■ Informacije o Nokia podršci i kontaktu

Najnovije verzije ovog uputstva, dodatne informacije, sadržaje za preuzimanje i servise vezane za Nokia proizvode potražite na adresi www.nokia.com/support ili na lokalnoj Nokia Web lokaciji.

Na Web lokaciji možete dobiti informacije o upotrebi Nokia proizvoda i usluga. Ako treba da kontaktirate korisnički servis, proverite listu lokalnih Nokia centara za kontakt na adresi www.nokia.com/customerservice.

Za usluge održavanja, proverite najbliži Nokia centar za servis na adresi www.nokia.com/repair.

2. Vaš aparat

Kada uključite aparat, on prepoznaje dobavljača SIM kartice i automatski konfigurira ispravna podešavanja za tekstualne poruke, multimedijalne poruke i za GPRS. Podešavanja možete primiti i kao posebnu tekstualnu poruku od provajdera servisa.

■ Meni

Meni predstavlja početnu tačku iz koje možete da otvorite sve aplikacije u aparatu ili na memorijskoj kartici. **Meni** sadrži aplikacije i foldere, odnosno grupe sličnih aplikacija. Koristite navigator za kretanje gore i dole po ekranu.

Aplikacije koje instalirate se memorišu u folderu **Instalacije** po podrazumevanoj vrednosti.

Za otvaranje aplikacije, dođite do nje i pritisnite navigator.

Da biste aplikacije prikazali na listi, izaberite **Opcije > Promeni prikaz > Lista**. Da biste se vratili u mrežasti prikaz, izaberite **Opcije > Promeni prikaz > Mreža**.

Da biste prikazali utrošak memorije za različite aplikacije i podatke sačuvane na aparatu ili memorijskoj kartici i da biste proverili količinu slobodne memorije, izaberite **Opcije > Detalji o memoriji** i memoriju.

Da biste preuredili folder, dođite do aplikacije koju želite da premestite i izaberite **Opcije > Premesti**. Potvrdni znak se postavlja pored aplikacije. Dođite do nove lokacije i izaberite **OK**.

Da biste aplikaciju premestili u različit folder, dođite do aplikacije koju želite da premestite u drugi folder i izaberite **Opcije > Premesti u folder**, nov folder i **OK**.

Da biste aplikacije preuzeli sa Weba, izaberite **Opcije > Preuzim. aplikacija**.

Da biste kreirali novi folder, izaberite **Opcije > Novi folder**. Ne mogu se kreirati folderi unutar foldera.

Da biste preimenovali novi folder, izaberite **Opcije > Preimenuj**.

Savet: Da biste se prebacivali između nekoliko otvorenih aplikacija, pritisnite i zadržite taster „Meni“. Prozor za izbor aplikacija otvara i prikazuje otvorene aplikacije. Dođite do aplikacije i pritisnite navigator da se prebacite do nje.

■ Kretanje i vršenje izbora

Koristite navigator da biste se kretali i napravili izbore. Pomoću navigatora možete se kretati nagore, nadole, ulevo i nadesno u **Meni** ili u različitim aplikacijama ili listama. Navigator takođe možete pritisnuti da biste otvorili aplikacije, datoteke ili da biste izmenili podešavanja.

Da biste izabrali tekst, pritisnite i držite taster „Shift“ i krećite se levo ili desno dok ne izaberete tekst.

Da biste izabrali različite stavke, kao što su poruke, datoteke ili kontakti, krećite se gore, dole, levo ili desno da biste istakli stavku koju želite da izaberete. Izaberite **Opcije > Markiraj/Demarkiraj > Markiraj** da biste izabrali jednu stavku ili **Opcije > Markiraj/Demarkiraj > Markiraj sve** da biste izabrali sve stavke.

Da biste izabrali objekat (na primer, prilog u dokumentu) dođite do objekta tako da se ugaoni graničnici nađu na obe strane tog objekta.

■ Pisanje teksta

Vaš aparat ima punu tastaturu. Najčešći znakovi interpunkcije imaju ili vlastiti taster ili se mogu uneti pritiskom kombinacije tastera.

Abc. ABC i abc označavaju odabranu veličinu slova.

Neki znakovi (na primer, znakovi interpunkcije i simboli) označeni su plavom bojom na tasterima. Da biste umetnuli znak označen plavom bojom, pritisnite plavi funkcijski taster i taster koji ima plavi znak koji želite.

Da biste umetnuli broj, pritisnite plavi funkcijski taster tako da je na ekranu prikazano , a zatim taster sa brojem na plavoj pozadini. Da biste zaključali plavi funkcijski taster i umetnuli samo brojeve, dva puta pritisnite plavi funkcijski taster tako da je na ekranu prikazano .

Da biste obrisali znak, pritisnite taster „Briši“ (povratnica). Pritisnite i držite taster „Briši“ (povratnica) da biste obrisali više znakova.

Da biste otvorili listu specijalnih znakova, pritisnite taster "Chr". Koristite navigator za kretanje kroz listu, i izaberite znak.

Da biste dodali znakove sa drugim tasterima, npr. "A" ili "O", pritisnite i držite taster "Chr" i istovremeno pritišćite drugi taster sve dok se ne pojavi željeni znak.

Da biste promenili veličinu slova, pritisnite taster "Shift" tako da se na ekranu prikaže .

Kopiranje i lepljenje teksta

1. Pritisnite i držite taster „Shift“ da biste izabrali slova i reči. Istovremeno, krećite se u pravcu potrebnom za isticanje reči, fraze ili reda teksta koji želite da kopirate. Kako pomerate tekst, tako se taj deo teksta ističe.
2. Da biste kopirali tekst u klipbord, pritisnite Ctrl+C. Da biste umetnuli tekst u dokument, pritisnite Ctrl+V.

■ Promena jezika pisanja

Kada pišete tekst, možete promeniti jezik pisanja. Kada pišete i pritisnete taster Chr+a nekoliko puta da biste koristili određeni znak, promena jezika pisanja vam pruža pristup različitim znakovima.

Na primer, ako pišete tekst korišćenjem nekog alfabeta koji nije latinični i želite da napišete latinične znakove za nečije ime, izaberite **Opcije > Jezik pisanja** i jezik pisanja da biste dobili pristup jeziku koji koristi latinične znakove.

■ Zajedničke radnje u više aplikacija

Sledeće radnje možete naći u nekoliko aplikacija:

Da biste prešli iz jedne u drugu otvorenu aplikaciju, pritisnite i držite taster „Meni“ da biste videli listu otvorenih aplikacija. Izaberite aplikaciju.

Da biste promenili profil ili isključili ili zaključali aparat, kratko pritisnite taster za uključivanje/isključivanje.

Za čuvanje datoteke izaberite **Opcije > Sačuvaj**. Postoje različite opcije memorisanja zavisno od aplikacije koju koristite.

Za slanje datoteke izaberite **Opcije > Pošalji**. Postoje različite opcije slanja zavisno od aplikacije koju koristite, na primer e-mail poruke ili multimedijalne poruke, infracrvena ili Bluetooth veza.

Da biste štampali pomoću kompatibilnog štampača, izaberite **Opcije > Odšampaj**. Možete pregledati stavke koje želite da štampate ili da izmenite izgled strana koje štampate. Pre štampanja morate definisati kompatibilni štampač za aparat. [Vidite "Štampanje", str. 65.](#)

Da biste izbrisali datoteku, pritisnite taster „Briši“ (povratnica) ili izaberite **Opcije > Obriši**.

3. Prenos podataka između aparata

Korišćenjem Bluetooth ili infracrvene veze možete preneti sadržaj, kao što su kontakti, iz kompatibilnog Nokia aparata u vaš Nokia E61 aparat. Vrsta sadržaja koja se može preneti zavisi od modela telefona. Ako drugi aparat podržava sinhronizaciju, takođe možete sinhronizovati podatke između drugog aparata i vašeg Nokia E61 aparata.

■ Prenos podataka putem Bluetooth ili infracrvene veze

Savet: Ako prebacujete podatke sa prethodnog aparata, aparat će možda zahtevati da ubacite SIM karticu. Vašem Nokia E61 aparatu nije potrebna SIM kartica prilikom prebacivanja podataka.

Da biste započeli prenos podataka sa kompatibilnog aparata, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Prenos**.

Bluetooth povezivanje

1. U prikazu informacija izaberite **Nastavi**.
2. Izaberite **Preko Bluetooth veze**. Oba aparata moraju podržavati izabranu vrstu veze.
3. Aktivirajte Bluetooth na drugom aparatu i izaberite **Nastavi** na vašem Nokia E61 aparatu da biste započeli pretragu za uređajima sa aktivnim Bluetooth vezama.
4. Izaberite **Stop** na aparatu Nokia E61 nakon što je pronašao drugi aparat.
5. Izaberite drugi aparat sa liste. Od vas se traži da unesete lozinku (od 1 do 16 cifara) na vašem Nokia E61 aparatu. Lozinka se koristi samo jedanput za potvrdu ove veze.
6. Unesite šifru na vašem Nokia E61 aparatu i izaberite **OK**. Unesite šifru na drugom aparatu i izaberite **OK**. Aparati su sada upareni. [Vidite "Uparivanje uređaja", str. 49.](#)

Za neke modele telefona, aplikacija **Prenesi podatke** se šalje na drugi aparat kao poruka. Da biste instalirali **Prenesi podatke** na drugom aparatu, otvorite poruku i sledite uputstva na ekranu.

7. U svom Nokia E61 aparatu izaberite sadržaj koji želite da prekopirate sa drugog aparata i **OK**.

Infracrvena veza

1. U prikazu informacija izaberite **Nastavi**.
2. Izaberite **Preko IC veze**. Oba aparata moraju podržavati izabranu vrstu veze.
3. Povežite ta dva aparata. [Vidite "Infracrvena veza", str. 50.](#)
4. U svom Nokia E61 aparatu izaberite sadržaj koji želite da prekopirate sa drugog aparata i **OK**.

Sadržaj se kopira iz memorije drugog aparata na odgovarajuću lokaciju u vašem aparatu. Vreme kopiranja zavisi od količine podataka za prenos. Kopiranje možete obustaviti i nastaviti ga kasnije.

Koraci neophodni za prenos podataka mogu se razlikovati u zavisnosti od aparata i od toga da li ste prekinuli prenos podataka ranije. Stavke koje možete prebaciti se razlikuju u zavisnosti od drugog aparata.

■ Sinhronizovanje podataka sa drugim aparatom

Ako ste prethodno preneli podatke na vaš Nokia E61 aparat, a vaš aparat podržava sinhronizaciju, možete koristiti **Prenos** da bi dva aparata bila ažurirana.

1. Izaberite **Telefoni** i pritisnite navigator.
2. Dođite do aparata sa koga ste prebacili podatke i pritisnite navigator.
3. Izaberite **Sinhronizuj** i pritisnite navigator. Aparati započinju sinhronizaciju korišćenjem iste vrste veze koju ste izabrali kada ste prvobitno prenosili podatke. Sinhronizuju se samo podaci koje ste prvobitno izabrali za prenos podataka.

Da biste menjali podešavanja prenosa podataka i sinhronizacije, izaberite **Sinhronizuj**, dođite do aparata, pritisnite navigator i izaberite **Izmeni**.

4. Poruke

Izaberite **Meni** > **Poruke**.

Pre nego što pošaljete ili primite poruke, možda ćete morati da uradite sledeće:

- Ubacite važeću SIM karticu u aparat i budite u zoni pokrivanja mobilne komunikacione mreže.
- Proverite da li mreža podržava funkcije poruka koje želite da koristite i da li su aktivirane na vašoj SIM kartici.
- Definišite podešavanja Internet pristupne tačke (IAP) na aparatu. [Vidite "Pristupne tačke", str. 86.](#)
- Definišite podešavanja naloga e-pošte na aparatu. [Vidite "Podešavanja naloga e-pošte", str. 23.](#)
- Definišite SMS podešavanja na aparatu. [Vidite "Podešavanja tekstualne poruke", str. 25.](#)
- Definišite MMS podešavanja na aparatu. [Vidite "Podešavanja multimedijalne poruke", str. 28.](#)

Aparat će možda prepoznati dobavljača SIM kartice i automatski konfigurisati neka podešavanja poruka. Ukoliko se ovo ne dogodi, možda ćete morati ručno da definišete podešavanja ili kontaktirate dobavljača usluga, mrežnog operatera ili dobavljača Internet usluga da biste konfigurisali podešavanja.

Aplikacija **Poruke** prikazuje sve vrste foldera za poruke u vidu liste u kojoj se u svakom folderu kao prva prikazuje najnovija poruka.

Izaberite nešto od sledećeg:

- **Nova poruka** — Kreirajte i pošaljite novu tekstualnu, multimedijalnu ili e-poruku.
- **Primljeno** — Pregledajte primljene poruke, osim e-poruka i info poruka.
- **Moji folderi** — Kreirajte sopstvene foldere da biste u njima čuvali poruke i šablone.
- **Pošt. sanduče** — Pregledajte primljenu e-poštu i odgovorite na nju.
- **Nacrti** — Sačuvajte poruke koje nisu poslate.
- **Poslato** — Sačuvajte poruke koje su poslate.
- **Za slanje** — Pregledajte poruke koje čekaju na slanje.
- **Izveštaji** — Pregledajte informacije o dostavi poslatih poruka.

■ Organizovanje poruka

Da biste kreirali novi folder i organizovali poruke, izaberite **Moji folderi** > **Opcije** > **Novi folder**. Unesite ime foldera i izaberite **OK**.

Da biste preimenovali folder, izaberite ga i **Opcije** > **Preimenuj folder**. Unesite novo ime foldera i izaberite **OK**. Možete preimenovati samo foldere koje ste kreirali.

Da biste poruku premestili u drugi folder, otvorite poruku i izaberite **Opcije** > **Premesti u folder**, folder i **OK**.

Da biste poruke razvrstali po određenom redosledu, izaberite **Opcije** > **Razvrstaj po**. Poruke možete razvrstati po **Datumu**, **Pošiljaocu**, **Predmetu** ili **Tipu poruke**.

Da biste pregledali karakteristike poruke, izaberite je i **Opcije** > **Detalji poruke**.

■ Traženje poruka

Da potražite poruku, otvorite folder u kojem želite da tražite i izaberite **Opcije** > **Nađi**. Unesite izraz za traženje i izaberite **OK**.

■ Podešavanja poruka

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Da biste definisali ili vršili izmene podešavanja za različite vrste poruka, izaberite **Tekstualna poruka**, **MMS poruka**, **E-mail**, **Servisna poruka**, **Info servis** ili **Ostalo**.

[Vidite "Podešavanja tekstualne poruke", str. 25.](#)

[Vidite "Podešavanja multimedijalne poruke", str. 28.](#)

[Vidite "Podešavanja naloga e-pošte", str. 23.](#)

Ostala podešavanja

Izaberite **Meni** > **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Ostalo**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Sačuvaj poslate por.** — Izaberite da li želite da sačuvate poslate poruke u folder **Poslato**.
- **Broj sačuvanih por.** — Unesite broj poslatih poruka koje želite da sačuvate. Kada se ono dostigne, briše se najstarija poruka.
- **Aktivna memorija** — Izaberite gde želite da sačuvate primljene poruke. Poruke možete sačuvati na memorijskoj kartici ako memorijska kartica ubačena.

- **Obav. o nov. e-mailu** — Izaberite da li želite da budete obavešteni kada nova poruka stigne u vaše poštansko sanduče.
- **Dopunjeni pasivni režim** — Izaberite folder za poruke koji želite da vidite u dopunjenom pasivnom režimu, npr „Primljeno“ ili nalog e-pošte.
- **Prikaz foldera** — Definišite da li želite da lista poruka u folderima bude prikazana u jednom ili dva reda.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

■ Podešavanja centra za tekstualne poruke

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Tekstualna poruka** > **Centri za poruke**.

Da biste izmenili centre za poruke, izaberite centar i **Opcije** > **Izmeni**.

Da biste dodali nove centre za poruke, izaberite **Opcije** > **Novi centar za por.**

Da biste izbrisali centre za poruke, izaberite centar za poruke i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

■ E-poruke

Da biste primali i slali poštu, morate imati udaljeno sanduče. Ovu uslugu može pružiti dobavljač Internet usluga, dobavljač mrežnih usluga ili vaša firma. Vaš aparat je usklađen sa Internet standardima SMTP, IMAP4 (rev. 1) i POP3, kao i sa različitim rešenjima push e-pošte. Drugi dobavljači usluga e-pošte mogu da nude usluge sa različitim podešavanjima ili značajkama od onih koje su opisane u ovim uputstvima.

Da biste sa svog aparata mogli da šaljete, primete, preuzimate, odgovarate i prosleđujete poštu, morate uraditi sledeće:

- Konfigurirate Internet pristupnu tačku (IAP). [Vidite "Pristupne tačke", str. 86.](#)
- Podesite nalog e-pošte i ispravno definišite postavke e-pošte. [Vidite "Podešavanja naloga e-pošte", str. 23.](#)

Sledite uputstva iz udaljenog sandučeta i od dobavljača Internet usluga. Za ispravna podešavanja se obratite svom mrežnom operateru ili dobavljaču Internet usluga.

Podešavanje e-pošte

Ako izaberete **Pošt. sanduče** a niste podesili nalog e-pošte, od vas će biti zatraženo da to uradite. Da biste započeli podešavanje naloga e-pošte uz pomoć uputstva za poštansko sanduče, izaberite **Da**.

1. Da biste započeli sa unosom podešavanja e-pošte, izaberite **Start**.
2. U **Tip pošt. sandučeta**, izaberite **IMAP4** ili **POP3** i izaberite **Sledeće**.

Savet: POP3 je verzija Post Office Protocol-a koji se koristi za čuvanje i preuzimanje e-poruka ili poruka Internet pošte. IMAP4 je verzija Internet Message Access Protocol-a koji vam omogućava pristup i rad sa e-porukama dok su poruke još na serveru e-pošte. Zatim možete izabrati koje poruke da preuzmete na svoj aparat.

3. U **Moja e-mail adresa**, unesite svoju adresu e-pošte. Izaberite **Sledeće**.
4. U **Server za prijem** unesite ime udaljenog servera koji prima vašu e-poštu i izaberite **Sledeće**.
5. U **Server za slanje** unesite ime udaljenog servera koji šalje vašu e-poštu i izaberite **Sledeće**. Zavisno od Vašeg mobilnog operatera, možda ćete morati da koristite server odlazne pošte mobilnog operatera umesto servera Vašeg dobavljača usluge e-pošte
6. U **Pristupna tačka**, izaberite Internet pristupnu tačku koju bi vaš aparat trebalo da koristi prilikom preuzimanja e-pošte. Ako izaberete **Uvek pitaj**, svaki put kada aparat započne preuzimanje e-pošte pitaće koju Internet pristupnu tačku bi trebalo da koristi, ali ako izaberete pristupnu tačku, aparat će se automatski povezati. Izaberite **Sledeće**.

Savet: Ako izaberete **Izbor grupe**, aparat automatski uspostavlja vezu koristeći najbolju dostupnu Internet pristupnu tačku iz grupe pristupnih tačaka. Izaberite grupu pristupnih tačaka i **Nazad** da biste sačuvali izbor.

7. Unesite ime za novo poštansko sanduče i izaberite **Završi**.

Kada kreirate novo poštansko sanduče, ime koje date sandučetu zamenjuje **Pošt. sanduče** u **Poruke** glavnom prikazu.

Izbor podrazumevanog poštanskog sandučeta

Ako imate definisano nekoliko poštanskih sandučeta, možete izabrati jedan od njih kao podrazumevano sanduče. Da biste definisali podrazumevano poštansko sanduče, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **E-mail** > **Aktivno poštansko s.** i poštansko sanduče.

Ako imate definisano nekoliko poštanskih sandučeta, morate izabrati sanduče koje želite da koristite svaki put kada počnete sastavljati novu e-poruku.

Konfigurisanje tastera "E-pošta"

Vaš aparat ima taster "E-pošta". Taster "E-pošta" omogućuje da otvorite vaše podrazumevano sanduče za e-poruke ili da otvorite podrazumevani editor e-poruka iz dopunjenog pasivnog režima. Ta funkcionalnost zavisi i od dobavljača usluga vašeg poštanskog sandučeta.

Da biste konfigurisali taster "E-pošta", izaberite **Meni > Alatke > E-mail tast.** Izaberite nalog e-pošte koji želite da koristite sa tasterom "E-pošta".

Povezivanje sa poštanskim sandučetom

E-poruka koja se uputi na vašu adresu, neće automatski biti primljena na vaš aparat već u udaljeno poštansko sanduče. Da biste pročitali e-poštu, morate se prvo povezati na udaljeno poštansko sanduče, pa zatim izabrati one e-poruke koje želite da preuzmete na svoj aparat. Da biste primali i slali e-poštu, morate se registrovati na servis e-pošte. Da biste podesili poštansko sanduče na svom aparatu, izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail > Opcije > Novo pošt. sanduče**. Za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga.

Da biste preuzeli primljene e-poruke na vaš aparat i pregledali ih kada niste na mreži, izaberite poštansko sanduče u **Poruke** glavnom prikazu. Kada aparat zatraži **Povezati se na poštu?**, izaberite **Da**.

Da biste pregledali e-poruke u folderu, dođite do foldera i pritisnite navigator. Dođite do poruke i pritisnite navigator.

Da biste e-poruke preuzeli na svoj aparat, izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail > Nove** da biste preuzeli nove poruke koje niste ni pročitali ni preuzeli, **Izabrane** da biste preuzeli samo poruke koje ste izabrali iz udaljenog sandučeta ili **Sve** da biste preuzeli sve poruke koje prethodno niste preuzeli.

Da biste raskinuli vezu sa udaljeni sandučetom, izaberite **Opcije > Raskini vezu**.

Pregled e-pošte van mreže

Rad van mreže podrazumeva da vaš aparat nije povezan na udaljeno poštansko sanduče. Upravljanje vašim e-porukama dok niste na mreži omogućava vam da uštedite na troškovima veze i da radite u uslovima koji ne omogućavaju data vezu. Izmene koje vršite u folderima udaljenog poštanskog sandučeta dok ste van mreže primenjuju se na udaljeno poštansko sanduče sledeći put kada se povežete na mrežu i provedete sinhronizaciju. Na primer, ako izbrišete neku e-poruku sa svog aparata dok ste van mreže, ta poruka će biti izbrisana iz udaljenog poštanskog sandučeta sledeći put kada se povežete sa njim.

1. Izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail**. Izaberite nalog e-pošte i pritisnite navigator. Izaberite **Podeš. preuzimanja > Preuzimanje e-maila > Poruke i prilozi** da biste preuzeli cele poruke sa priložima u svoj aparat.
2. Otvorite poštansko sanduče, a zatim izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail**. Izaberite **Nove** da biste preuzeli nove poruke koje još niste pročitali ni preuzeli, **Izabrane** da biste preuzeli samo poruke koje ste izabrali u poštanskom sandučetu ili **Sve** da preuzmete sve poruke koje još niste preuzeli. Aparat će se spojiti na mrežu, povezati sa poštanskim sandučetom i preuzeti poruke.
3. Kada se preuzmu e-poruke, izaberite **Opcije > Raskini vezu** da biste se prekinuli vezu sa mrežom.
4. Da biste pregledali e-poruku, dođite do nje i pritisnite navigator.

Neke opcije zahtevaju da se povežete na udaljeno sanduče.

Savet: Da biste se pretplatili na ostale foldere u vašem udaljenom sandučetu, izaberite **E-mail podešavanja > Podeš. preuzimanja > Pretplate fodera**. E-pošta u svim pretplaćenim folderima se ažurira prilikom preuzimanja e-pošte iz udaljenog sandučeta.

Indikator e-maila

Indikator e-maila na maski vašeg aparata možete podesiti da treperi kada u aparatu primite novu e-mail poruku.

Izaberite **Meni > Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail**. U polju **Podesi indikator. svetla** definišite koliko dugo želite da indikator treperi ili da li želite da uopšte treperi.

Čitanje i odgovaranje na e-poštu

Važno: E-mail poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetne za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

Da biste pročitali primljenu e-poštu, dođite do e-poruke i pritisnite navigator.

Da biste potražili e-poruke u svojem poštanskom sandučetu, izaberite **Opcije > Nađi**. Unesite izraz za traženje i izaberite **OK**.

Da biste otvorili prilog, izaberite **Opcije > Prilozi**. Dođite do priloga i pritisnite navigator.

Da biste odgovorili pošiljaocu e-poruke, otvorite poruku i izaberite **Opcije > Odgovori > Pošiljaocu**.

Da biste odgovorili svim primaocima e-poruke, otvorite poruku i izaberite **Opcije > Odgovori > Svima**.

Savet: Ako odgovarate na neku e-poruku koja sadrži priložene datoteke, prilozi se ne šalju u odgovoru. Ako prosleđujete primljenu e-poruku, prilozi se šalju.

Da biste izbrisali prilog iz e-poruke koju šaljete, izaberite prilog i **Opcije > Prilozi > Ukloni**.

Da biste postavili prioritet poruke, izaberite **Opcije > Prioritet** i iz dostupnih opcija.

Da biste pozvali pošiljaoca e-poruke, otvorite e-poruku i izaberite **Opcije > Pozovi**.

Da biste odgovorili pošiljaocu e-poruke sa tekstualnom ili multimedijalnom porukom, otvorite e-poruku i izaberite **Opcije > Kreiraj poruku**.

Da biste prosledili e-poruku, otvorite je i izaberite **Opcije > Prosledi**.

Brisanje poruka

Da biste oslobodili memorijski prostor na aparatu, redovno brišite poruke iz foldera **Primljeno** i **Poslato** i brišite preuzete e-poruke.

Da biste izbrisali poruku, dođite do nje i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Možete izabrati da izbrišete lokalne e-poruke na aparatu i zadržite originalne na serveru, ili možete izbrisati i lokalne e-poruke na aparatu i originalne poruke na serveru.

Da biste izbrisali e-poruke samo sa aparata, izaberite **Opcije > Obriši > Samo telefon**.

Da biste izbrisali e-poruku i sa aparata i sa udaljenog servera, otvorite je i izaberite **Opcije > Obriši > Telefon i server**.

Folderi e-pošte

Ako kreirate podfoldere u IMAP4 poštanskim sandučićima na udaljenom serveru, možete pregledati ove foldere i upravljati njima uz pomoć aparata. Možete se pretplatiti samo na foldere u svojim IMAP4 poštanskim sandučićima. Pretplaćivanje na foldere u udaljenom poštanskom sandučetu vam omogućava da pregledate ove foldere na svom aparatu.

Da biste pregledali foldere u IMAP4 poštanskom sandučetu, uspostavite vezu i izaberite **Opcije > E-mail podeš. > Podeš. preuzimanja > Pretplate foldera**.

Da biste pregledali neki udaljeni folder, izaberite ga i **Opcije > Pretplati se**. Svaki put kada pređete u režim rada na mreži, pretplaćeni folderi se ažuriraju. Ovo može potrajati ako su folderi veliki.

Da biste ažurirali listu foldera, izaberite folder i **Opcije > Ažurir. listu foldera**.

Pisanje i slanje e-pošte

Da biste napisali e-poruku, izaberite **Opcije > Dodaj primaoca** da biste sa liste kontakata izabrali adrese e-pošte primalaca ili uneli adrese e-pošte u polje **Za**. Koristite tačku i zarez da biste odvojili stavke. Dođite do i koristite polje **Kopija za** da biste kopirali ostale primaoca ili polje **Skr. kop.** da biste sakrili primaoca kopije. U polje **Predmet** unesite naslov e-poruke. Unesite e-poruku u oblast teksta i izaberite **Opcije > Pošalji**.

Da biste dodali datoteku nekoj e-poruci, izaberite **Opcije > Ubaci** i izaberite prilog koji želite da dodate. Možete dodati slike, audio snimke, napomene i druge datoteke poput kancelarijskih datoteka.

Da biste postavili opcije slanja za e-poruku, izaberite **Opcije > Opcije slanja > Pošalji poruku**. Izaberite **Odmah** ili **U toku sled. veze** ako radite van mreže.

E-poruke se pre slanja čuvaju u **Za slanje**. Ukoliko se e-pošta ne šalje odmah, možete otvoriti **Za slanje** i prekinuti i obnoviti slanje ili pregled e-pošte.

Podešavanja naloga e-pošte

Izaberite **Meni > Poruke > Pošt. sanduče**.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati. Neke postavke mogu biti unapred podešene od strane dobavljača usluga.

Ako pokušate da izmenite podešavanja poštanskog sandučeta a nemate postavljen nalog e-pošte, otvoriće se uputstvo za poštansko sanduče i pomoći vam da podesite svoj nalog e-pošte.

Podešavanja za primljenu e-poštu

Izaberite **Dolazna pošta** i neko od sledećih podešavanja:

- **Korisničko ime** — Unesite korisničko ime za servis e-pošte.
- **Lozinka** — Unesite lozinku za servis e-pošte.
- **Server za prijem** — Unesite IP adresu ili ime servera koji prima vaše e-poruke.
- **Aktivna prist. tačka** — Izaberite Internet pristupnu tačku koju uređaj koristi za preuzimanje e-poruka koje primete.
- **Stand. pošt. sanduče** — Unesite ime za poštansko sanduče.
- **Tip pošt. sandučeta** — Izaberite protokol poštanskog sandučeta koji preporučuje dobavljač usluga vašeg udaljenog poštanskog sandučeta. Opcije su **POP3** i **IMAP4**. Ova podešavanja se biraju samo jednom i ne mogu se promeniti ako ste sačuvali podešavanja poštanskog sandučeta ili izašli iz njih. Ako koristite POP3 protokol, e-poruke se ne ažuriraju automatski kada ste u režimu rada na mreži. Ako želite da vidite najnovije e-poruke, potrebno je da raskinete vezu pa da se ponovo povežete na svoje poštansko sanduče.
- **Bezbednost (portovi)** — Izaberite bezbednosnu opciju koja se koristi za povećanje bezbednosti veze.
- **Port** — Definišite port za vezu.

- **Bezbedna prijava** (samo za POP3)— Koristite POP3 protokol da biste prilikom povezivanja sa poštanskim sandučetom šifrovali slanje lozinki na udaljeni server e-pošte.

Podešavanja za poslatu e-poštu

Izaberite **Odlazna pošta** i neko od sledećih podešavanja:

- **Moja e-mail adresa** — Unesite adresu e-pošte koju ste dobili od svog dobavljača usluga. Odgovori na vašu poruku se šalju na ovu adresu.
- **Korisničko ime** — Unesite korisničko ime za servis e-pošte.
- **Lozinka** — Unesite lozinku za servis e-pošte.
- **Server za slanje** — Unesite IP adresu ili ime servera pošte koji šalje e-poruke. Možete koristiti samo server za odlaznu poštu svog mrežnog operatora. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.
- **Aktivna prist. tačka** — Izaberite Internet pristupnu tačku koju uređaj koristi za preuzimanje e-poruka koje šaljete.
- **Bezbednost (portovi)** — Izaberite bezbednosnu opciju koja se koristi za obezbeđivanje veze sa udaljenim poštanskim sandučetom.
- **Port** — Definišite port za vezu.

Korisnička podešavanja

Izaberite **Korisnička podešav.** i neko od sledećih podešavanja:

- **Moje ime** — Unesite ime koje će se pojaviti pre e-adrese prilikom slanja e-poruka.
- **Odgovor za** — Izaberite da li želite da odgovori budu preusmereni na neku drugu adresu. Izaberite **Uključeno** i unesite adresu e-pošte na koju želite da usmerite odgovore. Možete uneti samo jednu adresu.
- **Brisanje e-maila iz** — Izaberite da li želite da se e-poruke brišu samo sa aparata ili sa aparata i sa servera. Izaberite **Uvek pitaj** ako želite da potvrdite mesto odakle se e-poruke brišu svaki put kada izbrišete e-poruku.
- **Pošalji poruku** — Izaberite da e-poruku pošaljete što je pre moguće, da je pošaljete sledeći put kada budete primali e-poruke ili da sačuvate e-poruku u folderu „Za slanje“, odakle je možete poslati kasnije.
- **Pošalji kopiju i sebi** — Izaberite da li želite da sačuvate kopiju e-poruke u udaljenom poštanskom sandučetu i na adresi definisanoj u **Moja e-mail adresa** u podešavanjima za **Odlazna pošta**.
- **Sa potpisom** — Izaberite da li u svoje e-poruke želite da uključite i potpis.
- **Obav. o nov. e-mailu** — Izaberite da li želite da primete obaveštenje u obliku zvučnog signala ili teksta, kada u vaše poštansko sanduče stigne nova e-poruka.
- **Treperi pri nov. e-mail.** — Izaberite koliko dugo želite da indikator e-pošte treperi kada primite novu e-poruku ili da li želite da uopšte treperi ili ne.

Podešavanja preuzimanja

Izaberite **Podeš. preuzimanja** i neko od sledećih podešavanja:

- **Preuzimanje e-maila** (samo za POP3 poštanske sandučice) — Izaberite da li želite da primete samo informacije iz zaglavlja e-poruka, kao što su pošiljalac, naslov i datum poruke, same e-poruke ili e-poruke sa priložima.
- **Obim preuzimanja** — Izaberite broj e-poruka koje želite da preuzmete sa udaljenog servera u svoje poštansko sanduče.
- **Putanja IMAP4 foldera** (samo za IMAP4 poštanske sandučice) — Definišite putanju foldera za foldere na koje ćete se pretplatiti.
- **Pretplate foldera** (samo za IMAP4 poštanske sandučice) — Pretplatite se na druge foldere u udaljenom poštanskom sandučetu i preuzmite sadržaj iz ovih foldera.

Podešavanja automatskog preuzimanja

Izaberite **Auto. preuzimanje** i neko od sledećih podešavanja:

- **Obavešt. o e-mailu** — Izaberite da li želite da primite obaveštenja kada nova e-poruka stigne u vaše udaljeno poštansko sanduče. Izaberite **Uvek omogućeno** da biste uvek automatski preuzeli nove e-poruke iz udaljenog poštanskog sandučeta ili **Samo u matičnoj** da biste automatski preuzeli nove e-poruke iz udaljenog poštanskog sandučeta samo kada se nalazite u matičnoj mreži i niste npr. na putovanju.
- **Dani za preuzimanje** — Izaberite dane kojima se e-poruke preuzimaju na vaš aparat.
- **Sati za preuzimanje** — Definišite sate u okviru kojih se preuzimaju e-poruke.
- **Interval za preuzim.** — Izaberite vremenski interval u okviru koga će se preuzimati nove e-poruke.

■ Tekstualne poruke

Vaš uređaj podržava slanje tekstualnih poruka koje prelaze ograničenje broja karaktera za jednu poruku. Duže poruke će biti poslate kao niz od dve ili više poruka. Vaš provajder servisa to može tako i tarifirati. Karakteri koji koriste akcente ili druge znake, kao i karakteri pisama određenih jezika kao što je kineski, zauzimaju više prostora i shodno tome ograničavaju broj karaktera koji se može poslati u sklopu jedne poruke.

U navigacijskoj traci, indikator dužine poruke odbrojava unatrag od 160. Na primer, 10 (2) znači da možete dodati još 10 znakova da bi tekst bio poslan kao dve poruke.

Pisanje i slanje tekstualnih poruka

Izaberite [Meni](#) > [Poruke](#) > [Nova poruka](#) > [Tekstualna poruka](#).

1. U polju [Za](#), pritisnite navigator da biste izabrali primaoca iz [Kontakti](#) ili ručno unesite brojeve mobilnih telefona primalaca. Ako unosite više brojeva, odvojite ih tačkom i zarezom.
2. Unesite tekst poruke. Da biste koristili šablon, izaberite [Opcije](#) > [Ubaci](#) > [Obrazac](#).
3. Izaberite [Opcije](#) > [Pošalji](#) da biste poslali poruku.

Opcije slanja za tekstualne poruke

Da biste postavili opcije slanja za tekstualnu poruku, izaberite [Opcije](#) > [Opcije slanja](#).

Definišite sledeće:

- [Akt. centar za por.](#) — Izaberite centar za poruke da biste poslali poruku.
- [Kodni raspored](#) — Izaberite [Redukovana podrška](#) da biste koristili automatsku konverziju znakova u drugi kodni sistem kada je to moguće.
- [Prijem izveštaja](#) — Izaberite [Da](#) ako želite da vam mreža šalje izveštaje o dostavi poruka (mrežna usluga).
- [Trajnost poruke](#) — Izaberite koliko dugo vremena će centar za poruke ponovo slati vašu poruku ako prvi pokušaj ne uspe (mrežna usluga). Ako primalac nije dostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše iz centra za poruke.
- [Poruka poslata kao](#) — Konvertujte poruku u drugi format, kao što je [Tekst](#), [Faks](#), [Pejdžing](#) ili [E-mail](#). Promenite ovu opciju jedino ako ste sigurni da centar za poruke može da vrši konverziju tekstualnih poruka u ove druge formate. Obratite se mrežnom operateru.
- [Od. preko ist. centra](#) — Izaberite da li želite da za slanje odgovora na poruku bude korišćen isti centar za tekstualne poruke (mrežna usluga).

Odgovaranje na primljene tekstualne poruke

Da biste odgovorili na neku tekstualnu poruku, otvorite je iz [Primljeno](#). Izaberite [Opcije](#) > [Odgovori](#). Unesite tekst poruke i izaberite [Opcije](#) > [Pošalji](#).

Da biste pozvali pošiljaoca tekstualne poruke, otvorite poruku iz [Primljeno](#) i izaberite [Opcije](#) > [Pozovi](#).

Tekstualne poruke na SIM kartici

Tekstualne poruke se mogu čuvati i na SIM kartici. Da biste mogli pregledati SIM poruke, morate kopirati poruke u folder na aparatu. Nakon kopiranja poruka u folder, možete ih pregledati u folderu ili obrisati sa SIM kartice.

Izaberite [Opcije](#) > [SIM poruke](#).

1. Izaberite [Opcije](#) > [Markiraj/Demarkiraj](#) > [Markiraj](#) ili [Markiraj sve](#) da biste markirali sve poruke.
2. Izaberite [Opcije](#) > [Kopiraj](#).
3. Izaberite folder i [OK](#) da biste započeli kopiranje.

Da biste pregledali poruke SIM kartice, otvorite folder u koji ste kopirali poruke i otvorite poruku.

Da biste izbrisali tekstualnu poruku sa SIM kartice, izaberite poruku i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Podešavanja tekstualne poruke

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Teks. poruka](#).

Definišite sledeće:

- [Centri za poruke](#) — Pregledajte raspoložive centre za poruke za vaš aparat.
- [Akt. centar za por.](#) — Izaberite centar za poruke da biste poslali poruku.
- [Kodni raspored](#) — Izaberite [Redukovana podrška](#) da biste koristili automatsku konverziju znakova u drugi kodni sistem kada je to moguće.
- [Prijem izveštaja](#) — Izaberite [Da](#) ako želite da vam mreža šalje izveštaje o dostavi poruka (mrežna usluga).
- [Trajnost poruke](#) — Izaberite koliko dugo vremena će centar za poruke ponovo slati vašu poruku ako prvi pokušaj ne uspe (mrežna usluga). Ako primalac nije dostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše iz centra za poruke.
- [Poruka poslata kao](#) — Konvertujte poruku u drugi format, kao što je [Tekst](#), [Faks](#), [Pejdžing](#) ili [E-mail](#). Promenite ovu opciju jedino ako ste sigurni da centar za poruke može da vrši konverziju tekstualnih poruka u ove druge formate. Obratite se mrežnom operateru.
- [Preferentna veza](#) — Izaberite preferentni način veze za slanje tekstualnih poruka sa aparata.
- [Od. preko ist. centra](#) — Izaberite da li želite da za slanje odgovora na poruku bude korišćen isti centar za tekstualne poruke (mrežna usluga).

Grafičke poruke

Napomena: Funkciju grafičkih poruka možete da koristite jedino ako je podržava operator mreže ili provajder servisa. Grafičke poruke mogu da primaju i prikazuju jedino aparati koji nude mogućnosti grafičkih poruka.

Izaberite **Meni > Poruke**.

Da biste pregledali grafičku poruku, otvorite je iz foldera **Primljeno**.

Izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Detalji poruke** — Pregledajte informacije o poruci.
- **Premesti u folder** — Sačuvajte poruku u drugom folderu.
- **Dodaj u Kontakte** — Dodajte pošiljaoca poruke svojim kontaktima.
- **Nađi** — Pronađite brojeve i adrese koje poruka može sadržati.

Prosleđivanje grafičkih poruka

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

1. U **Primljeno**, otvorite grafičku poruku i izaberite **Opcije > Prosledi**.
2. U polje **Za** unesite broj primaoca ili pritisnite navigator da biste primaoca dodali iz **Kontakti**. Ako unosite više brojeva, odvojite ih tačkom i zarezom.
3. Unesite tekst poruke. Tekst može imati 120 znakova. Da biste koristili šablon, izaberite **Opcije > Ubaci > Obrazac**.
4. Da biste poslali poruku, pritisnite pozivni taster.

Savet: Da biste sliku uklonili iz poruke, izaberite **Opcije > Ukloni vinjetu**.

Multimedijalne poruke

Multimedijalna poruka (MMS) može sadržati tekst i objekte kao što su slike, audio ili video snimci.

Napomena: Multimedija poruke mogu da primaju i prikazuju jedino uređaji koji nude kompatibilne funkcionalne mogućnosti. Izgled poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog uređaja.

Da biste mogli da šaljete i primete multimedijalne poruke na svom aparatu, morate definisati podešavanja multimedijalnih poruka. Vaš aparat je možda prepoznao dobavljača SIM kartice i automatski konfigurisan podešavanja multimedijalne poruke. Ako nije, obratite se svom dobavljaču usluga. [Vidite "Podešavanja multimedijalne poruke", str. 28.](#)

Kreiranje i slanje multimedijalnih poruka

Podrazumevani izbor, podešavanje, za servis multimedija poruka je najčešće "uključen".

Izaberite **Nova poruka > Multimed. poruka**.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

1. U polju **Za**, pritisnite navigator da biste izabrali primaoca iz **Kontakti** ili ručno unesite brojeve mobilnih telefona primalaca ili adrese e-pošte.
2. U polje **Predmet** unesite naslov poruke. Da biste promenili polja koja su vidljiva, izaberite **Opcije > Adresna polja**.
3. Unesite tekst poruke i izaberite **Opcije > Ubaci objekat** da biste dodali medija objekte. Možete dodati objekte kao što su **Sliku**, **Audio snimak** ili **Video snimak**.
Bežična komunikaciona mreža može da ograničava veličinu MMS poruka. Ako slika koju poruka sadrži prelazi to ograničenje, uređaj će je eventualno smanjiti kako bi mogla biti poslata kao MMS.
4. Svaki slajd poruke može sadržati samo jedan video ili audio snimak. Da biste dodali više slajdova poruci, izaberite **Opcije > Ubaci novo > Slajd**. Da biste promenili redosled slajdova u poruci, izaberite **Opcije > Premesti**.
5. Da biste pregledali multimedijalnu poruku pre nego što je pošaljete, izaberite **Opcije > Pogledaj**.
6. Pritisnite navigator da biste poslali multimedijalnu poruku.

Savet: Multimedijalne poruke možete kreirati i direktno iz nekih aplikacija, kao što su **Kontakti** i **Galerija**.

Da biste izbrisali objekt iz multimedijalne poruke, izaberite **Opcije > Ukloni**.

Opcije slanja multimedijalnih poruka

Izaberite **Opcije > Opcije slanja** i neku od sledećih opcija:

- **Prijem izveštaja** — Izaberite **Da** ako želite da primite obaveštenje kada je poruka uspešno dostavljena primaocu. Primanje izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka koje su poslate na neku adresu e-pošte možda nije moguće.

- **Trajnost poruke** — Izaberite koliko će dugo centar za poruke pokušavati da pošalje poruku. Ako primalac poruke nije dostupan u tom vremenskom periodu, poruka se uklanja iz centra za razmenu multimedijalnih poruka. Mreža mora podržavati ovu opciju. **Maksimalno vr.** je maksimalni vremenski period koji mreža dopušta.

Kreiranje prezentacija

Izaberite **Nova poruka** > **Multimed. poruka**.

1. U polju **Za**, pritisnite navigator da biste izabrali primaoca iz **Kontakti** ili ručno unesite brojeve mobilnih telefona primalaca ili adrese e-pošte.

2. Izaberite **Opcije** > **Kreiraj prezent.** i šablon prezentacije.

Savet: Šablon može definisati koje medija objekte možete uključiti u prezentaciju, gde će se pojaviti kao i prikazane efekte između slika i slajdova.

3. Dođite do oblasti teksta i unesite tekst.

4. Da biste u prezentaciju ubacili slike, zvuk, video ili napomene, dođite do odgovarajuće oblasti objekta i izaberite **Opcije** > **Ubaci**.

Savet: Da biste se premeštali između oblasti objekta, pomerajte se gore i dole.

5. Da biste dodali slajdove, izaberite **Ubaci** > **Novi slajd**.

6. Izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Pogledaj** — Pogledajte kako izgleda vaša multimedijalna prezentacija kada je otvorena. Multimedijalne prezentacije se mogu prikazati samo na kompatibilnim uređajima koji podržavaju prezentacije. One se na različitim uređajima mogu različito pojaviti.
- **Podešav. pozadine** — Izaberite boju pozadine za prezentaciju i pozadinske slike za različite slajdove.
- **Podešav. efekata** — Izaberite efekte između slika ili slajdova.

Kreiranje multimedijalnih prezentacija nije moguće ako **Režim kreiranja MMS-a** je **Ograničeno**. Da biste promenili **Režim kreiranja MMS-a**, izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **MMS poruka**.

Raspoloživost opcija može varirati.

Da biste poslali multimedijalnu prezentaciju, pritisnite navigator.

Savet: Da biste sačuvali poruku u **Nacrti** a da je ne pošaljete, izaberite **Urađeno**.

Primanje i odgovaranje na multimedijalne poruke

Važno: Objekti multimedija poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetni za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

Da biste mogli da šaljete i primete multimedijalne poruke na svom aparatu, morate definisati podešavanja multimedijalnih poruka. Vaš aparat je možda prepoznao dobavljača SIM kartice i automatski konfigurisan podešavanja multimedijalne poruke. Ako nije, obratite se svom dobavljaču usluga. [Vidite "Podešavanja multimedijalne poruke", str. 28.](#)

Ako primete multimedijalne poruke koje sadrže objekte koje ne podržava vaš aparat, ne možete ih otvoriti.

1. Da biste odgovorili na multimedijalnu poruku, otvorite je iz **Primljeno** i izaberite **Opcije** > **Odgovori**.
2. Izaberite **Opcije** > **Pošiljaocu** da biste multimedijalnom porukom odgovorili pošiljaocu ili **Opcije** > **Kao tekst. poruka** da biste pošiljaocu odgovorili tekstualnom porukom.

Savet: Da biste primaoca dodali svom odgovoru, izaberite **Opcije** > **Dodaj primaoca** da biste izabrali primaoca poruke sa liste kontakata ili ručno unesite brojeve telefona primaoca ili adrese e-pošte u polje **Za**.

3. Unesite tekst poruke i pritisnite navigator da biste je poslali.

Prikaz prezentacija

Otvorite **Primljeno**, dođite do multimedijalne poruke koja sadrži prezentaciju i pritisnite navigator. Dođite do prezentacije i pritisnite navigator.

Da biste privremeno zaustavili prezentaciju, pritisnite jedan od tastera za biranje ispod ekrana.

Nakon što privremeno zaustavite prezentaciju ili se reprodukcija završi, izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Otvori link** — Otvorite Web vezu i pretražite Web stranicu.
- **Aktiviraj prelistav.** — Pomerite tekst ili slike koje su prevelike da bi stale na ekran.
- **Nastavi** — Nastavite reprodukciju prezentacije.
- **Pusti** — Ponovo reprodukujte prezentaciju od početka.
- **Nađi** — Pronađite brojeve telefona, adrese e-pošte ili Web adrese koje prezentacija možda sadrži. Ove brojeve i adrese možete koristiti npr. da biste telefonirali, slali poruke ili kreirali markere.

Raspoloživost opcija može varirati.

Prikaz medija objekata

Otvorite [Primljeno](#), dođite do primljene multimedijalne poruke i pritisnite navigator. Izaberite [Opcije](#) > [Objekti](#).

Da biste prikazali ili reprodukovali medija objekt, dođite do njega i pritisnite navigator.

Medija objekti i prilozi poruka mogu sadržati viruse ili drugi štetni softver. Ne otvarajte objekte ni priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

Da biste sačuvali medija objekt u odgovarajućoj aplikaciji, dođite do objekta i izaberite [Opcije](#) > [Sačuvaj](#).

Da biste poslali medija objekt na kompatibilne uređaje, dođite do objekta i izaberite [Opcije](#) > [Pošalji](#).

Savet: Ako primite multimedijalne poruke koje sadrže medija objekte koji na vašem telefonu ne mogu da se otvore, moći ćete da pošaljete ove objekte na drugi uređaj npr. računar.

Prikazivanje i memorisanje multimedijalnih priloga

Da biste multimedijalne poruke prikazali kao kompletne prezentacije, otvorite poruku i izaberite [Opcije](#) > [Pusti prezentaciju](#).

Savet: Ako ste izabrali multimedijalni objekat u multimedijalnoj poruci, moći ćete da ga prikažete ili reprodukujete ako izaberete [Vidi sliku](#), [Slušaj snimak](#) ili [Prikaži video snim](#).

Da biste videli ime i veličinu priloga, otvorite poruku i izaberite [Opcije](#) > [Objekti](#).

Da biste sačuvali multimedijalni objekat, izaberite [Opcije](#) > [Objekti](#), objekat i [Opcije](#) > [Sačuvaj](#).

Podešavanje multimedijalne poruke

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [MMS poruka](#).

Definišite sledeća podešavanja:

- **Veličina slike** — Izaberite [Mala](#) ili [Velika](#) da biste poredali po veličini slike u multimedijalnim porukama. Izaberite [Original](#) da biste zadržali originalnu veličinu slike multimedijalnih poruka.
- **Režim kreiranja MMS-a** — Izaberite [Ograničeno](#) da bi vas aparat sprečio da uključite sadržaj u multimedijalne poruke koje ne mogu biti podržane od strane mreže ili prijemnog uređaja. Da biste dobili upozorenja o uključivanju takvog sadržaja, izaberite [Sa upozorenjima](#). Da biste kreirali multimedijalne poruke bez ograničenja u prilogu, izaberite [Slobodno](#). Ako izaberete [Ograničeno](#), kreiranje multimedijalnih prezentacija neće biti moguće.
- **Aktivna prist. tačka** — Izaberite podrazumevanu pristupnu tačku da biste se povezali na centar za multimedijalne poruke. Nećete moći da promenite podrazumevanu pristupnu tačku ukoliko ju je na vaš telefon postavio dobavljač usluga.
- **Preuzimanje MMS po.** — Izaberite [Uvek automatski](#) da biste uvek automatski primali multimedijalne poruke, [Auto. u matičnoj mr.](#) da biste primili obaveštenje o novoj multimedijalnoj poruci koju možete preuzeti iz centra za poruke (npr. kada otputujete u inostranstvo i nalazite se van matične mreže), [Ručno](#) da ručno preuzimate multimedijalne poruke iz centra za poruke ili [Isključeno](#) da sprečite prijem bilo kakvih multimedijalnih poruka.
- **Dopusti anonimne po.** — Izaberite da li želite da primete poruke od nepoznatih pošiljalaca.
- **Prijem reklama** — Izaberite da li želite da primete poruke koje su definisane kao reklamne poruke.
- **Prijem izveštaja** — Izaberite [Da](#) da bi status poslate poruke bio prikazan u dnevniku (mrežna usluga). Primanje izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka koje su poslate na neku adresu e-pošte možda nije moguće.
- **Bez slanja izveštaja** — Izaberite [Da](#) da se sa vašeg aparata ne bi slali izveštaji o dostavi za primljene multimedijalne poruke.
- **Trajnost poruke** — Izaberite koliko će dugo centar za poruke pokušavati da pošalje poruku (mrežna usluga). Ako primalac poruke nije dostupan u tom vremenskom periodu, poruka se uklanja iz mrežnog centra za razmenu multimedijalnih poruka. [Maksimalno vr.](#) je maksimalni vremenski period koji mreža dopušta.

■ Časkanje

Izaberite [Meni](#) > [Poveziv.](#) > [Časkanje](#).

Časkanje (mrežna usluga) vam omogućava komunikaciju sa drugim osobama pomoću trenutne razmene poruka, kao i uključivanje u diskusione grupe (grupe za časkanje) na određene teme. Razni dobavljači usluga nude čet servere na koje se možete prijavljivati nakon što se registrujete za neki čet servis. Dobavljači usluga se mogu razlikovati u podršci opcijama.

Ako časkanje nije dostupno od strane dobavljača usluga bežične telefonije, neće se pojaviti u meniju aparata. Kontaktirajte dobavljača usluga za više informacija o prijavljivanju za usluge časkanja i troškove usluga. Za više informacija o raspoloživosti podešavanja za časkanje, kontaktirajte operatera mreže, dobavljača usluga ili prodavca.

Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od operatera mreže ili od dobavljača usluga koji nudi čet servis. Morate sačuvati podešavanja za pristup usluzi koju želite da koristite. Podešavanja možete uneti i ručno.

Povezivanje na čet server

Da biste razgovarali sa čet korisnikom ili korisnicima i da biste prikazali i izmenili svoje čet kontakte, morate se prijaviti na čet server. Otvorite [Časkanje](#) i izaberite [Opcije](#) > [Prijava](#). Unesite svoj identifikator korisnika i lozinku i pritisnite navigator. Identifikator korisnika, lozinku i ostala podešavanja za prijavljivanje možete dobiti od svog dobavljača usluga kada se registrujete za uslugu.

Savet: Da bi se prilikom pokretanja aplikacije čet usluga automatski povezivala na server, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Podešavanja servera](#) > [Tip prijave za časak](#) > [Pri pokretanju](#).

Pretraživanje čet korisnika ili čet grupa

Da biste pretraživali čet korisnike i identifikatore korisnika, izaberite [Čet kontakti](#) > [Opcije](#) > [Novi čet kontakt](#) > [Traži](#). Možete pretraživati po [Korisničko ime](#), [Identifikator kor.](#), [Telefonski broj](#) i [E-mail adresa](#).

Da biste pretraživali čet grupe i identifikatore grupa, izaberite [Čet grupe](#) > [Opcije](#) > [Traži](#). Možete pretraživati po [Ime grupe](#), [Tema](#) i [Članovi](#) (identifikator korisnika).

Dođite do pronađenog čet korisnika ili grupe i izaberite [Opcije](#) i nešto od sledećeg:

- [Nova pretraga](#) — Započnite novu pretragu.
- [Još rezultata](#) — Pregledajte preostale pronađene čet korisnike ili grupe, ako ih ima.
- [Prethodni rezultati](#) — Pregledajte čet korisnike ili grupe koje su pronađene u prethodnoj pretrazi.
- [Otvori konverzaciju](#) — Započnite konverzaciju sa korisnikom ako je na mreži.
- [Dodaj u čet kontakt](#) — Sačuvajte korisnika na nekoj od lista čet kontakata.
- [Pošalji pozivnicu](#) — Pozovite čet korisnika u čet grupu.
- [Opcije blokiranja](#) — Sprečite ili omogućite prijem poruka od čet korisnika.
- [Pridruži se](#) — Pristupite čet grupi.
- [Sačuvaj](#) — Sačuvajte grupu.

Konverzacije sa jednim čet korisnikom

Prikaz [Konverzacije](#) daje listu pojedinačnih učesnika konverzacije sa kojim imate otvorenu konverzaciju. Otvorene konverzacije se automatski zatvaraju kada izađete iz modula „Časkanje“.

Da biste videli konverzaciju, dođite do učesnika i pritisnite navigator.

Da biste nastavili konverzaciju, unesite svoju poruku i pritisnite navigator.

Da biste se vratili na listu konverzacija a da pri tom ne zatvorite konverzaciju, izaberite [Nazad](#). Da biste zatvorili konverzaciju, izaberite [Opcije](#) > [Završi konverzaciju](#).

Da biste započeli novu konverzaciju, izaberite [Opcije](#) > [Nova konverzacija](#). Možete započeti novu konverzaciju sa različitim kontaktom dok se nalazite u drugoj aktivnoj konverzaciji. Međutim, ne možete imati dve aktivne konverzacije sa istim kontaktom.

Da biste ubacili sliku u čet poruku, izaberite [Opcije](#) > [Pošalji sliku](#), i izaberite sliku koju želite da pošaljete.

Da biste sačuvali učesnika konverzacije u čet kontaktima, izaberite [Opcije](#) > [Dodaj u čet kontakt](#).

Da biste sačuvali konverzaciju, dok ste u prikazu konverzacije, izaberite [Opcije](#) > [Snimi časkanje](#). Konverzacija je sačuvana kao tekstualna datoteka koja se može otvoriti i prikazati u aplikaciji [Beleške](#).

Da biste slali automatske odgovore na dolazne poruke, izaberite [Opcije](#) > [Uključi aut. odgovor](#). Poruke još uvek možete da primete.

Čet grupe

Prikaz [Čet grupe](#) daje listu čet grupa koje ste sačuvali ili ste im se trenutno priključili.

[Čet grupe](#) je raspoloživa ako ste prilikom otvaranja čet aplikacije prijavljeni na čet server i ako server podržava čet grupe.

Da biste kreirali čet grupu, izaberite [Opcije](#) > [Kreiraj novu grupu](#).

Da biste se priključili nekoj čet grupi ili nastavili grupnu konverzaciju, dođite do grupe i pritisnite navigator. Unesite poruku i pritisnite pozivni taster da biste je poslali.

Da biste se priključili čet grupi koja nije na listi ali za koju znate identifikator grupe, izaberite [Opcije](#) > [Prik. se novoj grupi](#).

Da biste napustili čet grupu, izaberite [Opcije](#) > [Napusti čet grupu](#).

Takođe, možete izabrati [Opcije](#) i iz sledećeg:

- [Grupa](#) — Izaberite [Sačuvaj](#) da biste sačuvali grupu u svoje čet grupe, [Vidi učesnike](#) da biste videli trenutne članove grupe ili [Podešavanja](#) da biste izmenili podešavanja grupe. Ovu opciju možete izabrati jedino ako imate uređivačka prava za tu grupu.
- [Prijava](#) — Povežite se na čet server ako se niste prijavili prilikom pokretanja aplikacije.
- [Odjava](#) — Raskinite vezu sa čet serverom.

- **Podešavanja** — Izmenite aplikaciju za Ćaskanje ili podešavanja servera.

Da biste uklonili Ćet grupu, pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Grupne konverzacije

Da biste se prikljuĉili konverzaciji, izaberite grupu.

Izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Ubaci smešak** — Dodajte smešak u poruku.
- **Pošalji privatnu po.** — Pošaljite privatnu poruku jednom Ćlanu Ćet grupe ili više njih, ali ne svima.
- **Odgovori** — Pošaljite poruku samo pošiljaocu otvorene poruke.
- **Proslediti** — Prosledite otvorenu poruku drugoj Ćet grupi ili kontaktu.
- **Pošalji pozivnicu** — Pozovite Ćet korisnika da se prikljuĉi grupi.
- **Napusti Ćet grupu** — Završite Ćaskanje u grupi.
- **Grupa** — Izaberite **Saĉuvaj** da biste saĉuvali grupu u svoje Ćet grupe, **Vidi uĀesnike** da biste videli trenutne Ālanove grupe ili **Podešavanja** da biste izmenili podešavanja grupe. Ovu opciju moŹete izabrati jedino ako imate uređivaĀka prava za tu grupu.
- **Snimi Ćaskanje** — Saĉuvajte kopiju grupne konverzacije.

Da biste poslali poruku, unesite tekst poruke i pritisnite pozivni taster.

Podešavanja Ćet grupe

Izaberite **Ćet grupe** > **Opcije** > **Grupa** > **Podešavanja**.

Podešavanja Ćet grupe moŹete menjati samo ako imate uređivaĀka prava za tu grupu.

Izaberite neko od sledećih podešavanja:

- **Ime grupe:** — Unesite ime za Ćet grupu.
- **Identifikator grupe** — Identifikator grupe se automatski kreira i ne moŹe biti dodat niti promenjen.
- **Tema grupe** — Unesite temu za grupnu konverzaciju.
- **Dobrodošlica** — Unesite belešku koja pozdravlja Ćet korisnike kada se prikljuĉe grupi.
- **VeliĀina grupe** — Unesite maksimalan broj Ćet korisnika koji se mogu prikljuĉiti grupi.
- **Dopusti pretragu** — Izaberite da li Źelite da dozvolite Ćet korisnicima da pronađu grupu prilikom pretrage.
- **UredniĀka prava** — Da biste ostalim Ālanovima grupe dodelili uređivaĀka prava za tu grupu, izaberite **Izabrano** > **Opcije** > **Dodaj urednika**. Ćet korisnici sa uređivaĀkim pravima mogu menjati podešavanja grupe i pozivati ostale korisnike da se prikljuĉe grupi ili im to zabranjivati.
- **Ālanovi grupe** — Da biste zatvorili grupu i dozvolili samo izabranim Ćet korisnicima da se prikljuĉe, izaberite **Samo izabrani** > **Opcije** > **Dodaj Ālana**.
- **Lista zabranjenih** — Da biste spreĉili neke Ćet korisnike da se prikljuĉe grupi, izaberite **Opcije** > **Dodaj u zabranjene**.
- **Dopusti privatne por.** — Da biste spreĉili Ālanove grupe da razmenjuju privatne poruke, izaberite **Ne**.

Izmena prava grupe

Da biste uređivaĀka prava dodali Ālanovima Ćet grupe ili im ta prava oduzeli, dođite do Ćet grupe i izaberite **Opcije** > **Grupa** > **Podešavanja** > **UredniĀka prava** > **Izabrano**.

Savet: Ćet korisnici sa uređivaĀkim pravima mogu menjati podešavanja grupe i pozivati ostale korisnike da se prikljuĉe grupi ili im to zabranjivati.

Da biste Ālanovima dodelili uređivaĀka prava za grupu, izaberite **Opcije** > **Dodaj urednika** i nešto od sledećeg:

- **Iz Ćet kontakata** — Dodajte jedan ili nekoliko vaših Ćet kontakata.
- **Unesi ident. korisnika** — Unesite identifikator Ćet korisnika.

Da biste Ālanu grupe oduzeli uređivaĀka prava, izaberite **Opcije** > **Ukloni**.

Zabranjen pristup grupi

Dođite do Ćet grupe i izaberite **Opcije** > **Grupa** > **Podešavanja** > **Lista zabranjenih**.

Da biste spreĉili Ćet korisnike da se prikljuĉe grupi, izaberite **Opcije** > **Dodaj u zabranjene** i nešto od sledećeg:

- **Iz Ćet kontakata** — Zabranite pristup jednom ili nekoliko vaših Ćet kontakata.
- **Unesi ident. korisnika** — Unesite identifikator Ćet korisnika.

Da biste dozvolili zabranjenom korisniku da se prikljuĉi grupi, izaberite **Opcije** > **Ukloni**.

Ćet kontakti

Kada je prijavljivanje na Ćet servis dovršeno, vaša lista kontakata za dobavljaĀa usluga se automatski preuzima. Ako vaša lista kontakata nije raspoloŹiva, saĉekajte nekoliko minuta i pokušajte ruĀno da je preuzmete.

Savet: Status na mreŹi vaših Ćet kontakata je oznaĉen indikatorom pored imena kontakta.

Da biste kreirali čet kontakt karticu, izaberite [Opcije](#) > [Novi čet kontakt](#). Unesite identifikator korisnika i nadimak i izaberite [Urađeno](#). Identifikator korisnika može imati do 50 znakova a čet dobavljač usluga može zatražiti da identifikator korisnika bude u formatu korisničkoime@domen.com. Nadimak nije obavezan.

Da biste prikazali različitu listu vaših čet kontakata, izaberite [Opcije](#) > [Promeni listu kont.](#).

Dođite do čet korisnika i izaberite [Opcije](#) i nešto od sledećeg:

- [Otvori konverzaciju](#) — Započnite ili nastavite časkanje sa kontaktom.
- [Detalji kontakta](#) — Pregledajte kontakt karticu.
- [Opcije izmena](#) — Izmenite ili izbrišite kontakt karticu, premestite je na drugu kontakt listu ili primite obaveštenje kada se promeni kontaktov status na mreži.
- [Pripada grupama](#) — Vidite čet grupe kojima se kontakt priključio.
- [Nova kontakt lista](#) — Kreirajte listu kontakata za posebnu grupu čet kontakata.
- [Ažuriraj dostupnost uć.](#) — Ažurirajte status na mreži vaših čet kontakata.
- [Opcije blokiranja](#) — Sprečite ili omogućite prijem poruka od kontakta.
- [Prijava](#) — Povežite se na čet server ako se niste prijavili prilikom pokretanja aplikacije.
- [Odjava](#) — Raskinite vezu sa čet serverom.
- [Podešavanja](#) — Izmenite aplikaciju za časkanje ili podešavanja servera.

Raspoloživost opcija može varirati.

Da biste izbrisali čet kontakt, pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Blokirani kontakti

Izaberite [Čet kontakti](#) > [Opcije](#) > [Opcije blokiranja](#) > [Vidi listu blokiranih](#).

Da biste pronašli blokiranog čet korisnika, unesite prva slova njegovog imena. Odgovarajuće ime se pojavljuje na listi.

Da biste omogućili primanje poruka od blokiranog čet korisnika, izaberite [Opcije](#) > [Deblokiraj](#).

Da biste sprečili prijem poruka od ostalih čet korisnika, izaberite [Opcije](#) > [Blokiraj nove kontakte](#). Izaberite čet korisnika iz vaših čet kontakata ili unesite identifikator korisnika.

Pregled poziva

Izaberite [Konverzacije](#). Dođite do poziva i pritisnite navigator.

Izaberite [Opcije](#) i nešto od sledećeg:

- [Priključi se](#) — Priključite se čet grupi.
- [Odbaci](#) — Odbijte poziv i pošaljite poruku pošiljaocu.
- [Obriši](#) — Izbrišite poziv.
- [Opcije blokiranja](#) — Sprečite prijem poziva od ovog pošiljaoca.

Snimljena časkanja

Da biste pregledali snimljenu konverzaciju, izaberite [Snimljena čask.](#), dođite do konverzacije i pritisnite navigator.

Takođe, možete doći do snimljene konverzacije i izabrati [Opcije](#) i izabrati nešto od sledećeg:

- [Pošalji](#) — Pošaljite čet sesiju na kompatibilan aparat.
- [Prijava](#) — Povežite se na čet server ako se niste prijavili prilikom pokretanja aplikacije. Da biste raskinuli vezu, izaberite [Odjava](#).
- [Podešavanja](#) — Izmenite aplikaciju za časkanje ili podešavanja servera.

Da biste izbrisali čet konverzaciju, pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Podešavanja

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Podešav. časkanja](#).

Izaberite neko od sledećih podešavanja:

- [Korisnički nadimak](#) — Da biste promenili ime koje vas identifikuje u čet grupama, izaberite [Da](#).
- [Dopusti poruke od:](#) — Izaberite da li želite da primete čet poruke od svih čet korisnika, samo od vaših čet kontakata ili da uopšte ne primete poruke.
- [Dopusti pozivnice od:](#) — Izaberite da li želite da primete pozive za čet grupe od svih čet korisnika, samo od vaših čet kontakata ili da uopšte ne primete pozive.
- [Interval dol. poruka](#) — Da biste smanjili ili povećali brzinu prikazivanja novih poruka, pomerite se levo ili desno.
- [Razvrstaj čet kont.](#) — Izaberite prikazivanje čet kontakata po abecednom redu ili po njihovom statusu na mreži.
- [Osvežavanje dostup.](#) — Da biste automatski ažurirali status na mreži čet kontakata, izaberite [Automatsko](#).
- [Ofilajn kontakti](#) — Izaberite da li će se čet kontakti koji imaju status van mreže prikazivati na listi čet kontakata.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.

Podešavanja čet servera

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Podešavanja servera](#).

Dođite do sledećih opcija i pritisnite navigator da biste konfigurisali čet server:

- [Serveri](#) — Dodajte nove, izmenite ili izbrišite servere.
- [Primarni server](#) — Promenite server na koji se vaš aparat automatski prijavljuje, dođite do željenog servera i pritisnite navigator.
- [Tip prijave za Ćask](#) — Da biste automatski uspostavili vezu između aparata i podrazumevanog servera, izaberite [Automatska](#). Izaberite [Auto. u matičnoj](#) da biste automatizovali vezu kada ste u matičnoj mreži. Izaberite [Pri pokretanju](#) da biste se povezali sa serverom kada otvorite aplikaciju za Ćaskanje. Izaberite [Ruĉna](#) da biste se ruĉno povezali sa serverom u bilo koje doba.

■ Posebne poruke

Vaš aparat moŹe primati mnogo vrsta poruka koje sadrŹe podatke:

- [Logo operatora](#) — Da biste saĉuvali logotip, izaberite [Opcije](#) > [Saĉuvaj](#).
- [Ton zvona](#) — Da biste saĉuvali ton zvona, izaberite [Opcije](#) > [Saĉuvaj](#).
- [Konfiguraciona poruka](#) — U konfiguracionoj poruci, moŹete primiti podešavanja od svog operatera mreŹe, dobavljaĉa usluga ili informatiĉke sluŹbe svoje firme. Da biste prihvatili podešavanja, otvorite poruku i izaberite [Opcije](#) > [Saĉuvaj sve](#).
- [Obaveštenje o e-mailu](#) — Napomena vas obaveštava koliko novih e-poruka imate u svom udaljenom sanduĉetu. Prošireno obaveštenje moŹe da sadrŹi i detaljnije informacije.

Slanje servisnih zahteva

Pošaljite svom dobavljaĉu usluga poruku sa servisnim zahtevom i zatraŹite aktiviranje odreĊenih mreŹnih usluga.

Da biste poslali servisni zahtev svom dobavljaĉu usluga, izaberite [Opcije](#) > [Servisni zahtev](#). Unesite servisni zahtev kao tekst poruke i izaberite [Opcije](#) > [Pošalji](#).

5. Upućivanje poziva

I kada je aparat zaključan, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Kada je postavljen "oflajn" način rada, pre upućivanja bilo kojeg poziva, uključujući i pozivanje zvaničnog broja službe pomoći, potrebno je da unesete šifru blokade kao i da u uređaju postavite neki način rada koji podržava telefoniranje.

Da biste upućivali i primali pozive, telefon mora da bude uključen, aparat mora imati instaliranu važeću SIM karticu i morate se nalaziti u zoni pokrivanja mobilne komunikacione mreže. GPRS veza je na čekanju tokom govornih poziva osim ako mreža podržava dvostruki prenos podataka ili kao imate USIM karticu i ako ste pokriveni UMTS komunikacionom mrežom.

Unesite broj telefona, uključujući i lokalni pozivni broj i pritisnite pozivni taster. Ako unesete neispravan znak, pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Savet: Za međunarodne pozive unesite znak + koji zamenjuje izlazni broj za međunarodne pozive i unesite pozivni broj zemlje, lokalni pozivni broj (izostavite 0 na početku ako je potrebno) i telefonski broj.

Da biste završili poziv ili otkazali pozivanje, pritisnite taster „Kraj“.

Da biste uputili poziv koristeći snimljene kontakte, pritisnite **Kontakti** u pasivnom režimu. Unesite prva slova imena, dođite do imena i pritisnite taster „Pozovi“. [Vidite "Kontakti", str. 40.](#)

Pritisnite pozivni taster da biste pregledali do 20 brojeva koje ste poslednje pozvali ili pokušali da ih pozovete. Dođite do željenog broja ili imena i pritisnite taster "Pozovi" da pozovete taj broj. [Vidite "Dnevnik", str. 35.](#)

Koristite tastere za jačinu zvuka da biste podesili jačinu zvuka aktivnog poziva.

Ako preklopnik aparata otvorite tokom poziva, aktivira se zvučnik.

Da biste pozvali govornu poštu (mrežna usluga) dok ste u pasivnom režimu, pritisnite i zadržite taster **1** ili pritisnite taster **1**, pa taster „Pozovi“.

■ Brzo biranje

Brzo biranje omogućuje da poziv uputite tako da držite pritisnuti numerički taster.

Pre korišćenja brzog biranja izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešavanja** > **Poziv** > **Brzo biranje** > **Uključeno**.

Da biste dodelili numerički taster telefonskom broju, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Brzo biranje**. Dođite do željenog numeričkog tastera (2 - 9) na ekranu, a zatim izaberite **Opcije** > **Dodeli**. Izaberite željeni broj iz imenika **Kontakti**.

Da biste obrisali telefonski broj dodeljen numeričkom tasteru, dođite do tastera za brzo biranje i izaberite **Opcije** > **Ukloni**.

Da biste izmenili telefonski broj dodeljen numeričkom tasteru, dođite do tastera za brzo biranje i izaberite **Opcije** > **Promeni**.

■ Odgovaranje na poziv

Napomena: Stvarni račun za razgovore i usluge provajdera može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, poreza i tako dalje.

Da biste odgovorili na poziv, pritisnite taster "Pozovi".

Da biste odbacili poziv, pritisnite taster „Kraj“.

Da biste isključili ton zvona umesto da odgovorite na poziv, izaberite **Tišina**.

Da biste odgovorili na novi poziv u toku razgovora, kada je uključena funkcija **Poziv na čekanju**, pritisnite pozivni taster. Prvi poziv se stavlja na čekanje. Da biste završili aktivan poziv, pritisnite taster „Kraj“.

■ Opcije u toku razgovora

Izaberite **Opcije** za sledeće opcije u toku razgovora:

- **Isključi zvuk** — Slušate aktivnu konverzaciju ali vaš glas ne čuju ostali učesnici u razgovoru.
- **Uključi zvuk** — Vaš glas ponovo mogu čuti ostali učesnici u razgovoru.
- **Izbaci** — Izbacujete drugu stranu iz aktivnog poziva.
- **Završi aktivni poziv** — Završavate trenutno aktivan poziv.
- **Meni** — Prikazujete meni aplikacija vašeg aparata.
- **Zadrži** — Stavljate aktivan poziv na čekanje.
- **Preuzmi** — Uklanjate aktivan poziv sa čekanja.
- **Novi poziv** — Postavljate novi poziv tokom trajanja poziva ako je dostupan konferencijski poziv (mrežna usluga).
- **Odgovori** — Odgovarate na dolazni poziv tokom poziva ako je aktiviran **Poziv na čekanju**.
- **Odbaci** — Odbacujete dolazni poziv tokom poziva ako je aktiviran **Poziv na čekanju**.
- **Blokiraj tastaturu** — Zaključavate tastaturu aparata dok traje razgovor.
- **Konferencija** — Spojite jedan aktivan poziv i jedan poziv na čekanju u konferencijski poziv (mrežna usluga).

Upućivanje poziva

- **Privatno** — Razgovarajte u privatnosti sa izabranim sagovornikom u toku konferencijskog poziva (mrežna usluga).
- **Prebaci** — Prebacujte se između aktivnog poziva i poziva na čekanju (mrežna usluga).
- **Pošalji DTMF** — Šaljite nizove DTMF (dvofrekventnih) tonova, na primer lozinke. Unesite DTMF niz ili dođite do njega u **Kontakti** i izaberite **DTMF**.
- **Spoj** — Povežite poziv na čekanju sa aktivnim pozivom i isključite se iz daljeg razgovora (mrežna usluga).

Raspoloživost opcija može varirati.

■ Preusmeravanje poziva

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešavanja** > **Preusmerenje**.

Dolazne pozive možete da preusmerite na govornu poštu ili na neki drugi telefonski broj. Za detalje se obratite svom provajderu servisa.

1. Izaberite vrstu poziva između sledećih mogućnosti:

- **Govorne pozive** — Dolazni govorni pozivi.
- **Data i video pozive** — Dolazni data i video pozivi.
- **Faks pozive** — Dolazni faks pozivi.

2. Izaberite neku od sledećih opcija preusmeravanja:

- **Sve govorne pozive, Sve data i video pozive** ili **Sve faks pozive**. — Preusmerava sve dolazne govorne, data i video ili faks pozive.
- **Ako je zauzeto** — Preusmerava dolazne pozive samo dok razgovarate.
- **Ako nema odgovora** — Preusmerava dolazne pozive tek nakon što uređaj zazvoni određeni broj puta. U polju **Vreme kašnjenja**: možete definisati koliko će puta uređaj zazvoniti pre nego se poziv preusmeri.
- **Ako je van dometa** — Preusmerava pozive kada je uređaj isključen ili izvan pokrivanja komunikacione mreže.
- **Ako nije dostupan** — Aktivirajte zadnja tri podešavanja u isto vreme. Ova opcija preusmerava pozive ako je uređaj zauzet, ako se ne odgovori ili ako je izvan dometa komunikacione mreže.

3. Izaberite **Aktiviraj**.

Da biste proverili trenutni status preusmeravanja, dođite do opcije preusmeravanja i izaberite **Opcije** > **Proveri status**.

Da biste zaustavili preusmeravanje govornih poziva, dođite do opcije preusmeravanja i izaberite **Opcije** > **Poništi**.

■ Zabrana poziva

Ograničenje poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

I kada su pozivi ograničeni, pozivanje određenih zvaničnih brojeva službe pomoći može biti moguće.

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Zabrana poz.**

Možete da zabranite pozive koji se mogu upućivati ili primati sa ovim aparatom (mrežna usluga). Da biste promenili podešavanja, od dobavljača usluga morate da dobijete lozinku za zabranu poziva. Zabrana poziva odnosi se na sve pozive, uključujući i data pozive.

Da biste zabranili pozive, izaberite **Zabrana ćelijskog p.**, a zatim neku od sledećih opcija:

- **Odlazni pozivi** — Sprečite upućivanje govornih poziva preko aparata.
- **Dolazni pozivi** — Zabranite dolazne pozive.
- **Međunarodni pozivi** — Sprečite pozive u inostranstvo.
- **Dolazni poz. u inostr.** — Zabranite dolazne pozive kada se nalazite izvan svoje matične zemlje.
- **Međunarodni pozivi osim u matičnu zem.** — Sprečite pozive u inostranstvo, ali omogućite pozive svojoj matičnoj zemlji.

Da biste proverili status zabrane govornih poziva, dođite do opcije zabrane i izaberite **Opcije** > **Proveri status**.

Da biste zaustavili sve zabrane govornih poziva, dođite do opcije zabrane i izaberite **Opcije** > **Poništi sve zabrane**.

Zabrana Internet poziva

Da biste zabranili Internet pozive, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Zabrana poz.** > **Zabrana Internet poziva**.

Da biste odbili Internet pozive od anonimnih pozivalaca, izaberite **Anonimni pozivi** > **Uključeno**.

■ Slanje DTMF tonova

Možete da šaljete dvofrekventne tonove (DTMF) u toku aktivnog poziva radi kontrole svoje govorne pošte ili drugih automatizovanih telefonskih servisa.

Da biste poslali DTMF tonski niz, uputite poziv i sačekajte odgovor pozvane strane. Izaberite **Meni** > **Opcije** > **Pošalji DTMF**. Unesite DTMF tonski niz ili izaberite unapred definisani niz.

Uputivanje poziva

Da biste DTMF tonske nizove dodelili karticama kontakata, izaberite **Meni** > **Kontakti**. Otvorite kontakt i izaberite **Opcije** > **Izmeni** > **Opcije** > **Dodaj podatak** > **DTMF**. Unesite tonski niz. Pritisnite * tri puta da biste ubacili **p**, pauzu od približno 2 sekunde pre ili između DTMF tonova. Izaberite **Urađeno**. Da biste podesili aparat za slanje DTMF tonova tek nakon što izaberete **Pošalji DTMF** tokom poziva, četiri puta pritisnite * da biste ubacili **w**.

Video pozivi

Da biste mogli da uputite video poziv, morate biti pokriveni nekom UMTS komunikacionom mrežom. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge video poziva, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa. Prilikom razgovora možete poslati sliku na kompatibilni telefon primaoca i pogledati video zapis u realnom vremenu koji je poslao primalac, ako on ima kompatibilni mobilni telefon sa video kamerom. Video poziv se može uspostavljati između samo dva učesnika.

Upozorenje: Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Izaberite sliku koju želite da pošaljete u **Alatke** > **Podešav.** > **Podeš. poz.** > **Slika u video pozivu**.

Da biste uputili video poziv, unesite broj ili izaberite primaoca poziva iz **Kontakti** i izaberite **Opcije** > **Pozovi** > **Video poziv**. Video poziv ne možete konvertovati u običan govorni poziv.

U toku poziva izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Audio** — Razgovarajte sa primaocem poziva.
- **Ko. video** — Gledajte video bez zvuka.
- **Zvučnik** — Izaberite da koristite zvučnik za prijem tona.
- **Slušalica** — Isključite ton zvučnika i koristite slušalicu.

Dnevnik

Izaberite **Meni** > **Dnevnik**.

U **Dnevnik** možete videti informacije o komunikacijskoj istoriji aparata.

Da biste videli dnevnik nedavnih govornih poziva, njihovo približno trajanje i veze za paketni prenos podataka, izaberite **Prethodni**, **Trajanje poz.** ili **Paketni prenos** i pritisnite navigator.

Da biste razvrstali događaje po vrsti ili smeru, pomerite se nadesno da biste otvorili opšti dnevnik, a zatim izaberite **Opcije** > **Razdvoji**. Dođite do vrste filtera i pritisnite navigator. Izaberite vrstu ili smer, a zatim pritisnite navigator.

Da biste odredili koliko dugo će komunikacijski događaji ostati zabeleženi u dnevniku, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Trajanje dnevnika**, pa opciju i **OK**.

Da biste obrisali propuštene i primljene pozive i birane brojeve, izaberite **Prethodni** > **Opcije** > **Obrisi prethodne**.

Da biste pozivaocu odgovorili porukom, izaberite **Prethodni** > **Propušteni p.** > **Opcije** > **Kreiraj poruku**. Možete da šaljete tekstualne i multimedijalne poruke.

Da biste pozivaoca ili pošiljaoca poruke dodali u **Kontakti**, izaberite pozivaoca ili pošiljaoca poruke, a zatim izaberite **Prethodni** > **Propušteni p.** > **Opcije** > **Dodaj u kontakte**.

Da biste videli količinu poslatih i primljenih podataka putem GPRS-a, izaberite **Paketni prenos**.

Da biste obrisali GPRS brojače, izaberite **Opcije** > **Poništi brojače**. Unesite šifru blokade i izaberite **OK**.

Podešavanja dnevnika

Da biste odredili trajanje zapisa svih komunikacijskih događaja u **Dnevnik**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Trajanje dnevnika**, pa opciju sa liste, a zatim **OK**.

Da biste videli trajanje poziva dok je on u toku, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Prikaži trajanje poz.** > **Da**.

Voki-toki

Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Voki-toki**.

Voki-toki (mrežni servis) obezbeđuje direktnu komunikaciju glasom koja se uspostavlja pritiskom na taster. Uz pomoć voki-toki opcije, možete koristiti svoj aparat kao što biste koristili voki-toki.

Voki-toki opciju možete koristiti za razgovor sa jednom osobom, grupom ljudi ili za priključivanje na kanal. Kanal je sličan sobi za časkanje: možete pozvati kanal da vidite da li je neko na mreži. Poziv kanala ne obaveštava ostale korisnike; učesnici se samo priključuju na kanal i počinju da razgovaraju jedni sa drugima.

Tokom voki-toki komunikacije, jedna osoba priča, dok ostali slušaju preko ugrađenog zvučnika. Govornici naizmenično odgovaraju jedni drugima. Budući da samo jedan govornik može da priča u datom trenutku, maksimalno trajanje govora je ograničeno. Za više detalja o trajanju govora u vašoj mreži, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa.

Upućivanje poziva

Ne zaboravite da držite aparat ispred sebe tokom voki-toki poziva kako biste videli ekran. Govorite u pravcu mikrofona i nemojte prekrivati zvučnik rukama.

Telefonski pozivi uvek imaju prioritet u odnosu na voki-toki.

Da biste mogli da koristite voki-toki opciju, morate definisati pristupnu tačku za voki-toki kao i voki-toki podešavanja. Ova podešavanja možete dobiti u posebnoj tekstualnoj poruci od provajdera servisa koji nudi voki-toki servis.

Korisnička podešavanja

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Korisnička podešavanja](#).

Definišite sledeće:

- **Dolazni voki-toki pozivi** — Izaberite **Obaveštavaj** ako želite da vidite obaveštenje o dolaznim pozivima. Izaberite **Automatski prihvati** ako želite automatski odgovor na voki-toki pozive. Izaberite **Nije dopušteno** ako želite automatsko odbijanje voki-toki poziva.
- **Ton upoz. V-T poziva** — Izaberite **Definisano profilom** ako želite da podešavanje obaveštenja o dolaznim pozivima za voki-toki odgovaraju podešavanjima vašeg profila. Ako ste izabrali profil „Bez zvona“, nećete biti drugima na raspolaganju, osim za zahteve za povratni poziv.
- **Ton zah. za pov. poz.** — Definišite ton zvona za zahteve za povratni poziv.
- **Startovanje aplikacije** — Izaberite ako želite da se prijavite na voki-toki servis kada uključite aparat.
- **Podrazumev. nadimak** — Unesite svoj podrazumevani nadimak (najviše 20 znakova) koji će se prikazati drugim korisnicima.
- **Prikaži moju V-T adresu** — Definišite da li želite da pozivaoci vide vašu voki-toki adresu. Možete dozvoliti da svi pozivaoci vide adresu, prikazati adresu samo pozivaocima „1-na-1“ ili učesnicima kanala ili sakriti adresu od svih pozivaoca.
- **Prikazuj moj status** — Definišite da li se vaše prijavljivanje na voki-toki server prikazuje drugim korisnicima ili je sakriveno.

Podešavanja veze

Izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Podešavanja veze](#).

Definišite sledeće:

- **Domen** — Unesite ime domena koje ste dobili od svog provajdera servisa.
- **Ime pristupne tačke** — Izaberite pristupnu tačku za voki-toki.
- **Adresa servera** — Unesite IP adresu ili ime domena voki-toki servera koje ste dobili od svog provajdera servisa.
- **Korisničko ime** — Unesite svoje korisničko ime koje ste dobili od svog provajdera servisa.
- **Lozinka** — Ako je potrebno, unesite lozinku da biste se prijavili na voki-toki servis. Lozinku najčešće obezbeđuje provajder servisa.

Prijavljivanje na voki-toki servis

Ako ste podesili [Startovanje aplikacije](#) u [Korisnička podešavanja](#), voki-toki se prilikom pokretanja automatski prijavljuje na taj servis. Ako niste, morate se prijaviti ručno.

Da biste se prijavili na voki-toki servis, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Podešavanja veze](#) i unesite vašu [Korisničko ime](#), [Lozinka](#), [Domen](#), [Adresa servera](#) i [Ime pristupne tačke](#). Izaberite [Opcije](#) > [Uključi Voki-toki](#).

Kada je podešavanje **Tip zvona** vašeg aparata podešeno na **Jedan pisak** ili **Bez zvona**, ili je u toku telefonski poziv, ne možete uputiti ili primiti voki-toki pozive.

Voki-toki pozivi

Upozorenje: Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Izaberite [Opcije](#) > [Voki-toki kontakti](#).

Da biste uputili voki-toki poziv, izaberite jedan ili više kontakata i pritisnite glasovni taster. Ne zaboravite da držite aparat ispred sebe tokom voki-toki poziva kako biste videli ekran. Na ekranu se nalazi informacija kada je vaš red da govorite. Govorite u pravcu mikrofona i nemojte prekrivati zvučnik rukama. Pritisnite i držite glasovni taster sve vreme dok govorite. Kada završite pričanje, otpustite taster.

Da biste završili voki-toki poziv, pritisnite taster „Kraj“.

kada primite voki-toki poziv, pritisnite taster „Pozovi“ ili taster „Kraj“ da biste odbili poziv.

Zahtevi za povratni poziv

Da biste uputili zahtev za povratni poziv, izaberite [Opcije](#) > [Voki-toki kontakti](#), dođite do željenog kontakta i izaberite [Opcije](#) > [Traži povratni poziv](#).

Da biste odgovorili na zahtev za povratni poziv, izaberite [Prikaži](#) da biste otvorili zahtev za povratni poziv. Da biste uputili voki-toki poziv pošiljaocu, pritisnite glasovni taster.

Prikaz kontakata

Da biste pregledali, dodali, izmenili, izbrisali ili pozvali kontakte, izaberite **Opcije** > **Voki-toki kontakti**. Prikazuje se lista imena iz aplikacije **Kontakti** aparata sa informacijama o njihovom statusu prijavljivanja.

Da biste pozvali izabrani kontakt, izaberite **Opcije** > **Razgovaraj 1-na-1**. Da biste uputili grupni poziv, izaberite **Opcije** > **Upiti grupni V-T poziv**.

Da biste poslali zahtev kontaktu da vas pozove, izaberite **Opcije** > **Traži povratni poziv**.

Kreiranje kanala

Kanal je sličan sobi za časkanje: možete pozvati kanal da vidite da li je neko na mreži. Poziv kanala ne obaveštava ostale korisnike; učesnici se samo priključuju na kanal i počinju da razgovaraju jedni sa drugima.

Da biste kreirali kanal, izaberite **Opcije** > **Novi kanal** > **Kreiraj novi**.

Izaberite **Opcije** i definišite sledeće:

- **Ime kanala** — Upišite ime kanala.
- **Privatnost kanala** — Izaberite **Privatni** ili **Javni**.
- **Nadimak u kanalu** — Unesite svoj nadimak (najviše 20 znakova) koji će se prikazati ostalim korisnicima.
- **Sličica kanala** — Ubacite sliku koja opisuje kanal.

Da biste izbrisali kanal, pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Kada se prijavite na voki-toki servis, voki-toki se automatski prijavljuje na kanale koji su bili aktivni u trenutku kada je aplikacija poslednji put zatvorena.

Registrowanje PTT kanala

Da biste registrovali kanal za voki-toki servis, izaberite **Opcije** > **Registruj**.

Da biste izmenili detalje o kanalu, izaberite **Opcije** > **Izmeni**.

Priključivanje na kanal

Da biste se priključili na kanal, izaberite **Opcije** > **Voki-toki kanali**. Izaberite kanal u kojem želite da razgovarate i pritisnite glasovni taster. Ne zaboravite da držite aparat ispred sebe tokom voki-toki poziva kako biste videli ekran. Na ekranu se nalazi informacija kada je vaš red da govorite. Govorite u pravcu mikrofona i nemojte prekrivati zvučnik rukama. Pritisnite i držite glasovni taster sve vreme dok govorite. Kada završite pričanje, otpustite taster.

Da biste se prebacivali između kanala tokom nekoliko istovremenih poziva, izaberite **Prebaci**. Aktivni kanal je istaknut.

Da biste pregledali trenutno aktivne učesnike kanala, izaberite **Opcije** > **Aktivni članovi**.

Da biste pozvali drugog učesnika na kanal, izaberite **Opcije** > **Pošalji pozivnicu**.

Voki-toki dnevnik

Da biste otvorili voki-toki dnevnik, izaberite **Opcije** > **V-T dnevnik**. Dnevnik prikazuje datum, vreme, trajanje i druge detalje voki-toki poziva.

Savet: Da biste započeli poziv „1-na-1“ iz **V-T dnevnik**, izaberite željeni događaj u dnevniku i pritisnite glasovni taster.

Napuštanje voki-toki režima

Izaberite **Opcije** > **Izađi**. Izaberite **Da** da biste se odjavili i zatvorili servis. Pritisnite **Ne** ako želite da aplikacija ostane aktivna u pozadini.

Internet pozivi

Vaš aparat podržava govorne pozive preko Interneta (Internet pozivi). Vaš aparat upućuje hitne pozive prvenstveno preko mobilnih komunikacionih mreža. Ako hitan poziv koji koristi mobilne komunikacione mreže nije uspešan, onda vaš aparat upućuje hitan poziv preko dobavljača Internet poziva. S obzirom na samu prirodu mobilne telefonije, trebalo bi koristiti mobilne komunikacione mreže za hitne pozive, ukoliko je to moguće. Ako imate raspoloživu pokrivenost mobilne komunikacione mreže, uverite se da je mobilni telefon uključen i spreman za ostvarivanje poziva pre nego što uputite hitan poziv. Mogućnost upućivanja hitnog poziva korišćenjem Internet telefonije zavisi od raspoloživosti WLAN mreže i ostvarivanja mogućnosti hitnih poziva preko dobavljača Internet poziva. Obratite se dobavljaču Internet poziva da biste proverili mogućnost upućivanja hitnih poziva putem Internet telefonije.

VoIP tehnologija (Voice over Internet Protocol - glas preko Internet protokola) je skup protokola pomoću kojih se obavljaju telefonski pozivi putem IP mreže, kao što je Internet. VoIP telefonski pozivi se mogu uspostaviti između računara, mobilnih telefona i između VoIP uređaja i tradicionalnog telefona. Da biste uputili ili primili VoIP poziv, vaš aparat npr. mora biti u dometu WLAN mreže.

Upućivanje poziva

Pre nego ćete moći da upućujete Internet pozive, morate da kreirate Internet telefonski profil. Kada je profil kreiran, Internet pozive možete upućivati iz svih aplikacija u kojima možete kreirati uobičajeni govorni poziv. Da biste uputili Internet poziv sa adrese koja ne počinje cifrom, pritisnite bilo koji numerički taster dok je aparat u pasivnom režimu, a zatim pritisnite plavi funkcijski taster da obrišete ekran i prebacite aparat sa unosa brojeva na unos slova. Napišite adresu i pritisnite pozivni taster. Morate definisati podešavanja protokola za iniciranje sesije (SIP) u **Meni > Alatke > Podešav. > Veza > SIP podešavanja** i VoIP podešavanja **Meni > Alatke > Podešav. > Veza > Podešav. Int. telef.**. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije i ispravna podešavanja.

Preferentni profil

Izaberite **Meni > Poveziv. > Mrežni tel.** da biste promenili podešavanja.

Da biste mogli da izaberete podrazumevani profil, morate kreirati profile u **Meni > Alatke > Podešav. > Veza > Podešav. Int. telef.**.

Da biste izabrali profil koji se po podrazumevanoj vrednosti koristi prilikom obavljanja Internet poziva, izaberite **Preferentni profil** i pritisnite navigator. Dođite do željenog profila i pritisnite navigator.

Registrovanje profila

Samo profili u kojima ste izabrali podešavanje **Registracija > Po potrebi** u **Meni > Alatke > Podešav. > Veza > SIP podešavanja** prikazuju se na listi.

Da biste promenili registraciju Internet telefonskih profila, dođite do profila za koji želite da izvršite ili poništite registraciju i pritisnite navigator. Ponovo pritisnite navigator da biste izabrali **Registrovan** ili **Nije registrovan**.

Za čuvanje podešavanja izaberite **Nazad**.

■ Glasovne komande

Pre upotrebe glasovnih komandi imajte na umu:

- Glasovne komande ne zavise od jezika. One zavise od glasovnih karakteristika govornika.
- Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju.
- Glasovne komande su osetljive na ambijentalnu buku. Glasovne komande snimajte i koristite u okruženju bez buke.
- Veoma kratka imena se ne prihvataju. Koristite duža imena i izbegavajte upotrebu sličnih imena za različite brojeve telefona.

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Izaberite **Meni > Alatke > Glasovne komande**.

Koristite glasovne komande za upućivanje poziva i za pokretanje aplikacija, profila ili drugih funkcija na aparatu.

Aparat kreira glasovnu komandu za stavke u listi kontakata i za funkcije označene u aplikaciji **Glasovne komande**. Kada se glasovna komanda izgovori, aparat upoređuje izgovorene reči sa glasovnom komandom u aparatu.

Glasovne komande nisu zavisne od glasa govornika; međutim, prepoznavanje glasa u aparatu se prilagođava glasu glavnog korisnika radi boljeg prepoznavanja glasovnih komandi.

Upućivanje poziva

Glasovna komanda za kontakt je ime ili nadimak sačuvan na kartici kontakta u **Kontakti**. Da biste preslušali glasovnu komandu, otvorite karticu kontakta i izaberite **Opcije > Reprodukuj**.

1. Da biste uputili poziv korišćenjem glasovne komande, pritisnite i držite glasovni taster.
2. Kada čujete ton ili vidite prikaz, jasno izgovorite ime sačuvano na kartici kontakta.
3. Aparat će reprodukovati sintetizovanu glasovnu komandu za prepoznati kontakt na jeziku izabranom za aparat i prikazati njegovo ime i broj. Posle isteka vremena aparat bira broj. Ako je prepoznati kontakt pogrešan, izaberite **Sledeće** da biste videli listu ostalih pogodaka ili **Prekini** da biste otkazali biranje.

Ako je u kontaktu sačuvano više brojeva, aparat bira primarni broj, ukoliko je podešen. U suprotnom, aparat bira prvi raspoloživi broj iz sledećih polja: **Mobilni**, **Mobilni (kuća)**, **Mobilni (posao)**, **Telefon**, **Telefon (kuća)** i **Telefon (posao)**.

Pokretanje aplikacije

Aparat kreira glasovne komande za aplikacije navedene u listi u aplikaciji **Glasovne komande**.

Da biste pokrenuli aplikaciju korišćenjem glasovne komande, pritisnite i držite glasovni taster i jasno izgovorite glasovnu komandu. Ako je prepoznata aplikacija pogrešna, izaberite **Sledeće** da biste videli listu ostalih pogodaka ili **Prekini** da biste otkazali.

Da biste dodali još aplikacija na listu, izaberite **Opcije > Nova aplikacija**.

Upućivanje poziva

Da biste promenili glasovnu komandu za aplikaciju, dođite do aplikacije i izaberite [Opcije](#) > [Promeni komandu](#). Unesite novu glasovnu komandu i izaberite [OK](#).

Promena profila

Aparat kreira glasovnu komandu za svaki profil. Da biste dodatno podesili profili korišćenjem glasovne komande, pritisnite glasovni taster i izgovorite ime profila.

Da biste promenili glasovnu komandu, dođite do željenog profila i izaberite [Profili](#) > [Opcije](#) > [Promeni komandu](#).

Podešavanja glasovne komande

Da biste isključili sintesajzer koji reprodukuje prepoznate glasovne komande na jeziku izabranom za aparat, izaberite [Podešavanja](#) > [Sintesajzer](#) > [Isključeno](#).

Da biste umeće prepoznavanja glasa vratili u prvobitno stanje kada se glavni korisnik aparata promeni, izaberite [Resetuj mod. za glas](#).

6. Kontakti

Izaberite **Meni** > **Kontakti**.

Upravlajte sa svim informacija o kontaktima, kao što su telefonski brojevi i adrese. Dodajte lične tonove zvona, glasovne komande ili sličice kontaktu. Šaljite informacije o kontaktima kompatibilnim aparatima i primajte informacije o kontaktima u obliku vizitkarti od kompatibilnih aparata koje možete da dodate svojoj listi kontakata.

Da biste dodali kontakt, izaberite **Opcije** > **Novo ime**. Unesite informacije o kontaktu, a zatim izaberite **Urađeno**.

Da biste uredili informacije u kontakt kartici, dođite do kontakta i izaberite **Opcije** > **Izmeni**. Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Dodaj minijaturu** — Dodajte sličicu koja će biti prikazana kada vas kontakt nazove. Slika pre toga mora biti sačuvana u aparatu ili memorijskoj kartici.
- **Ukloni minijaturu** — Uklonite sliku iz kontakt kartice.
- **Dodaj podatak** — Popunite polja sa informacijama u kontakt kartici, poput **Zvanje**.
- **Obriši podatak** — Obrišite detalje iz kontakt kartice.
- **Izmeni naziv pod.** — Uredite imena polja kontakt kartice.

■ Upravljanje grupama kontakata

Da biste mogli istovremeno slati tekstualne ili e-poruke većem broju primalaca, morate kreirati grupu kontakata.

1. Pomerite se udesno i izaberite **Opcije** > **Nova grupa**.
2. Unesite ime grupe ili koristite podrazumevano ime, a zatim izaberite **OK**.
3. Otvorite grupu, a zatim izaberite **Opcije** > **Dodaj članove**.
4. Dođite do svih kontakata koje želite dodati u grupu i označite ih pritiskanjem navigatora.
5. Izaberite **OK** da biste dodali sve označene kontakte u grupu.

Sledeće opcije biće dostupne kada u prikazu grupa kontakata izaberete **Opcije**:

- **Voki-toki opcije** — Uputite voki-toki poziv jednoj osobi ili grupi, ili pošaljite zahtev za povratni poziv.
- **Otvori** — Otvorite grupu kontakata i pogledajte članove grupe.
- **Kreiraj poruku** — Pošaljite poruku.
- **Nova grupa** — Kreirajte novu grupu kontakata.
- **Obriši** — Obrišite grupu kontakata.
- **Preimenuj** — Preimenujte grupu kontakata.
- **Ton zvona** — Dodelite ton zvona grupi kontakata.
- **Podaci o kontaktima** — Pogledajte informacije o grupi kontakata.
- **Podešavanja** — Podesite podešavanja prikaza imena članova grupe kontakata.

Da biste uklonili kontakt iz grupe kontakata, otvorite tu grupu. Dođite do kontakta koji želite ukloniti, a zatim izaberite **Opcije** > **Ukloni iz grupe** > **Da**.

Savet: Da biste proverili kojoj grupi neki kontakt pripada, izaberite **Meni** > **Kontakti**. Dođite do kontakta i izaberite **Opcije** > **Pripada grupama**.

Da biste videli ili uredili kontakt iz grupe kontakata, otvorite tu grupu. Dođite do kontakta koji želite videti ili urediti i izaberite **Opcije**. Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Otvori** — Otvara kontakt i prikazuje informacije o kontaktu.
- **Pozovi** — Izaberite **Govorni poziv** ili **Video poziv**, i pozovite kontakt.
- **Kreiraj poruku** — Kreirajte i kontaktu pošaljite tekstualnu ili multimedijalnu poruku.
- **Ukloni iz grupe** — Uklonite kontakt iz grupe kontakata.
- **Pripada grupama** — Pogledajte sve grupe kontakata kojima kontakt pripada.

■ Upravljanje podrazumevanim informacijama

Kontaktu možete dodeliti podrazumevani broj ili adresu tako da posle možete lakše pozvati ili poslati poruku na podrazumevani broj ili adresu, čak i ako je pod kontaktom sačuvano više brojeva i adresa.

Da biste promenili podrazumevane informacije o kontaktu, otvorite kontakt i izaberite **Opcije** > **Primarni**. Izaberite broj ili adresu koju želite postaviti kao podrazumevanu, a zatim izaberite **OK**.

Podrazumevani broj ili adresa biće podvučeni u kontaktu.

■ Kopiranje kontakata između SIM kartice i memorije aparata

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa, operator telekomunikacione mreže ili neki drugi subjekat.

K o n t a k t i

Da biste kopirali kontakte sa SIM kartice u memoriju aparata, izaberite **Opcije > SIM kontakti > SIM imenik** da otvorite SIM imenik. Označite kontakte koje želite kopirati ili izaberite **Markiraj sve** da biste kopirali sve kontakte. Izaberite **Opcije > Kopiraj u Kontakte**.

Da biste kopirali kontakte iz memorije aparata na SIM karticu, izaberite **Opcije > Kopiraj u SIM imenik**. Označite kontakte koje želite kopirati ili izaberite **Markiraj sve** da biste kopirali sve kontakte. Izaberite **Opcije > Kopiraj u SIM imenik**.

Izaberite **Opcije > SIM kontakti > SIM imenik** da biste videli imena i brojeve sačuvane na SIM kartici. U SIM imeniku možete da dodajete, uređujete i kopirate brojeve u **Kontakti** i da upućujete pozive.

■ Izbor tonova zvona kontakata

Izaberite ton zvona kontakta ili grupe kontakata. Ako telefonski broj pozivaoca nije skriven za vreme poziva i ako Vaš aparat prepozna broj, oglasiće se ton zvona kada Vas taj kontakt nazove.

Da biste izabrali ton zvona kontakta ili grupe kontakata, otvorite kontakt ili grupu kontakata, a zatim izaberite **Opcije > Ton zvona**. Otvoriće se lista tonova zvona. Izaberite ton zvona koji želite da koristite, a zatim izaberite **OK**.

Da biste uklonili ton zvona, izaberite **Primarni ton** sa liste tonova zvona.

■ Vizitkarte

Izaberite **Meni > Kontakti**.

Kontakt kartice možete da šaljete, primete, pregledavate i sačuvate kao vizitkarte u formatu vCard ili Nokia Compact Business Card.

Vizitkarte možete da šaljete kompatibilnim aparatima preko SMS-a, MMS-a, e-pošte, odnosno infracrvene ili Bluetooth veze.

Da biste poslali vizitkartu, sa liste kontakata izaberite kontakt karticu i izaberite **Opcije > Pošalji**. Izaberite **Kao SMS, Kao MMS, Kao e-mail, Preko Bluetooth veze** ili **Preko IC veze**. Unesite telefonski broj ili adresu, ili primaoca dodajte sa liste kontakata. Izaberite **Opcije > Pošalji**. Ako izaberete kao način slanja SMS, kontakt kartice biće poslate bez slika.

Da biste pregledali primljenu vizitkartu, u prikazanom obaveštenju izaberite **Otvori** ili otvorite poruku u folderu Primljeno u **Poruke**.

Da biste sačuvali vizitkartu, izaberite **Opcije > Sačuvaj vizitkartu** kada se pojavi obaveštenje o primanju vizitkarte.

Da biste sačuvali primljenu vizitkartu, izaberite **Opcije > Sačuvaj vizitkartu**.

Da biste izbrisali primljenu vizitkartu, izaberite **Opcije > Obriši**.

7. Kalendar

Izaberite **Meni** > **Ekstra** > **Kalendar**.

Koristeći aplikaciju **Kalendar** možete da kreirate nove ili da vidite već unete događaje i sastanke. Takođe, možete da postavljate tonska upozorenja za stavke kalendara.

Podatke iz kalendara možete da sinhronizujete sa kompatibilnim računarom pomoću paketa Nokia PC Suite. Za informacije o sinhronizaciji, pogledajte uputstvo za paket PC Suite.

■ Kreiranje stavki kalendara

Možete da kreirate četiri tipa stavki kalendara:

- Stavke **Sastanak** imaju definisan datum i vreme.
- Stavke **Podsetnik** se odnose na čitav dan, a ne na određeno vreme. Ove stavke se ne pojavljuju u Prikazu sedmičnog rasporeda vremena.
- Stavke **Godišnjica** vas podsećaju na rođendane i važne datume. One se odnose na određeni dan, a ne na određeno vreme. Stavke tipa godišnjica se ponavljaju svake godine.
- Stavke **Obaveza** vas podsećaju na zadatak koji treba da izvršite u određenom roku, a ne u određeno vreme.

Da biste kreirali stavku kalendara, dođite do datuma i izaberite **Opcije** > **Nova stavka**. Izaberite vrstu stavke. Dostupna podešavanja za stavke tipa sastanak, memo beleška, godišnjica i obaveza mogu varirati.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Predmet** ili **Povod** — Unesite opis stavke.
- **Mesto** — Unesite sve potrebne informacije o lokaciji.
- **Vreme početka** — Unesite vreme početka.
- **Vreme završetka** — Unesite vreme završetka.
- **Datum početka** ili **Datum** — Unesite datum početka ili datum događaja.
- **Datum završetka** — Unesite datum završetka.
- **Alarm** — Postavite alarm za stavke tipa sastanak i godišnjica. Alarm je prikazan u opciji **Dnevni pregled**.
- **Ponavljanje** — Možete odrediti da li želite da se stavka ponavlja i kada. Definišite vrstu ponavljanja, interval ponavljanja i mogući datum završetka.
- **Sinhronizacija** — Ako izaberete **Privatno**, stavku kalendara ćete moći da vidite samo vi, odnosno ona neće biti prikazana ostalima koji imaju pristup na mrežu za pregled kalendara. Ako izaberete **Javno**, stavka kalendara se prikazuje svima koji imaju pristup na mrežu za pregled kalendara. Ako izaberete **Isključeno**, stavka kalendara se neće kopirati na računar pri sinhronizaciji.

Savet: Proverite da li ste izabrali ispravan grad u aplikaciji **Sat**, pošto se vremenski definisane stavke mogu promeniti kada se promeni aktuelni grad, a on se nalazi u drugoj vremenskoj zoni.

Za otvaranje i uređivanje postojeće stavke, dođite do stavke i izaberite **Opcije** > **Otvori**. Izvršite željene izmene detalja u odgovarajućim poljima.

Savet: Kada uređujete ili brišete stavku sa ponavljanjem, izaberite željeni način za aktiviranje izmena. Ako izaberete **Sve stavke Kalendara su obrisane**, sve stavke sa ponavljanjem će se izbrisati. Ako izaberete **Obriši stavku**, izbrisaće se samo trenutna stavka.

■ Obaveze

Možete da kreirate i vodite obavezu ili listu obaveza koje morate izvršiti do određenog dana. Svakoј obavezi možete dodeliti rok i alarm.

Da biste otvorili listu beleški obaveza, izaberite **Opcije** > **Lista obaveza**.

Da biste dodali belešku obaveze, izaberite **Opcije** > **Nova stavka** > **Obaveza**. Počnite pisati obavezu u polje **Predmet**. Možete podesiti rok obaveze, kreirati alarm i odrediti prioritet. Ikone prioriteta su (!) **Visok** i (-) **Nizak**. Nema ikone za **Normalan**.

Da biste neku obavezu označili kao završenu, dođite do obaveze na listi obaveza i izaberite **Opcije** > **Označi kao završ.**

Da biste vratili obavezu, dođite do nje na listi obaveza i izaberite **Opcije** > **Označi kao nezavrš.**

■ Podešavanja kalendara

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja** da biste izmenili **Ton al. Kalendara**, **Primarni pregled**, **Sedmica počinje u:** i **Naslov sed. pregleda**.

■ Prikazi kalendara

Za prebacivanje sa jednog prikaza kalendara na drugi, izaberite [Opcije](#) u bilo kom prikazu. Izaberite tip prikaza sa liste.

Savet: Kada prikazujete aplikaciju [Kalendar](#) u bilo kom prikazu, pritisnite plavi funkcijski taster i * za brzo prebacivanje u drugi prikaz.

Za postavljanje podrazumevanog prikaza kalendara, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Primarni pregled](#) > [Mesečni pregled](#), [Sedmični pregled](#), [Dnevni pregled](#) ili [Prikaz obaveza](#)

Za prikaz određenog datuma u prikazu kalendara, izaberite [Opcije](#) > [Idi na datum](#). Unesite datum i izaberite [OK](#).

U opciji [Mesečni pregled](#) možete istovremeno da vidite čitav mesec. Svaki red prikazuje jednu sedmicu. Prikazan je tekući mesec, a tekući dan je prikazan kao današnji dan ili kao poslednji dan u prikazu. Današnji dan je obeležen kvadratom u boji. Dani sa planiranim događajima su označeni malim trouglom u donjem desnom uglu. Pomerajte se i prelazite sa dana u mesecu na dnevne stavke.

Savet: Kada prikazujete aplikaciju [Kalendar](#) u bilo kom prikazu, pritisnite plavi funkcijski taster i * za brzo prebacivanje u drugi prikaz.

Prikaz [Sedmični pregled](#) daje događaje odabrane sedmice u sedam kućica za dane. Današnji datum je označen obojenim kvadratom. Memo beleške i godišnjice su postavljene pre 8 časova.

Za promenu dana kojim počinje sedmica, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [Sedmica počinje u:](#)

Prikaz [Dnevni pregled](#) daje događaje za izabrani dan. Stavke su razvrstane po vremenskim intervalima prema vremenu početka. Da biste videli prethodni ili naredni dan, krećite se levo ili desno.

Prikaz [Prikaz obaveza](#) daje obaveze za izabrani dan.

■ Slanje stavki kalendara

Da biste stavku kalendara poslali na kompatibilni uređaj, dođite do stavke i izaberite [Opcije](#) > [Pošalji](#) > [Kao SMS](#), [Kao MMS](#), [Kao e-mail](#), [Preko Bluetooth veze](#) ili [Preko IC veze](#).

■ Dodavanje u kalendar stavke kalendara koju ste primili

Stavku kalendara možete da dobijete kao prilog multimedijalne ili e-poruke.

Da biste u kalendar dodali stavku kalendara koju ste primili, otvorite prilog poruke sa stavkom kalendara i izaberite [Opcije](#) > [Sačuvaj u Kalendar](#). Stavka je dodata u vaš podrazumevani kalendar.

8. Sat

Izaberite **Meni** > **Sat**.

Savet: Da biste automatski ažurirali datum i vreme (mrežni servis), izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Vreme od oper. mreže** > **Automatsko ažuriranje**.

Da biste promenili vrstu sata, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Vrsta sata** > **Analogni** ili **Digitalni**.

Podešavanje datuma i vremena

Da biste promenili datum i vreme, njihove formate prikaza, ton alarma i da biste definisali da li želite da koristite automatsko ažuriranje vremena, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** i izaberite nešto od sledećeg:

- **Vreme** — Unesite vreme i izaberite **OK**.
- **Vremenska zona** — Unesite vremensku zonu i izaberite **OK**.
- **Datum** — Unesite datum i izaberite **OK**.
- **Format datuma** — Promenite način prikazivanja datuma. Dođite do željenog formata i izaberite **OK**.
- **Separator za datum** — Promenite simbol kojim se razdvajaju dani, meseci i godine. Dođite do željenog simbola i izaberite **OK**.
- **Format vremena** — Izaberite **24-časovni** ili **12-časovni**.
- **Separator za vreme** — Izaberite simbol kojim se razdvajaju sati i minuti.
- **Vrsta sata** — Izaberite **Analogni** ili **Digitalni**.
- **Ton alarma sata** — Izaberite ton koji želite da koristite za alarm sata.
- **Vreme od oper. mreže** — Automatski ažurirajte informacije o vremenu, datumu i vremenskoj zoni (mrežni servis). Za aktiviranje izaberite **Automatsko ažuriranje**. Ovaj servis možda nije raspoloživ na svim mrežama.

Alarm sata

Ako je u vreme podešeno za alarm uređaj isključen, on će se uključiti i oglasiti alarmom. Ako izaberete **Stop**, uređaj pita da li želite da ga aktivirate za telefoniranje. Izaberite **Ne** da uređaj isključite, ili **Da** da biste mogli da pozivate i primate pozive. Ne birajte opciju **Da** kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da biste postavili alarm, izaberite **Opcije** > **Postavi alarm**. Unesite vreme alarma i izaberite **OK**.

Da biste prikazali i promenili alarme, izaberite **Opcije** > **Promeni alarm**.

Da biste uklonili alarm, izaberite **Opcije** > **Ukloni alarm**.

■ Dodavanje i brisanje gradova

Da biste dodali grad, pomerite se desno i izaberite **Opcije** > **Dodaj grad**. Dođite do grada i izaberite **Opcije** > **Izaberi**.

Savet: Da biste pronašli grad na listi **Gradovi**, izaberite **Opcije** > **Dodaj grad** > **Opcije** > **Nađi**. U polje za pretragu unesite ime grada.

Da biste izbrisali grad, pomerite se desno, dođite do grada i izaberite **Opcije** > **Ukloni**.

Promena grada u kojem se nalazite može da dovede do promene opšteg sistemskog vremena aparata.

9. Povezivanje

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

Vaš aparat nudi nekoliko opcija za povezivanje sa Internetom, poslovnom internom mrežom, ili sa drugim uređajem ili računarom. Bežični metodi uključuju bežičnu LAN, Bluetooth i infracrvenu vezu. Vaš aparat podržava ožičena rešenja sa USB (Universal Serial Bus) kablovskom vezom za paket Nokia PC Suite ili IP prolaz. Aparat vam omogućava i komunikaciju putem Internet poziva (glas preko IP-a), voki-toki, časkanje i veza zasnovanih na modemu.

Men. uređ.—[Vidite "Mrežni servis konfiguracije na daljinu", str. 70.](#)

Mrežni tel.—[Vidite "Internet pozivi", str. 37.](#)

Voki-toki—[Vidite "Voki-toki", str. 35.](#)

Časkanje—[Vidite "Časkanje", str. 28.](#)

Sinhroniz.—[Vidite "Sinhronizacija podataka", str. 70.](#)

■ Internet pristupne tačke

Pristupna tačka je mesto na kom se vaš aparat povezuje sa mrežom. Da biste koristili usluge e-pošte i multimedijalne usluge ili da biste se povezali na Internet i pregledali Web stranice, najpre morate odrediti pristupne tačke za ove usluge. Možda ćete morati da postavite nekoliko pristupnih tačaka Internetu, zavisno od lokacija kojima želite da pristupite. Na primer, za pretraživanje Weba može biti potrebna jedna, a za pristup internoj mreži vaše kompanije druga pristupna tačka. Za povezivanje na Internet preko GPRS veze, uređaj može imati unapred definisana, podrazumevana podešavanja Internet pristupne tačke.

Kada po prvi put uključite aparat, pristupne tačke se mogu automatski podesiti na osnovu informacija od dobavljača usluga u SIM kartici. Podešavanja pristupnih tačaka možete primiti i u poruci od svog dobavljača usluga. Na taj način možete smanjiti broj podešavanja koja morate uneti.

Raspoloživost opcija može varirati. Neke ili sve pristupne tačke za vaš aparat mogu biti unapred podešene od strane dobavljača usluga. Možda nećete moći da dodajete, menjate ili brišete pristupne tačke.

Obratite se dobavljaču usluga i dobavljaču usluga e-pošte za više informacija o pristupnim tačkama i njihovim podešavanjima.

[Vidite "Podešavanja veze", str. 86.](#)

Podešavanje Internet pristupne tačke za data pozive

1. Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke.**
2. Izaberite **Opcije** > **Nova pristup. tačka.** Da biste koristili postojeću pristupnu tačku kao osnovu za novu, izaberite **Koristi postojeća pod.** Da biste počeli sa praznom pristupnom tačkom, izaberite **Koristi prim. podeš.**
3. Definišite sledeća podešavanja.
 - **Ime konekcije** — Unesite opisni naziv veze.
 - **Nosilac podataka** — Izaberite **Data poziv** ili **Brzi GSM prenos.**
 - **Pristupni broj** — Unesite telefonski broj modema pristupne tačke. Koristite + ispred međunarodnih brojeva.
 - **Korisničko ime** — Unesite korisničko ime ako to zahteva dobavljač usluga. Korisnička imena često razlikuju mala i velika slova, a obezbeđuje ih dobavljač usluga.
 - **Traži lozinku** — Izaberite **Da** da biste uneli lozinku svaku put kada se prijavite na server ili **Ne** da biste sačuvali lozinku u memoriji aparata i automatizovali prijavljivanje.
 - **Lozinka** — Unesite korisničko ime ako to zahteva dobavljač usluga. Lozinka često razlikuje mala i velika slova i obezbeđuje je dobavljač usluga.
 - **Autentikacija** — Izaberite **Bezbedna** da biste uvek slali šifrovanu lozinku ili **Normalna** da biste slali šifrovanu lozinku kada je to moguće.
 - **Početna strana** — Unesite Web adresu stranice koju želite da prikazete kao matičnu stranicu kada koristite ovu pristupnu tačku.
 - **Tip data poziva** — Izaberite **Analogno** ili **ISDN.**
 - **Maks. brzina prenosa** — Izaberite maksimalnu brzinu prenosa. Ako izaberete **Automatska**, stopu prenosa podataka određuje mreža, a na nju može uticati saobraćaj na mreži. Neki dobavljači usluga mogu naplatiti više za veće stope prenosa podataka.
4. Nakon definisanja osnovnih podešavanja, izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** da biste definisali napredna podešavanja ili **Nazad** da biste sačuvali podešavanja i izašli.

Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za data pozive

Nakon podešavanja osnovne Internet pristupne tačke za **Data poziv** ili **Brzi GSM prenos**, izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** i definišite sledeća napredna podešavanja.

- **IPv4 podešavanje** — Unesite IP aparata i adrese imena servera za IPv4 Internet protokol.
- **IPv6 podešavanje** — Unesite IP aparata i adrese imena servera za IPv6 Internet protokol.
- **Adresa proksi ser.** — Unesite adresu proksi servera.
- **Br. porta proksi ser.** — Unesite broj porta proksi servera. Proksi serveri su posredni serveri između usluge za pregledanje i njenih korisnika koje neki dobavljači usluga koriste. Ovi serveri mogu obezbediti dodatnu bezbednost i ubrzati pristup usluzi.
- **Koristi povrat. poziv** — Izaberite **Da** ako imate servis koji poziva vaš aparat kada uspostavite Internet vezu.
- **Vrsta povrat. poziva** — Izaberite **Koristi br. serv.** ili **Koristi drugi broj**, u skladu sa uputstvima vašeg dobavljača usluga.
- **Broj za povratni poz.** — Unesite telefonski broj za data pozive vašeg aparata, koji koristi server za povratne pozive.
- **Koristi PPP kompres.** — Izaberite **Da** da ubrzate prenos podataka, ako to podržava udaljeni PPP server.
- **Koristi prijavnu proc.** — Izaberite **Da**, ako vaš dobavljač Internet usluga zahteva skriptu za prijavljivanje ili ako želite da automatizujete prijavljivanje. Skripta za prijavljivanje je niz uputstava koje sistem sledi tokom procesa prijavljivanja.
- **Prijavna procedura** — Unesite skriptu za prijavljivanje. Ovo podešavanje je dostupno samo ako ste izabrali **Koristi prijavnu proc.** > **Da**.
- **Inicijalizacija mod.** — Unesite komandni niz za podešavanje veze, ako to traži vaš dobavljač usluga.

Podešavanje Internet pristupne tačke za paketni prenos podataka (GPRS)

1. Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**.
2. Izaberite **Opcije** > **Nova pristup. tačka**. Da biste koristili postojeću pristupnu tačku kao osnovu za novu, izaberite **Koristi postojeća pod..** Da biste počeli sa praznom pristupnom tačkom, izaberite **Koristi prim. podeš.**
3. Definišite sledeća podešavanja.
 - **Ime konekcije** — Unesite opisni naziv veze.
 - **Nosilac podataka** — Izaberite **Paketni prenos**.
 - **Ime pristupne tačke** — Unesite ime pristupne tačke. Ime najčešće obezbeđuje dobavljač usluga ili mrežni operator.
 - **Korisničko ime** — Unesite korisničko ime ako to zahteva dobavljač usluga. Korisnička imena često razlikuju mala i velika slova, a obezbeđuje ih dobavljač usluga.
 - **Traži lozinku** — Izaberite **Da** da biste uneli lozinku svaku put kada se prijavite na server ili **Ne** da biste sačuvali lozinku u memoriji aparata i automatizovali prijavljivanje.
 - **Lozinka** — Unesite korisničko ime ako to zahteva dobavljač usluga. Lozinka često razlikuje mala i velika slova i obezbeđuje je dobavljač usluga.
 - **Autentikacija** — Izaberite **Bezbedna** da biste uvek slali šifrovanu lozinku ili **Normalna** da biste slali šifrovanu lozinku kada je to moguće.
 - **Početna strana** — Unesite Web adresu stranice koju želite da prikazete kao matičnu stranicu kada koristite ovu pristupnu tačku.
4. Nakon definisanja osnovnih podešavanja, izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** da biste definisali napredna podešavanja ili **Nazad** da biste sačuvali podešavanja i izašli.

Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za paketni prenos podataka (GPRS)

Nakon podešavanja osnovne Internet pristupne tačke za paketni prenos podataka (GPRS), izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** i definišite sledeća napredna podešavanja.

- **Tip mreže** — Izaberite **IPv4** ili **IPv6** za vrstu Internet protokola. Internet protokol definiše način prenosa podataka sa aparata i na njega.
- **IP adresa telefona** — Unos IP adrese aparata. Izaberite **Automatska** da bi mreža obezbedila IP adresu za aparat. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako izaberete **Tip mreže** > **IPv4**.
- **DNS adresa** — Unesite IP adrese **Adr. primarnog DNS-a** i **Adresa sekun. DNS-a**, ako to zahteva vaš dobavljač usluga ili mrežni operator. U suprotnom, adrese imena servera se obezbeđuju automatski.
- **Adresa proksi ser.** — Unos adrese proksi servera. Proksi serveri su posredni serveri između usluge za pregledanje i njenih korisnika koje neki dobavljači usluga koriste. Ovi serveri mogu obezbediti dodatnu bezbednost i ubrzati pristup usluzi.

Podešavanje Internet pristupne tačke za bežični LAN

1. Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**.
2. Izaberite **Opcije** > **Nova pristup. tačka**. Da biste koristili postojeću pristupnu tačku kao osnovu za novu, izaberite **Koristi postojeća pod..** Da biste počeli sa praznom pristupnom tačkom, izaberite **Koristi prim. podeš.**
3. Definišite sledeća podešavanja.
 - **Ime konekcije** — Unesite opisni naziv veze.
 - **Nosilac podataka** — Izaberite **Bežična LAN mreža**.
 - **Ime WLAN mreže** — Da biste uneli identifikator skupa servisa (SSID), odnosno ime koji identifikuje određenu bežičnu LAN mrežu, izaberite **Unesi ručno**. Da biste izabrali mrežu među dostupnim LAN mrežama, izaberite **Traži imena mreže**.
 - **Status mreže** — Izaberite **Skrivena** ako je mreža sa kojom se povezujete sakrivena ili **Javna** ukoliko nije.

Povezivanje

- **Režim WLAN mreže** — Ako izaberete **Infrastrukturna**, aparati mogu da komuniciraju međusobno kao i sa ožičenim uređajima preko bežične LAN pristupne tačke. Ako izaberete **Adhok**, omogućeno je direktno slanje i prijem podataka sa aparata na aparat i nije potrebna pristupna tačka za bežični LAN.
- **Režim zaštite WLAN-a** — Morate izabrati isti režim bezbednosti koji koristi i bežična LAN pristupna tačka. Ako izaberete WEP (privatnost ekvivalentna privatnosti kod žičanih veza), 802.1x ili WPA (Wi-Fi zaštićeni pristup), moraćete da konfigurišete i odgovarajuća dodatna podešavanja.
- **Podeš. WLAN zaštite** — Izmenite bezbednosna podešavanja za izabrani **Režim zaštite WLAN-a**.
- **Početna strana** — Unesite Web adresu stranice koju želite da prikazete kao matičnu stranicu kada koristite ovu pristupnu tačku.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

Napredna podešavanja Internet pristupnih tačaka za data pozive

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**.

Nakon podešavanja osnovne Internet pristupne tačke za bežični LAN, izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** i definišite sledeća napredna podešavanja.

- **IPv4 podešavanja** — Unesite IP aparata i adrese imena servera za IPv4 Internet protokol.
- **IPv6 podešavanja** — Izaberite ili unesite adrese imena servera za IPv6 Internet protokol.
- **Ad hok kanal** — Ako je izabrani režim mreže ad hok, izaberite **Definiše korisnik** da biste ručno uneli broj kanala (od 1 do 11).
- **Adresa proksi ser.** — Unesite adresu proksi servera.
- **Br. porta proksi ser.** — Unesite broj porta proksi servera.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.

■ Bežični LAN

Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Bežična LAN mreža**.

Da bi vaš aparat prikazivao raspoloživost bežičnog LAN-a, izaberite **Prikaži dostupnost**.

Savet: Takođe možete da potražite mreže unutar opsega.

■ Kablovska veza

Pre korišćenja kablovske veze, instalirajte upravljački program za USB data kabl u računar. **Prenos podataka** možete da koristite bez instaliranja upravljačkih programa za USB data kabl.

Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Data kabl**.

Korišćenjem USB data kabla možete Vaš aparat da povežete sa kompatibilnim računarom. Priključite USB data kabl na donju stranu aparata. Da biste promenili tip aparata, povežite aparat sa data kablom i pritisnite navigator.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Pitaj pri povezivanju** — Izaberite da li želite da Vas se kod svakog priključivanja data kabla na aparat traži tip aparata.
- **PC Suite** — Sa data kablom možete da povežete PC Suite sa aparatom i da ga koristite kao modem.
- **Prenos podataka** — Možete da otvarate i prenosite podatke, npr. muzičke i datoteke slika, sa računala preko data kabla. Da biste koristili režim **Prenos podataka**, proverite da u podešavanjima rada sa vezama (Manage connections) u paketu Nokia PC Suite niste izabrali USB kao vrstu povezivanja. Umetnite memorijsku karticu u aparat, povežite aparat sa kompatibilnim računarom preko USB data kabla i izaberite **Prenos podataka** kada aparat zatraži da izaberete režim. U tom režimu aparat ima ulogu aparata za masovno čuvanje, a na računaru će biti prikazan kao prenosni čvrsti disk. Aparat će se prebaciti u profil **Oflajn**, ako je on izabran. Prekinite vezu sa računarom (npr. preko čarobnjaka "Unplug or Eject Hardware" u sistemu Windows) da se ne bi oštetila memorijska kartica. Nakon što prekinete vezu, aparat će se vratiti u profil u kojem je bio pre korišćenja režima za prenos podataka.
- **Prenos preko IP** — Izaberite pristupnu tačku preko koje treba da se prenose podaci preko Internet protokola.

Za čuvanje izbora izaberite **Nazad**.

■ Prenos preko IP

Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Data kabl** > **Opcije** > **Promeni** > **Prenos preko IP**.

Aplikacija **Prenos preko IP** omogućava da dobijete mrežnu vezu na svom aparatu sa kompatibilnog računara preko data kabla.

Postavljanje data kabla za korišćenje IP prolaza

Koristite IP prolaz kao što koristite bilo koju Internet pristupnu tačku da biste vršili daljinsko pretraživanje ili sinhronizovanje. Ako bežična mrežna konekcija nije dostupna, koristite IP prolaz da biste pristupili Internetu ili LAN mreži. Ne možete koristiti IP prolaz istovremeno sa paketom Nokia PC Suite. Ne možete aktivirati modem ako u podešavanjima kablovske veze izaberete IP prolaz.

Da biste se pripremili za sesiju IP prolaza, povežite data kabl na vaš aparat i izaberite **Prenos preko IP** kao način povezivanja. Povežite drugi kraj data kabla na kompatibilni računar i sačekajte da prepozna vaš aparat.

Pristupna tačka za IP prolaz

Meni > Alatke > Podešav. > Veza > Pristupne tačke.

Da biste konfigurisali osnovna podešavanja IP prolaza, izaberite **Opcije > Nova pristup. tačka > Koristi prim. podeš.**. Unesite ime IP prolaz veze u polje **Ime konekcije**, izaberite **Prenos preko IP** u polju **Nosilac podataka** i unesite adresu u polje **Početna strana**.

Napredna podešavanja pristupne tačke IP prolaza

Meni > Alatke > Podešav. > Veza > Pristupne tačke.

Da biste koristili napredna podešavanja, otvorite pristupnu tačku IP prolaza i izaberite **Opcije > Napredna podešav.** i izaberite nešto od sledećeg:

- **IPv4 podešavanja** — Unesite **IP adresa telefona** i **DNS adresa** za IPv4 Internet protokol.
- **IPv6 podešavanja** — Unesite **DNS adresa** za IPv6 Internet protokol.
- **Adresa proksi ser.** — Unesite adresu proksi servera.
- **Br. porta proksi ser.** — Unesite broj porta proksi servera.

Bluetooth

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Ovaj aparat je saglasan sa Bluetooth Specifikacijom 1.2 koja podržava sledeće profile: Generic Access Profile (Opšti pristup), Serial Port Profile (Serijski port), Dial-up Networking Profile (Pristup mreži biranjem priključnog telefonskog broja), Headset Profile (Slušalice), Handsfree Profile (Hendsfri), Generic Object Exchange Profile (Opšta razmena objekata), Object Push Profile (Distribucija objekata), File Transfer Profile (Prenos datoteka) i Basic Imaging Profile (Osnovno slikanje). Da biste obezbedili međusobnu upotrebljivost između ostalih uređaja koje podržava Bluetooth tehnologija, za ovaj model koristite proširenja koja je odobrila Nokia. Proverite kod proizvođača ostalih uređaja da biste utvrdili njihovu kompatibilnost sa ovim aparatom.

Bluetooth tehnologija omogućava bežično povezivanje elektronskih uređaja u opsegu od 10 m (33 ft). Bluetooth veza se može koristiti za slanje slika, video snimaka, tekstova, vizitkarti, kalendarskih napomena ili za bežično povezivanje sa uređajima koji koriste Bluetooth tehnologiju, npr. sa računarima.

Pošto uređaji koji koriste Bluetooth tehnologiju komuniciraju putem radio-talasa, vaš aparat i ostali uređaji ne moraju biti optički vidljivi. Dva uređaja ne smeju da budu udaljena jedan od drugog više od 10 metara, mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili uticaj drugih elektronskih uređaja.

Početak korišćenja Bluetooth veze

Izaberite **Meni > Poveziv. > Bluetooth**.

Da biste aktivirali Bluetooth, istovremeno pritisnite plavi funkcijski taster i taster "Ctrl". Da biste deaktivirali Bluetooth, ponovo pritisnite plavi funkcijski taster i taster "Ctrl". Ako koristite tu prečicu da biste aktivirali Bluetooth, nećete morati da unesete ime uređaja.

1. Kada prvi put aktivirate Bluetooth, biće potrebno da navedete ime svog aparata. Dajte svom aparatu jedinstveno ime da biste ga lakše prepoznali ukoliko u blizini postoji više Bluetooth uređaja.
2. Izaberite **Bluetooth > Uključeno**.
3. Izaberite **Prikazivanje mog tel. > Vidljiv svima**.

Vaš aparat i ime koje ste uneli sada mogu da vide i drugi korisnici čiji uređaji koriste Bluetooth tehnologiju.

Podešavanja

Definišite sledeća podešavanja:

- **Bluetooth** — Izaberite **Uključeno** da biste mogli da se povežete sa drugim kompatibilnim uređajem koji koristi Bluetooth vezu.
- **Prikazivanje mog tel.** — Izaberite **Vidljiv svima** da biste omogućili ostalim uređajima koji koriste Bluetooth tehnologiju da pronađu vaš aparat ako je postavljen na **Bluetooth > Uključeno**. Da biste sprečili ostale uređaje da pronađu vaš aparat, izaberite **Skryven**. Čak i ako izaberete **Skryven**, upareni uređaji još uvek mogu da otkriju vaš aparat.
- **Ime mog telefona** — Unesite ime svog aparata. Ime mogu da vide ostali uređaji koji traže uređaje korišćenjem Bluetooth tehnologije. Maksimalna dužina imena je 30 znakova.

Povezivanje

- **Režim eksterni SIM** — Izaberite **Uključen** da biste omogućili drugim uređajima, npr. kompatibilnom kompletu za automobil, da koriste SIM karticu aparata za povezivanje na mrežu. [Vidite "SIM pristup profil", str. 50.](#)

Ako se Bluetooth isključio kao rezultat biranja profila **Oflajn**, morate ga ručno aktivirati.

Bezbednosni saveti

Kada ne koristite Bluetooth vezu, izaberite **Bluetooth > Isključeno** ili **Prikazivanje mog tel. > Skriven**.

Nemojte se povezivati sa nepoznatim uređajem.

Slanje podataka

Istovremeno može biti aktivno više Bluetooth veza. Na primer, ukoliko ste povezani sa slušalicama, istovremeno možete da prenosite datoteke u neki drugi kompatibilni uređaj.

1. Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi stavka koju želite da pošaljete.
2. Izaberite stavku, a zatim pritisnite **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**. Aparat traži ostale uređaje koji koriste Bluetooth tehnologiju unutar opsega i prikazuje listu.

Savet: Ako ste ranije koristili Bluetooth vezu za slanje podataka, prikazana je lista sa rezultatima prethodne pretrage. Za traženje dodatnih Bluetooth uređaja, izaberite **Još uređaja**.

3. Izaberite uređaj sa kojim želite da se povežete, a zatim pritisnite navigator da biste uspostavili vezu. Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre slanja podataka, biće vam zatraženo da unesete lozinku.
4. Kad se veza uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Šalju se podaci**.

Folder **Poslato** u opciji **Poruke** ne čuva poruke poslate korišćenjem Bluetooth veze.

Ako ste ranije koristili Bluetooth vezu za slanje stavki, prikazana je lista sa rezultatima prethodne pretrage. Za traženje dodatnih Bluetooth uređaja, izaberite **Još uređaja**.

Da biste koristili Bluetooth audio proširenja, npr. Bluetooth slušalice ili komplet hendsfri, aparat morate upariti sa proširenjem. Za lozinke i dodatne informacije, pogledajte uputstvo za korišćenje proširenja. Za povezivanje sa audio proširenjem, pritisnite taster za uključivanje/isključivanje da biste uključili proširenje. Neka audio proširenja se automatski povezuju na vaš aparat. U suprotnom, otvorite **Upareni uređaji**, dođite do proširenja i izaberite **Opcije > Uspostavi vezu**.

Indikatori Bluetooth povezivanja

 Bluetooth je aktivan.

 Ako ikonica treperi, vaš aparat pokušava da se poveže sa drugim uređajem. Ako ikonica stalno svetli, Bluetooth veza je aktivna.

Uparivanje uređaja

Izaberite **Meni > Poveziv. > Bluetooth** i pomerite se desno da biste otvorili stranicu **Upareni uređaji**.

Pre uparivanja kreirajte sopstvenu lozinku (dužine od 1 do 16 cifara) i dogovorite se sa vlasnikom drugog aparata da koristite istu šifru. Aparati koji nemaju korisnički interfejs imaju unapred utvrđenu lozinku. Lozinka vam je potrebna samo pri prvom povezivanju sa aparatima. Nakon uparivanja moguće je autorizovati vezu. [Vidite "Autorizacija uređaja", str. 50.](#) Upravljanje i autorizacija veze ubrzavaju i olakšavaju povezivanje pošto ne morate da prihvatite vezu između uparenih aparata pri svakom uspostavljanju veze.

Lozinka za udaljeni pristup SIM kartici mora imati 16 cifara.

1. Izaberite **Opcije > Novi upareni uređaj**. Aparat započinje traženje Bluetooth uređaja unutar opsega.

Savet: Ako ste ranije koristili Bluetooth vezu za slanje podataka, prikazana je lista sa rezultatima prethodne pretrage. Za traženje dodatnih Bluetooth uređaja, izaberite **Još uređaja**.

2. Izaberite uređaj sa kojim želite da se uparite i unesite lozinku. Ista lozinka mora da se unese i na drugom uređaju.
3. Izaberite **Da** za automatsko uspostavljanje veze između vašeg i drugog aparata ili **Ne** za ručno potvrđivanje veze pri svakom pokušaju povezivanja. Nakon uparivanja, uređaj se čuva na stranici „Upareni uređaji“.

Da biste dali nadimak uparenom uređaju koji se prikazuje samo na vašem aparatu, dođite do uređaja sa kojim ste se uparili i izaberite **Opcije > Dodeli nadimak**.

Da biste izbrisali uparivanje, izaberite uređaj sa kojim želite da izbrišete uparivanje i **Opcije > Obriši**. Za brisanje svih uparivanja, izaberite **Opcije > Obriši sve**.

Savet: Ako ste trenutno povezani sa uređajem, a pri tom ste poništili uparivanje sa njim, uparivanje se odmah otkazuje i veza se prekida.

Autorizacija uređaja

Ako je u pitanju poverljivi upareni uređaj, možete da mu omogućite automatsko povezivanje sa vašim aparatom. Možete izabrati neku od sledećih opcija:

- **Post. kao ovlašćen** — Veza između vašeg uređaja i drugog uređaja se može uspostaviti bez vašeg znanja. Nije potrebno posebno odobrenje ili ovlašćenje. Ovaj status koristite za sopstveni uređaj, na primer kompatibilne slušalice ili računar, ili za uređaj koji pripada osobi od poverenja.
- **Post. kao neovlaš.** — Zahtevi za povezivanje sa drugim uređajem moraju biti odobreni svaki put.

Prijem podataka

Ako želite da primite podatke putem Bluetooth veze, izaberite **Bluetooth** > **Uključeno** i **Prikazivanje mog tel.** > **Vidljiv svima**. Kada primite podatke putem Bluetooth veze, čuje se tonski signal i pojavljuje se upit o prihvatanju poruke. Ako je prihvatite, poruka se smešta u folder **Primljeno** u **Poruke**.

Savet: Datotekama na aparatu ili memorijskoj kartici možete pristupiti korišćenjem kompatibilnog pribora koji podržava uslugu File Transfer Profile Client (klijent profila prenosa podataka)(npr. prenosivi računar).

Prekid Bluetooth veze

Bluetooth veza se automatski prekida nakon obavljenog slanja ili prijema podataka. Samo paket Nokia PC Suite i neka proširenja, npr. slušalice, mogu da održe vezu i kada se ona aktivno ne koristi.

SIM pristup profil

Kada se bežični uređaj nalazi u daljinskom SIM režimu, za upućivanje ili prijem poziva možete koristiti samo povezano kompatibilno proširenje, kao što je automobilski komplet. Dok se nalazite u ovom režimu, vaš bežični uređaj neće uputiti nijedan poziv, osim pozivanja hitnih brojeva programiranih u aparatu. Da biste uputili pozive sa vašeg aparata, prvo morate napustiti daljinski SIM režim. Ako je aparat zaključan, unesite šifru da biste ga otključali.

Koristeći SIM pristup profil možete da pristupate SIM kartici svog aparata korišćenjem kompatibilnog telefonskog kompleta za automobil. Na taj način vam nije neophodna zasebna SIM kartica da biste pristupali podacima SIM kartice i GSM mreži.

Da biste koristili SIM pristup profil, potrebno je sledeće:

- Kompatibilni telefonski komplet za automobil koji podržava Bluetooth bežičnu tehnologiju
- Važeća SIM kartica u aparatu

Za više informacija o telefonskim kompletima za automobil i kompatibilnosti sa vašim aparatom, pogledajte www.nokia.com i uputstvo za korisnika vašeg kompleta za automobil.

Rad sa SIM pristup profilom

1. Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Bluetooth** da biste aktivirali Bluetooth vezu u vašem aparatu.
2. Da biste omogućili daljinski SIM pristup, dođite do **Režim eksterni SIM** i pritisnite navigator.
3. Aktiviranje Bluetooth tehnologije u telefonskom kompletu za automobil.
4. Koristite telefonski komplet za automobil da biste započeli pretragu kompatibilnih aparata. Uputstva potražite u uputstvu za korisnika svog telefonskog kompleta za automobil.
5. Izaberite svoj aparat sa liste kompatibilnih aparata.
6. Da biste uparili aparate, u svoj aparat unesite Bluetooth lozinku prikazanu na ekranu telefonskog kompleta za automobil.
7. Postavite telefonski komplet za automobil za ovlašćeni uređaj. Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Bluetooth** i dođite do stranice **Upareni uređaji**. Dođite do telefonskog kompleta za automobil i unesite Bluetooth lozinku. Kada vas aparat upita da li da veza bude automatska, izaberite **Da**. Povezivanje vašeg aparata i telefonskog kompleta za automobil će se sprovesti bez posebnih prihvatanja i autorizacije. Ako izaberete **Ne**, zahtevi za uspostavljanje veze iz tog aparata moraju biti posebno odobreni svaki put.

Savet: Ako ste telefonskim kompletom za automobil već pristupili SIM kartici koristeći trenutno aktivni korisnički profil, telefonski komplet za automobil će automatski tražiti aparat sa SIM karticom. Ako pronađe vaš aparat, a automatska autorizacija se aktivira, telefonski komplet za uređaj se automatski povezuje sa GSM mrežom kada pokrenete motor automobila.

Kada aktivirate daljinski SIM pristup profil, možete koristiti aplikacije na aparatu koje ne zahtevaju mrežne ili SIM usluge.

Da biste prekinuli daljinsku SIM pristup vezu sa vašeg aparata, izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Bluetooth** > **Režim eksterni SIM** > **Isključen**.

■ Infracrvena veza

Ne usmeravajte snop IC (infracrvenih) zraka nikome u oči, i ne dozvolite da on stvara smetnje drugim IC uređajima. Ovaj aparat je laserski proizvod klase 1.

Koristite infracrvenu vezu za povezivanje dva aparata i prenos podataka među njima. Sa infracrvenom vezom možete razmenjivati podatke kao što su vizit karte, napomene iz kalendara, i medijske datoteke sa kompatibilnim aparatom.

Slanje i prijem podataka

1. Uverite se da su infracrveni portovi uređaja okrenuti jedan prema drugom. Pozicioniranje uređaja je važnije od ugla ili rastojanja.
2. Izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **IC veza** i pritisnite navigator da biste uključili infracrvenu vezu na vašem aparatu. Uključite infracrvenu vezu na drugom aparatu.
3. Sačekajte par sekundi dok se infracrvena veza ne uspostavi.
4. Da biste mogli da je pošaljete, pronađite željenu datoteku u nekoj od aplikacija ili u menadžeru datoteka, i izaberite **Opcije** > **Pošalji** > **Preko IC veze**.

Ukoliko prenos podataka ne počne u roku od 1 minuta od aktiviranja infracrvenog porta, veza se prekida i mora se ponovo uspostaviti.

Sve stavke koje su primljene putem infracrvene veze smeštaju se u folder "Primljeno" **Poruke**.

Udaljavanjem aparata prekida se veza, ali infracrveni zrak ostaje aktivan u vašem aparatu sve dok ga ne isključite.

■ Data veze

Paketni prenos podataka

GPRS (general packet radio service - opšti paketni prenos podataka) omogućava mobilnim telefonima bežični pristup mrežama podataka (mrežna usluga). GPRS koristi tehnologiju paketnog prenosa podataka gde se informacije šalju u kratkim nizovima podataka preko mreže mobilne telefonije. Pogodnost slanja podataka u paketima je u tome što je mreža zauzeta samo tokom slanja ili prijema podataka. Pošto GPRS efikasno koristi mrežu, on omogućava brzo uspostavljanje data veze i veliku brzinu prenosa podataka.

Na GPRS uslugu se morate pretplatiti. Za dostupnost i pretplatu na GPRS, obratite se mrežnom operateru ili dobavljaču usluga.

Napredni GPRS (EGPRS) je sličan GPRS-u, ali omogućava brže veze. Za dodatne informacije o dostupnosti EGPRS-a i brzinama prenosa podataka, obratite se mrežnom operateru ili dobavljaču usluga. Imajte na umu da, kada odaberete GPRS kao nosioca podataka, aparat koristi EGPRS umesto GPRS-a ako je on dostupan na mreži.

Tokom govornog poziva ne možete da uspostavite GPRS vezu, a sve postojeće GPRS veze su stavljene na čekanje, osim ako mreža ne podržava dvostruki prenos podataka.

UMTS

UMTS (univerzalni sistem mobilnih telekomunikacija) je 3G sistem mobilne komunikacije. Osim glasa i podataka, UMTS omogućava dostavu audio i video sadržaja na bežične uređaje.

Vaš telefon može automatski da pređe iz GSM u UMTS mrežu i obrnuto.

Da biste izabrali mrežu koju ćete koristiti, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Mreža** i mrežu u **Mrežni režim**. Ako želite da aparat automatski prelazi sa jedne mreže na drugu, izaberite **Duo režim**.

GSM mreža se označava , a UMTS mreža sa **3G**.

Kada aparat koristite u GSM i UMTS mrežama, u istom trenutku može biti aktivno više veza za prenos podataka i pristupne tačke mogu da dele vezu. U UMTS mreži, veza za prenos podataka ostaje aktivna tokom govornih poziva. Na primer, možete pregledavati Web brže nego što je to ranije bilo moguće dok u isto vreme obavljate razgovor preko telefona.

Bežična lokalna mreža (WLAN)

U nekim oblastima, recimo u Francuskoj, postoje ograničenja korišćenja bežičnih LAN mreža. Za dodatne informacije, obratite se lokalnim vlastima.

Upotreba funkcija koje koriste bežičnu LAN mrežu, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Ovaj aparat može otkriti bežičnu lokalnu mrežu i povezati se sa njom.

Ako premestite svoj uređaj na drugo mesto unutar bežične LAN mreže i van dometa neke pristupne tačke bežične LAN mreže, vaš aparat se putem rovinga može automatski povezati sa drugom pristupnom tačkom koja pripada istoj mreži. Sve dok se nalazite u dometu pristupnih tačaka koje pripadaju istoj računarskoj mreži, vaš aparat ostaje povezan na tu mrežu.

Savet: Bežična LAN veza se uspostavlja kada kreirate data vezu koristeći Internet pristupnu tačku za bežični LAN. Aktivna bežična LAN veza se prekida kada prekinete data vezu.

Vaš aparat omogućava različite vrste komunikacija u bežičnoj LAN mreži. Dva režima rada su infrastrukturni i ad hoc.

- Infrastrukturni režim rada omogućava dve vrste komunikacija: međusobnu komunikaciju dva bežična uređaja preko bežične LAN pristupne tačke ili komunikaciju bežičnih uređaja sa ožičenim LAN uređajem preko bežične LAN pristupne tačke. Prednost

Povezivanje

infrastrukturnog režima rada je mogućnost veće kontrole mrežnih veza zato što one idu preko pristupne tačke. Bežični uređaj može pristupiti uslugama koje su na raspolaganju u standardnoj ožičenoj LAN mreži: baza podataka preduzeća, e-pošta, Internet i ostali mrežni resursi.

- U Ad hoc režimu rada možete slati podatke i primati ih sa drugih aparata uz pomoć podrške kompatibilne bežične LAN mreže, npr. za štampanje sadržaja. Ove funkcije mogu zahtevati da radi aplikacija samostalnih proizvođača. Nije neophodna bežična LAN pristupna tačka. Jednostavno izvršite neophodna konfigurisanja i počnite sa komunikacijom. Ad hoc mrežni rad se jednostavno uspostavlja, ali je komunikacija ograničena samo na uređaje koji se nalaze u dometu i podržavaju kompatibilnu bežičnu LAN tehnologiju.

Menadžer veza

Izaberite [Meni](#) > [Poveziv.](#) > [Men. veza](#).

Da biste videli status data veza ili da biste prekinuli veze, izaberite [Akt. data veze](#).

Da biste potražili dostupne bežične LAN mreže u dometu, izaberite [Raspol. WLAN](#).

Prikaz i prekidanje aktivnih veza

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

U prikazu aktivnih veza možete da vidite otvorene data veze: data pozive, veze za paketni prenos podataka i veze na bežične LAN mreže.

Da biste videli detalje o mrežnim vezama, izaberite vezu sa liste, a zatim [Opcije](#) > [Detalji](#). Prikazana vrsta detalja zavisi od vrste veze.

Da biste prekinuli mrežnu vezu, izaberite vezu sa liste, a zatim [Opcije](#) > [Raskini vezu](#).

Da biste istovremeno prekinuli sve aktivne mrežne veze, izaberite [Opcije](#) > [Raskini sve veze](#).

Da biste videli detalje o mreži, pritisnite navigator.

Traženje bežične LAN mreže

Da biste potražili dostupne bežične LAN mreže u dometu, izaberite [Meni](#) > [Poveziv.](#) > [Men. veza](#) > [Raspol. WLAN](#). Biće prikazana lista pronađenih mreža.

Prikaz dostupnih bežičnih LAN mreža sadrži listu bežičnih LAN mreža u dometu, njihov mrežni režim (infrastrukturni ili ad-hoc), indikator jačine signala i indikatore šifrovanja mreže kao i to da li je Vaš aparat u aktivnoj vezi sa tom mrežom.

Da biste videli detalje o mreži, pritisnite navigator.

Da biste kreirali Internet pristupnu tačku na mreži, izaberite [Opcije](#) > [Definiši prist. tačku](#).

Modem

Izaberite [Meni](#) > [Poveziv.](#) > [Modem](#).

Uz kompatibilni računar, možete koristiti vaš aparat kao modem za povezivanje na Web.

Da biste svoj aparat mogli da koristite kao modem:

- Morate se pretplatiti na odgovarajuće mrežne usluge kod svog dobavljača usluga ili kod dobavljača Internet usluga.
- Potreban vam je kompatibilni računar sa USB data kablom, Bluetooth ili infracrvenom vezom.
- Na računaru morate imati instaliran paket Nokia PC Suite.
- Na svom računaru morate imati instalirane odgovarajuće upravljačke programe. Možda ćete morati instalirati upravljačke programe za kablovsku vezu i možda ćete morati da instalirate ili ažurirate upravljačke programe za Bluetooth ili infracrvenu vezu. Nakon instaliranja paketa Nokia PC Suite, sledite uputstva na ekranu računara da biste instalirali upravljačke programe i povezali svoj aparat na računar.

Nakon instaliranja paketa Nokia PC Suite i odgovarajućih upravljačkih programa za kabl, pokrenite Nokia PC Suite na računaru. Izaberite **Connect to the Internet** (Povezivanje na Internet) i sledite uputstva na ekranu računara.

Možda neće biti moguće korišćenje neke druge komunikacione funkcije kada se aparat koristi kao modem.

Mobilni VPN

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [VPN](#).

Nokia klijent za mobilnu virtuelnu privatnu mrežu (VPN) stvara bezbednu vezu sa kompatibilnim intranetom firme i servisima kao što je e-mail. Aparat se povezuje sa mobilne mreže preko Interneta na VPN "gatewaya" firme koji poput vrata omogućuje

Povezivanje

pristup kompatibilnoj mreži firme. VPN klijent koristi tehnologiju IP Security (IPSec). IPSec je mreža otvorenih standarda koja podržava bezbednu razmenu podataka preko IP mreža.

VPN pravila određuju način na koji VPN klijent i VPN "gateway" međusobno proveravaju identitet, kao i algoritme šifrovanja kojima štite poverljivost podataka. VPN pravila možete saznati u svojoj firmi.

Da biste koristili VPN sa nekom aplikacijom, ta aplikacija mora biti spojena sa VPN pristupnom tačkom. VPN pristupna tačka sastoji se od Internet pristupne tačke i VPN pravila.

Upravljanje VPN-om

Možete upravljati VPN pravilima, serverom pravila, VPN dnevnicima i lozinkom za zaštitu ključeva. VPN pravila određuju način šifrovanja podataka kod prenosa preko neosiguranih mreža. Lozinka za zaštitu ključeva štiti privatne ključeve.

Pristupna tačka je mesto na kome se vaš aparat povezuje sa mrežom putem veze za prenos podataka ili paketne veze. Da biste koristili e-mail servis i multimedijalne servise ili da biste pretraživali Web stranice, prvo morate da definišete Internet pristupnu tačku za ove servise. VPN pristupne tačke povezuju VPN pravila sa Internet pristupnim tačkama i stvaraju šifrovane veze.

Za upravljanje VPN-om izaberite **Upravljanje VPN-om** > **Opcije** > **Otvori** i neku od sledećih opcija:

- **VPN polisa** — Da biste instalirali, pogledali i ažurirali VPN pravila.
- **Serveri VPN polisa** — Da biste izmenili podešavanja veze servera VPN pravila sa kojega možete instalirati i ažurirati VPN pravila.
- **VPN dnevnik** — Da biste pogledali dnevnik o instalacijama VPN pravila, ažuriranjima i sinhronizacijama kao i druge VPN veze.

Upravljanje VPN pravilima

Za upravljanje VPN pravilima izaberite **Upravljanje VPN-om** > **VPN polisa** > **Opcije** i neku od sledećih opcija:

- **Instaliraj polisu** — Da biste instalirali pravilo. Unesite korisničko ime i lozinku za server VPN pravila. Od svog administratora sistema možete saznati korisničko ime i lozinku.
- **Definiši VPN p. tačku** — Da biste napravili VPN pristupnu tačku koja se zajedno sa VPN pravilom spaja sa Internet pristupnom tačkom.
- **Ažuriraj polisu** — Da biste ažurirali izabrana VPN pravila.
- **Obriši polisu** — Da biste obrisali izabrana VPN pravila. Ako obrišete VPN pravilo, ono će biti ponovo instalirano kada aparat sinhronizujete sa serverom VPN pravila, osim ako ono nije obrisano sa servera. Takođe, ako je neko VPN pravilo obrisano sa servera, kod sinhronizacije će biti obrisano i sa aparata.

Za upravljanje serverima VPN pravila izaberite **Serveri VPN polisa** > **Opcije** > **Otvori** i neku od sledećih opcija:

- **Novi server** — Da biste dodali server VPN pravila.
- **Sinhronizuj server** — Da biste instalirali ili ažurirali izabrano VPN pravilo.
- **Obriši server** — Da biste izbrisali izabrani server VPN pravila.

Za upravljanje podešavanjima servera VPN pravila izaberite **Opcije** > **Otvori** > **Novi server** ili **Izmeni server** i neku od sledećih opcija:

- **Ime servera polisa** — Da biste uneli novo ime servera, sa najviše 30 karaktera.
- **Adr. servera polisa** — Unesite adresu servera. Adresa servera pravila ne može se urediti nakon što se povežete sa serverom da biste instalirali ili ažurirali VPN pravila.
- **Internet pris. tačka** — Da biste izabrali Internet pristupnu tačku za povezivanje sa serverom VPN pravila.
- **Lozinka zašt. ključa** — Da biste promenili lozinku za zaštitu ključeva. Lozinka se automatski stvara prvi put kada postane potrebna.

Pregled VPN dnevnika

Izaberite **Upravljanje VPN-om** > **VPN dnevnik** > **Otvori**.

VPN dnevnik beleži vaše posete VPN serverima zbog instaliranja, ažuriranja i sinhronizovanja VPN pravila i vaše VPN veze. Unosi grešaka, upozorenja i informacije označeni su ikonom levo od unosa. Da biste videli detaljan unos dnevnika, izaberite ga. Administratoru sistema javite šifre objašnjenja koje su dostupne u detaljnom prikazu, jer one mogu da pomognu kod traženja uzroka mogućih problema koji postoje sa VPN-om. Kada veličina dnevnika dođe do 20 KB, automatski će se obrisati najstariji unosi da bi se napravilo mesta za nove.

Izaberite **Opcije** i neku od sledećih opcija:

- **Osveži dnevnik** — Da biste ažurirali dnevnik.
- **Obriši dnevnik** — Da biste obrisali unose iz dnevnika.

■ E-mail data roming

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Grupe pristupnih tačaka**.

Vaš aparat omogućuje roming između tehnologija za bežični pristup, kao što su WLAN i GPRS, za e-mail. Na primer, sesiju e-maila možete započeti kod kuće i nastaviti je na putu do posla. Sesija se neometano nastavlja, a prenosivi aparat se prebacuje sa WLAN mreže na GPRS i ponovo na WLAN kada stignete na radno mesto.

Grupe pristupnih tačaka

Za kreiranje nove grupe pristupnih tačaka, izaberite **Grupe pristupnih tačaka** > **Opcije** > **Nova grupa**. U polje **Ime grupe** unesite ime grupe. Definišite u **Prebacivanje veze** polju da li želite da na ekran vašeg uređaja bude prikazan proces prebacivanja veze. Izaberite i izmenite pristupne tačke koje pripadaju ovoj grupi u **Pristupne tačke** odeljku.

Da biste dodali pristupnu tačku izabranoj grupi pristupnih tačaka, izaberite **Pristupne tačke** > **Opcije** > **Dodaj pristupnu tačku** i izaberite pristupnu tačku koju želite da dodate.

Da biste izmenili pristupnu tačku iz grupe pristupnih tačaka, izaberite pristupnu tačku i **Opcije** > **Izmeni**.

Da biste uklonili pristupnu tačku iz grupe pristupnih tačaka, izaberite pristupnu tačku i **Opcije** > **Ukloni**.

Da biste odredili redosled kojim se pristupne tačke koriste za e-mail data roming, izaberite grupu pristupnih tačaka **Promeni**. Dođite do pristupne tačke i izaberite **Opcije** > **Povećaj prioritet** ili **Smanji prioritet**.

Da biste izmenili STMP podešavanja pristupne tačke, izaberite željenu pristupnu tačku iz grupe pristupnih tačaka, izaberite **Opcije** i izaberite nešto od sledećeg:

- **Preinači SMTP server** — Zamenite trenutna podešavanja SMTP servera.
- **SMTP server** — Izmenite ime servera ili IP adresu servera.
- **Sigurna veza** — Izaberite da li želite da koristite bezbednu vezu.
- **Provera identiteta** — Izaberite da li želite da koristite potvrdu verodostojnosti.
- **Korisničko ime** — Unesite svoje korisničko ime za STMP server.
- **Lozinka** — Unesite lozinku za STMP server.

Konfigurisanje grupa pristupnih tačaka za poštu i sinhronizaciju

Da biste podesili grupu pristupnih tačaka za poštu, izaberite **Meni** > **Poruke** > **Poštansko sanduče** > **E-mail podešavanja** > **Podešav. veze** > **Dolazna pošta** > **Aktivna prist. tačka** > **Opcije** > **Promeni** i izaberite željenu grupu pristupnih tačaka.

Da biste podesili grupu pristupnih tačaka za sinhronizaciju, izaberite **Meni** > **Poveziv.** > **Sinhronizacija** > **Profil** > **Opcije** > **Izmeni** > **Podešavanja veze** > **Pristupna tačka** > **Promeni** i izaberite željenu grupu pristupnih tačaka.

10. Web

Izaberite **Meni > Web** (mrežna usluga).

Web je jedan od dva pretraživača na aparatu. Pomoću **Web**, možete pretraživati obične Web lokacije. Ove stranice koriste proširivi jezik za pravljenje hiperteksta (XHTML) ili jezik za pravljenje hiperteksta (HTML). Ako želite da pretražujete WAP stranice, koristite **Meni > Mediji > Servisi**. Oba pretraživača koriste iste markere. Veze u primljenim porukama se otvaraju u pretraživaču **Servisi**.

Raspoloživost usluga, cene i naknade proverite kod svog operatora mreže ili dobavljača usluga. Dobavljači usluga će vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih usluga.

■ Pristupne tačke

Da biste pretražili Web, morate podesiti podešavanja Internet pristupnih tačaka. Ako koristite data pozive ili GPRS vezu, vaša bežična mreža mora da podržava data pozive ili GPRS, a usluga prenosa podataka mora biti aktivirana za vašu SIM karticu. Vaš aparat je možda automatski podesio podešavanja Internet pristupnih tačaka na osnovu vaše SIM kartice. U suprotnom, za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga.

Savet: Podešavanja Internet pristupnih tačaka možete dobiti od dobavljača usluga u obliku posebne tekstualne poruke ili sa Web stranica mrežnog operatora ili dobavljača usluga.

Podešavanja Internet pristupnih tačaka možete uneti i ručno. [Vidite "Internet pristupne tačke", str. 45.](#)

■ Pretraživanje Weba

Da biste pretražili Web, izaberite marker i pritisnite navigator. Takođe možete uneti Web adresu i pritisnuti navigator. Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Savet: Kada počnete da unosite adresu, prikazuju se adrese stranica koje ste ranije posetili, a čiji se naziv podudara sa imenom koje kucate. Da biste otvorili stranicu, dođite do nje i pritisnite navigator.

Za otvaranje Web veze, dođite do nje i pritisnite navigator. Na Web stranici, nove veze su podvučene plavom, a već posećene veze ljubičastom bojom. Slike koje služe kao linkovi su uokvirene plavom bojom.

Adrese stranica koje posećujete sačuvane su u folderu **Auto. markeri**.

Prečice na tastaturi:

- Pritisnite **1** za otvaranje **Markeri**.
- pritisnite **2** da biste pronašli.
- Pritisnite **3** za vraćanje na prethodnu stranicu.
- Pritisnite **5** za prebacivanje iz jednog otvorenog prozora pretraživača u drugi.
- Pritisnite **8** da biste otvorili pregled stranice.
- Pritisnite **9** za prelazak na drugu Web stranicu.

■ Markeri

U aparat su možda unete adrese, bookmark oznake, nekih sajtova koji nisu povezani sa Nokiom. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite, potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

Za pregled markirane Web stranice, dođite do markera i pritisnite navigator.

Za pretraživanje druge Web stranice, izaberite **Opcije > Opcije pretraživ.** > **Idi na Web adresu**, unesite adresu stranice i izaberite **Idi na**.

Da biste izbrisali marker, dođite do njega i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Za dodavanje markera, izaberite **Meni > Web > Opcije > Menadžer markera > Dodaj marker**. Dođite do **Ime** za unošenje opisnog imena markera, **Adresa** za unošenje adrese Web stranice, **Pristupna tačka** za promenu pristupne tačke za povezivanje na Web stranicu i **Korisničko ime** ili **Lozinka** za unošenje korisničkog imena i lozinke, ukoliko to zahteva dobavljač usluga. Da biste sačuvali marker, izaberite **Nazad**.

■ Preuzimanje stavki

Važno: Instalirajte i koristite aplikacije i drugi softver samo iz izvora koji nude adekvatnu bezbednost i zaštitu od štetnog softvera.

Možete preuzimati različite stavke kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Za otvaranje stavke, dođite do nje i pritisnite navigator. Ove stavke mogu biti besplatne ili ih kupujete. Preuzete stavke se obrađuju u odgovarajućim aplikacijama aparata.

Kad počnete sa preuzimanjem, prikazuje se lista tekućih, privremeno zaustavljenih i dovršenih preuzimanja iz sesije pretraživanja koja je u toku. Da biste videli listu, takođe možete izabrati [Opcije](#) > [Alatke](#) > [Preuzimanja](#). Dođite do stavke u listi i izaberite [Opcije](#) da biste privremeno zaustavili, ponovo pokrenuli ili otkazali tekuća preuzimanja; ili da biste otvorili, sačuvali ili izbrisali dovršena preuzimanja.

Da biste kupili stavke:

1. Da biste preuzeli stavku, dođite do veze i pritisnite navigator.
2. Izaberite odgovarajuću opciju za kupovinu stavke.
3. Pažljivo pročitajte sve informacije. Da biste nastavili preuzimanje, izaberite [Prihvati](#). Da biste otkazali preuzimanje, izaberite [Obustavi](#).

■ Prekid veze

Da biste prekinuli vezu i pregledali stranicu pretraživača van mreže, izaberite [Opcije](#) > [Napredne opcije](#) > [Raskini vezu](#); ili da biste prekinuli vezu i zatvorili pretraživač, izaberite [Opcije](#) > [Izađi](#).

Brisanje keš memorije

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju.

Za brisanje keš memorije izaberite [Opcije](#) > [Napredne opcije](#) > [Obriši keš](#).

■ Najnoviji članci sa novostima i mrežni dnevnik

Izaberite [Meni](#) > [Web](#) > [Web izvodi](#).

Članci sa novostima su xml datoteke na raznim Web stranicama koje obično sadrže naslove i članke vezane za najnovije vesti ili druge teme. Na Web stranicama se možete pretplatiti na interesantne članke sa novostima. Izaberite [Opcije](#) > [Pretplata](#).

Savet: Mrežni dnevnik (blog) je skraćenica od Weblog, a to je Web dnevnik koji se neprestano ažurira. Važan faktor mrežnog dnevnika je često sâm autor.

Za preuzimanje članka sa novostima ili mrežnog dnevnika, dođite do njega i pritisnite navigator.

Za dodavanje članka sa novostima ili mrežnog dnevnika, izaberite [Opcije](#) > [Organizuj izvod](#) > [Novi izvod](#) i unesite informacije.

Da biste izmenili članak sa novostima ili mrežni dnevnik, dođite do članka, izaberite [Opcije](#) > [Organizuj izvod](#) > [Izmeni](#) i izmenite informacije.

■ Web podešavanja

Izaberite [Meni](#) > [Web](#) > [Opcije](#) > [Podešavanja](#).

Definišite sledeća podešavanja:

- **Pristupna tačka** — Dođite do pristupne tačke za povezivanje na Web stranice i pritisnite navigator.
- **Prikaži slike i objekte** — Za brže učitavanje stranica kada pri pretraživanju ne učitavate slike, izaberite [Ne](#). Možete izabrati i opciju učitavanja slika pri pretraživanju pojedinačnih stranica. Izaberite [Opcije](#) > [Prikaži slike](#).
- **Prim. kodni raspored** — Izaberite ispravan kodni raspored za svoj jezik.
- **Automatski markeri** — Izaberite [Uključeno](#) da biste automatski sačuvali adrese Web stranica koje posetite u folderu [Auto markeri](#). Da biste sakrili folder, izaberite [Sakrij folder](#).
- **Veličina ekrana** — Za korišćenje celog ekrana pri pregledu Web stranica, izaberite [Pun ekran](#). Možete da pritisnete levi selekциони taster da biste otvorili [Opcije](#) i koristili dostupne opcije pri pretraživanju u režimu punog ekrana.
- **Početna strana** — Izaberite stranicu za koju želite da se pojavi kao vaša početna stranica. Izaberite [Primarna](#) da biste koristili početnu stranicu pristupne tačke, [Definiše korisnik](#) da biste uneli adresu početne stranice, ili [Koristi trenutnu str.](#) da biste koristili trenutno otvorenu Web stranicu.
- **Mini mapa** — Izaberite da li želite da vidite pregled stranice u vidu minijature na vrhu stranice koju prikazujete.
- **Lista istorije** — Izaberite da li želite da vidite minijature stranica koje ste posetili kada se vratite u istoriju pretraživanja.
- **Kolačići** — Izaberite opciju omogućavanja ili odbijanja slanja i primanja kolačića. Kolačići su informacije o vašim posetama raznim Web stranicama koje prikuplja mrežni server. Oni su neophodni za kupovinu na Webu (npr. za zadržavanje stavki koje kupujete dok ne pređete na stranicu za plaćanje). Međutim, te informacije mogu biti zloupotrebene (npr. možete primati neželjene reklame na aparat).
- **Java/ECMA skript** — Pojedine Web stranice mogu da sadrže komande za programe koje utiču na pojavljivanje stranice ili na međusobno delovanje stranica i pretraživača. Za onemogućavanje korišćenja takvih skripti, izaberite [Onemogućeno](#) (npr. ako imate problema sa preuzimanjem).
- **Sigurnosna upozor.** — Izaberite [Prikaži](#) ili [Sakrij](#) da biste prikazali ili sakrili bezbednosna upozorenja koja možete da dobijete tokom pretraživanja.

W e b

- **Blokiraj iskačuve** — Izaberite da li želite da omogućite iskačuve prozore. Neki iskačući prozori mogu da budu neophodni, (npr. manji prozori u koje upisujete e-poruke u sistemima razmene pošte zasnovanim na Webu), ali i oni mogu da sadrže neželjene reklame.

■ Servisi

Izaberite **Meni** > **Mediji** > **Servisi** (mrežni servis).

Servisi je jedan od dva pretraživača na aparatu. Sa **Servisi** možete pretraživati WAP stranice koje su specijalno namenjene za mobilne aparate. Na primer, operatori mogu nuditi WAP stranice za mobilne aparate. Da biste pretraživati normalne Web stranice, koristite drugi pretraživač u **Meni** > **Web**.

Raspoloživost servisa, cene i naknade proverite kod svog operatora mreže ili provajdera servisa. Provajderi servisa će vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Savet: Da biste započeli vezu, u pasivnom režimu pritisnite i izadržite taster **0**.

11. Kancelarija aplikacije

Izaberite **Meni** > **Kancelarija**.

Neke od kancelarijskih aplikacija nisu dostupne na svim jezicima.

Otvaranje velike datoteke nije moguće ili će potrajati neko vreme.

■ Menadžer datoteka

Pomoću **Men. dat.** možete da organizujete sadržaje i karakteristike datoteka i foldera. Možete da otvarate, kreirate, premeštate, kopirate, tražite i menjate ime datotekama i folderima. Zbog zaštite autorskih prava možda nećete moći da pošaljete neke datoteke.

Upravljanje datotekama

Za upravljanje datotekama dođite do foldera ili datoteke i izaberite **Opcije**.

Izaberite sledeće:

- **Otvori** — Otvorite datoteku. Dođite do željene datoteke i izaberite **OK**.
- **Pošalji** — Pošaljite izabrane datoteke. Dođite do željenih datoteka i izaberite **OK**.
- **Obriši** — Izbrišite izabrane datoteke. Dođite do željenih datoteka i izaberite **Obriši**.
- **Premesti u folder** — Da biste folder ili datoteku premestili u drugi folder, dođite do željene datoteke ili foldera i izaberite **OK**. Podrazumevani folderi, kao što su audio snimci u galeriji, ne mogu se premestiti niti izbrisati.
- **Kopiraj u folder** — Sačuvajte kopiju foldera ili datoteke u drugom folderu. Dođite do željene datoteke ili foldera i izaberite **OK**.
- **Novi folder** — Kreirajte folder.
- **Markiraj/Demarkiraj** — Otvorite podmeni.
- **Preimenuj** — Preimenujte datoteku ili folder. Dođite do željene datoteke ili foldera, unesite novo ime i izaberite **OK**.
- **Nađi** — Potražite određene foldere ili datoteke. Izaberite tip memorije za traženje i unesite tekst koji želite da pronađete.
- **Primi preko IC** — Primiti datoteku putem infracrvene veze.
- **Vidi detalje** — Pregledajte informacije o datotekama.
- **Detalji o memoriji** — Proverite zauzetost memorije u memoriji telefona ili na memorijskoj kartici.

Traženje datoteka

1. Da biste započeli traženje datoteka, izaberite **Opcije** > **Nađi**.
2. Izaberite memoriju koju želite da pretražite.
3. Unesite tekst za pretragu i pritisnite navigator. Prikazane su datoteke i folderi čija imena sadrže tekst za pretragu.
4. Izaberite **Nađi** da biste započeli novu pretragu.

■ Dokumenti

Možete da otvarate, uređujete i čuvate dokumente koji su kreirani u programu Microsoft Word za Windows verzije 97 ili novije. Imajte na umu da nisu podržane sve funkcije i puno formatiranje originalnih datoteka.

Izaberite **Meni** > **Kancelarija** > **Docum..**

Da biste otvorili postojeći dokument, potražite folder i dokument i pritisnite navigator. Za čitanje dokumenta izaberite srednji prikaz.

Savet: Da biste otvorili nedavno korišćene dokumente, izaberite **Opcije** > **Most recent files**, izaberite dokument i pritisnite navigator.

Za kreiranje novog dokumenta izaberite **Opcije** > **New file**. Izaberite **Blank** za kreiranje novog dokumenta bez korišćenja šablona ili **Use template** za kreiranje dokumenta na osnovu postojećeg šablona.

Za čitanje dokumenta izaberite srednji prikaz i **Opcije**. Možete da pretražujete različite tipove objekata u dokumentu, umanjite ili uvećate prikaz, da se prebacite iz prikaza punog ekrana u normalan prikaz i obrnuto ili da prikazete objekte, npr. slike. Takođe, možete da potražite tekst i izmenite podešavanja aplikacije, kao što je zumiranje, prelistavanje i rukovanje nevidljivim znakovima.

Savet: Ako čitate veliki dokument i želite da nastavite sa čitanjem kasnije, izaberite **Nazad** da biste zatvorili dokument. Nemojte se prebacivati u režim uređivanja.

Prikaz objekata u dokumentu

Za prikaz svih objekata, npr. tabela, komentara, radnih svezaka i video klipova na njihovom mestu u dokumentu, izaberite srednji prikaz i **Opcije > Browse > Pages and objects**.

Da biste otvorili tabelu ili komentar, dođite do objekta ili njegove ikone i dvaput pritisnite navigator.

Za otvaranje slike ili praćenje hiperveze ili reference, dođite do objekta i triput pritisnite navigator.

Savet: Izaberite **Opcije > Back to reference** za povratak na vezu ili referenciranu stavku.

Formatiranje dokumenata

Da biste mogli da uredite dokument, morate aktivirati režim uređivanja: izaberite srednji prikaz i **Opcije > Edit document**.

Za uređivanje fonta izaberite tekst i **Opcije > Format > Font**. Možete da promenite tip, veličinu, boju i pozadinu fonta. Izaberite **Opcije > Preview** za prikaz trenutnog formatiranja.

Za formatiranje stila fonta izaberite tekst i **Opcije > Format > Font formatting**. Izaberite odgovarajuću opciju formatiranja. Možete da dodate kurziv, podebljano, podvučeno ili precrtano formatiranje, ili da postavite tekst u format eksponentnog ili indeksnog teksta.

Da biste formatirali pasus, izaberite pasus i **Opcije > Format > Paragraph**. Možete da izmenite poravnavanje teksta, prored, kao i leve i desne margine.

Da biste umetnuli znakove za nabranje, postavite kursor u tekst ili pasus i izaberite **Opcije > Format > Bullets**. Na stranici znakova za nabranje u opciji za podešavanje formatiranja možete podesiti da znakovi za nabranje budu vidljivi.

Da biste formatirali podešavanja za okvir, izaberite **Opcije > Format > Borders**. Prikazan je trenutni okvir. Izaberite okvir koji želite da izmenite i pritisnite navigator. Izaberite željeni stil i boju okvira. Izaberite **Nazad > Opcije > Apply to** i lokaciju. Na primer, ako izaberete **Top**, podešavanje za okvir je dodeljeno gornjem okviru.

Da biste objekat umetnuli u dokument, izaberite **Opcije > Insert object**. Dođite do tipa objekta koji želite da umetnete i izaberite **Opcije > Insert new** za otvaranje odgovarajućeg editora i kreiranje nove datoteke ili **Insert existing** za otvaranje liste postojećih datoteka.

Za formatiranje podešavanja stila pasusa izaberite **Opcije > Format > Style**. Izaberite stil koji želite da formatirate i pritisnite **Opcije > Edit**. Izaberite **New style** da biste dodali novi stil. U prikazu uređivanja stila izaberite **Opcije > Format** i željeni stil. Možete da izmenite stil fonta, formatiranja, pasusa, znakova za nabranje i okvira.

Za čuvanje dokumenta izaberite **Opcije > Saving options > Save as**. Odredite ime datoteke i lokaciju na kojoj će biti sačuvana. Možete odrediti i tip datoteke.

Prikaz strukture dokumenta

Za prikaz strukture dokumenta izaberite levi prikaz. Izaberite **Opcije > Expand** ili **Collapse** za prikazivanje samo glavnih poglavlja ili svih potpoglavlja. Ako postoje objekti u dokumentu, izaberite **Opcije > Display objects** ili **Display headings** za prebacivanje iz prikaza liste objekta u prikaz naslova poglavlja.

Savet: Za otvaranje izabranog poglavlja u normalnom prikazu, dođite do poglavlja i pritisnite navigator.

Prikaz izgleda stranice

Za prikaz izgleda stranice izaberite prikaz sa desne strane i **Opcije**.

Definišite sledeće opcije:

- **Normal view** — Prikažite trenutno otvorenu stranicu u normalnom prikazu.
- **Pan and zoom** — Zumirajte prikaz izgleda stranice.
- **View** — Izaberite **Full screen** ili **Normal screen** za prebacivanje iz prikaza punog ekrana u normalan prikaz.

Za zumiranje izgleda stranice izaberite prikaz sa leve strane, dođite do željene stranice i izaberite **Opcije > Pan and zoom**.

Pojavljuje se crni okvir za izbor iznad izgleda stranice i prikazuje se oblast za zumiranje. Izaberite oblast i **Opcije > Zoom**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **In** ili **Out** — Izaberite **In** za uvećavanje izabrane oblasti za jedan nivo ili **Out** za umanjivanje izabrane oblasti za jedan nivo.
- **Fit to screen** — Podesite nivo zumiranja tako da se stranica uklopi na širinu ekrana.
- **Ratio** — Uredite nivo zumiranja, unesite koeficijent zumiranja između 10 i 999, a zatim izaberite **OK**.

Savet: Dok je prikazan okvir za izbor, pomerajte se levo, desno, gore ili dole pomoću navigatora, da biste se kretali po stranici. Pritisnite **5** za smanjivanje i **0** za uvećavanje okvira za izbor. Pritisnite navigator za zumiranje izabrane oblasti.

Pronalaženje teksta

Da biste pronašli deo teksta iz dokumenta, izaberite **Opcije > Find**, unesite tekst u polje **Find**: i pritisnite navigator.

Za promenu opcija pretraživanja, kao što su prepoznavanje malih i velikih slova i smer pretraživanja, izaberite **Opcije > Search options**.

Za pronalaženje i zamenjivanje dela teksta u dokumentu u režimu uređivanja, izaberite **Opcije > Find and replace**. Unesite tekst u polje **Find**:, a tekst koji ga zamenjuje unesite u polje **Replace with**:. Izaberite **Opcije > Replace**. Kada tekst bude pronađen, izaberite **Replace** da biste zamenili tekst i prebacili se na sledeće podudaranje ili izaberite **Ignore** da biste preskočili trenutno podudaranje i **Next** da biste se prebacili na sledeće.

Savet: Da biste preskočili trenutno podudaranje i prešli na prethodna ili naredna, krećite se nagore i nadole pomoću navigatora.

Editor tabela

Možete videti tabele kreirane u aplikacijama kao što su dokumenti i MS Word.

Da biste videli tabelu u datoteci, dođite do datoteke tako da se oko nje pojavi tačkasta linija i pritisnite navigator.

Da biste promenili izabranu ćeliju, pomerite se gore, dole, levo ili desno. Ako izabrana ćelija ne može da stane u vidljivi prostor, pritiskom na navigator možete videti čitav sadržaj pre nego što se ćelija promeni.

Da biste izmenili tekst u ćeliji, izaberite ćeliju i pritisnite navigator. Da biste završili sa izmenama, ponovo pritisnite navigator.

Izaberite **Opcije** i neku od sledećih opcija:

- **Zoom** — Uvećavanje, umanjivanje prikaza tabele i izmena koeficijenta zumiranja.
- **Format** — Izmena stila fonta i formatiranja, pasusa, znakova za nabranje i okvira.
- **Cell size** — Promena veličine ćelija, redova i kolona.
- **Cells** — Izaberite opciju za umetanje, brisanje, spajanje ili odvajanje ćelija.
- **Copy table** — Kopiranje teksta čitave tabele u ostavu.

List

Izaberite **Meni > Kancelarija > Sheet**.

Podatke možete memorisati u datoteku koja se naziva radna sveska. Svaka radna sveska se sastoji od najmanje jednog radnog lista. Radna sveska takođe može sadržati grafikone koji se zasnivaju na podacima sa radnog lista.

Da biste otvorili postojeću radnu svesku, potražite folder u kome je datoteka sačuvana i pritisnite navigator.

Da biste kreirali novu radnu svesku, izaberite **Opcije > New file**. Izaberite **Blank** da biste kreirali novu datoteku bez korišćenja šablona ili **Use template** da biste kreirali datoteku na osnovu postojećeg šablona. Izaberite radni list u prikazu strukture i pritisnite navigator da biste otvorili datoteku.

Savet: Da biste otvorili nedavno korišćenu radnu svesku, izaberite **Opcije > Most recent files**.

Prikaz strukture

Prikaz strukture vam omogućava da otvarate i krećete se po radnim listovima, grafikonima i imenovanim ćelijama.

U prikazu strukture svaki radni list ima svoju glavnu ikonu. Pod glavnom ikonom se nalaze tri podstavke za grafikone i imenovane ćelije.

Da biste otvorili prikaz strukture, dođite do foldera i datoteke i pritisnite navigator. Otvoriće se prikaz strukture. Nedavno korišćeni radni list otvara poslednji prikaz i podešavanja.

Da biste prikazali i sakrili grafikone i ćelije, dođite do radnog lista, pritisnite navigator i izaberite **Opcije > Collapse** ili **Expand**.

Da biste izbrisali ili preimenovali radne listove, grafikone ili imenovane ćelije, dođite do stavke i izaberite **Opcije > Worksheet**, **Chart** ili **Named cell** i odgovarajuću opciju.

Da biste kreirali novi radni list, grafikon ili imenovanu ćeliju, dođite do mesta na koje želite da dodate novu stavku i izaberite **Opcije > Insert > Worksheet**, **Chart** ili **Named cell**.

Rad sa radnim listovima

Da biste uneli podatke u ćelije, otvorite prikaz radnog lista. Koristite navigator da biste došli do ćelije i izaberite **Opcije > Show cell field > Edit cell field**. Otvoriće se polje za unos izmena u gornjem delu. Unesite podatke i izaberite **Urađeno** da biste završili sa izmenama.

Da biste izabrali opseg ćelija, pritisnite i držite taster „Shift“ dok se krećete nadesno.

Da biste izabrali redove, pomerite kursor do prve ćelije u redu i pritisnite i držite taster „Shift“ dok se krećete nalevo. Da biste izabrali kolone, pomerite kursor do prve ćelije u redu i pritisnite i držite taster „Shift“ dok se krećete nagore.

Da biste izabrali ceo radni list, pomerite kursor do ćelije A1 i pritisnite i držite taster „Shift“ dok se krećete nagore i nalevo.

Da biste izmenili prikaz radnog lista, izaberite **Opcije > View**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Pan worksheet** — Odredite veličinu vidljivog prostora celog radnog lista.
- **Full screen** — Prebacite se na prikaz punog ekrana.
- **Hide headers** — Sakrijte polje zaglavlja i oslobodite više prostora za mrežu radnog lista.
- **Hide gridlines** — Sakrijte linije mreže.

Savet: Da biste se prebacili iz prikaza punog ekrana u normalan prikaz i obrnuto, pritisnite *. Da biste uvećali prikaz, pritisnite 5; da biste umanjili prikaz, pritisnite 0.

Da biste izabranom ćeliji dodali komentar, izaberite **Opcije > Advanced options > Insert comment**. Napišite komentar i izaberite **OK**. Ćelija u gornjem desnom uglu je označena malim trouglom.

Da bi redovi bili vidljivi tokom kretanja, izaberite ćeliju ispod oblasti za koju želite da ostane vidljiva i **Opcije > Advanced options > Freeze panes**. Da bi kolone bile vidljive, izaberite ćeliju sa desne strane oblasti za koju želite da ostane vidljiva i **Opcije > Advanced options > Freeze panes**.

Da biste promenili veličinu redova i kolona, izaberite **Opcije > Cell size > Row height** ili **Column width**.

Da biste razvrstali redove sleva nadesno, izaberite ćelije koje želite da razvrstate i **Opcije > Advanced options > Sort rows**. Za primarni kriterijum razvrstavanja možete izabrati broj reda. Pravac rasporeda razvrstavanja možete promeniti, a razlikovanje malih i velikih slova ignorisati ili primeniti.

Da biste razvrstali kolone odozgo nadole, izaberite ćelije koje želite da razvrstate i **Opcije > Advanced options > Sort columns**. Možete izabrati kolonu koju ćete koristiti kao primarni kriterijum razvrstavanja. Pravac rasporeda razvrstavanja možete promeniti, a razlikovanje malih i velikih slova ignorisati ili primeniti.

Da biste formatirali stil fonta, izaberite ćelije u kojima želite da izmenite stil fonta i **Opcije > Format > Font**. Možete promeniti vrstu fonta, veličinu, boju teksta i boju pozadine za ćeliju.

Da biste promenili formatiranje fonta, izaberite ćelije koje želite da formatirate i **Opcije > Format > Font formatting**. Unutar ćelije možete podebljati, podvući, precrtati tekst, napisati ga kurzivom ili ga postaviti u format eksponentnog ili indeksnog teksta.

Da biste poravnali sadržaj ćelija, izaberite ćelije za koje želite da izmenite poravnanje i **Opcije > Format > Alignment**. Možete promeniti i horizontalno i vertikalno poravnanje i prelomiti tekst tako da se prilagodi visini reda izabranih ćelija, kako bi se prikazao čitav sadržaj ćelije.

Da biste formatirali okvire ćelija, izaberite ćelije čije okvire želite da izmenite i **Opcije > Format > Borders**. Možete menjati sve ili samo vertikalne, horizontalne, gornje, donje, leve ili desne okvire. Izaberite **Opcije > Promeni** da biste izmenili stil i boju okvira.

Da biste promenili format broja, izaberite ćelije u kojima želite da izmenite format broja i **Opcije > Format > Numbers**. Izaberite format broja sa liste. Ako format koji ste izabrali uključuje decimalne vrednosti, unesite broj od 0 do 12 da biste označili decimalno mesto.

Primer: Ako želite da upoređujete i izračunavate različite kreditne stope, format broja možete postaviti na **Percentage**.

Rad sa ćelijama

Da biste uneli izmene u ćeliju, izaberite ćeliju i **Opcije > Show cell field > Edit cell field**. Otvoriće se polje za unos izmena u gornjem delu. Počnite sa unošenjem podataka i izaberite **Urađeno** kada završite sa izmenama.

Da biste ubacili ćelije, izaberite oblast u koju želite da ubacite nove ćelije i **Opcije > Cells > Insert**. Ćelije možete ubaciti iznad (opcija **Shift cells down**) ili levo (opcija **Shift cells right**) od izabranog opsega. Ako izaberete samo jednu ćeliju, biće ubačena samo jedna nova ćelija. Ako izaberete niz ćelija, biće ubačen odgovarajući niz praznih ćelija. Takođe možete ubaciti novi red ili kolonu.

Da biste izbrisali sadržaj ili formatiranje ćelija, izaberite ćelije i **Opcije > Cells > Clear**. Ako izaberete **Formats**, formatiranje izabranih ćelija se uklanja, ali sadržaj ostaje. Primenjuje se podrazumevani stil. Ako izaberete **Content**, sadržaj izabranih ćelija se briše, ali se formatiranje zadržava. Takođe možete ukloniti i formatiranje i sadržaj izabranih ćelija.

Da biste izbrisali ćelije, redove ili kolone, izaberite stavke koje želite da izbrišete i **Opcije > Cells > Delete**. Možete izbrisati čitav red ili kolonu. Ako izaberete **Shift cells left**, izbrisane ćelije se brišu, a ćelije desno od izabranih ćelija se premeštaju ulevo. Ako izaberete **Shift cells up**, ćelije ispod izabranih ćelija se premeštaju nagore.

Savet: Kada izbrišete informacije na kojima se zasniva grafikon, te informacije se takođe uklanjaju iz grafikona.

Ubacivanje funkcija

Funkcije se koriste za automatska izračunavanja.

Da biste ubacili funkciju u ćeliju, izaberite ćeliju. Izaberite **Opcije > Insert > Function** i funkciju sa liste. Na primer, **#MIN** pronalazi najnižu vrednost numeričkog sadržaja u izabranom opsegu ćelija, **#AVERAGE** izračunava prosečnu vrednost, a **#SUM** daje zbir vrednosti. Kada izaberete neku funkciju, pritisnite navigator. Funkcija se ubacuje u izabranu ćeliju. Na radnom listu, unesite ćelije koje želite da uključite u funkciju unutar zagrada i pritisnite navigator.

Savet: Pre ubacivanja funkcije, proverite da li je opcija **Opcije > Show cell field > Edit grid** aktivna i da li je izabrana ćelija prazna ili počinje sa =.

Primer: Želite da saberete brojeve u ćelijama od C2 do C6 i da se zbir prikaže u ćeliji C7. Izaberite ćeliju C7 i **Opcije > Insert > Function**. Izaberite **#SUM** i pritisnite navigator. Unesite **C2:C6** u zagrade i pritisnite navigator. Zbir se pojavljuje u ćeliji C7.

Da biste dobili više informacija o funkciji, izaberite ćeliju i **Opcije > Insert > Function**. Izaberite funkciju sa liste i **Opcije > Description**.

Web veze

Da biste otvorili Web vezu, izaberite ćeliju sa Web vezom. Izaberite **Opcije > Link > Go to**.

Da biste izmenili Web vezu, izaberite ćeliju sa Web vezom. Izaberite **Opcije > Link > Edit**. Možete izmeniti Web adresu i ime veze.

Kreiranje i menjanje grafikona

Kada promenite informacije u radnom listu, istovremeno se ažurira grafikon.

Da biste otvorili grafikon, otvorite prikaz strukture, izaberite radni list i grafikon i pritisnite navigator. Ako grafikonu nisu vidljivi, izaberite **Opcije > Expand**.

Da biste kreirali novi grafikon, izaberite ćelije radnog lista koje sadrže informacije koje želite da uključite u grafikon i **Opcije > Insert > Chart**. Da biste promenili opšti izgled postojećeg grafikona, otvorite prikaz grafikona. Izaberite **Opcije > View > Chart**. Možete promeniti ime grafikona i odrediti oblast ćelije. Možete da promenite tip grafikona, da ga učinite dvodimenzionalnim ili trodimenzionalnim ili da promenite boju pozadine i osa. Krećite se nadesno da biste dodali naslov grafikonu i osi.

Da biste detaljnije formatirali grafikon, otvorite prikaz grafikona. Izaberite **Opcije > View** i objekat koji želite da izmenite. Možete promeniti seriju, podešavanja X-ose i Y-ose (kao što su podeoci na osama).

Pronalaženje teksta

Da biste pronašli tekst, otvorite prikaz radnog lista i izaberite **Opcije > Nađi**. Unesite tekst u polje **Find**: i pritisnite navigator. Kada pronađete ćeliju, ponovo pritisnite navigator da biste pronašli naredni pogodak.

Da biste promenili sadržaj i pravac pretrage, izaberite **Opcije > Search options**.

Da biste pronašli i zamenili ćeliju koja obuhvata tekst, otvorite prikaz radnog lista i izaberite **Opcije > Nađi**. Unesite tekst koji treba da se zameni u polje **Find**:, unesite novi tekst u polje **Replace with**: i pritisnite navigator. Kada pronađete ćeliju, izaberite **Replace** da biste zamenili tekst i prešli na naredni pogodak. Izaberite **Ignore** da biste preskočili trenutni pogodak i **Next** da biste prešli na naredni.

Savet: Da biste preskočili trenutni pogodak i prešli na prethodni ili naredni, krećite se nagore i nadole.

■ Prezentacija

Možete da otvarate, prikazujete, menjate i čuvate prezentacije kreirane u programu Microsoft PowerPoint 97 ili novijim verzijama. Možete i da kreirate nove prezentacije. Imajte na umu da nisu podržane sve funkcije i puno formatiranje originalnih datoteka.

Izaberite **Meni > Kancelarija > Presentat..**

Da biste otvorili postojeću prezentaciju, potražite folder i datoteku i pritisnite navigator.

Savet: Da biste otvorili nedavno pregledanu prezentaciju, izaberite **Opcije > Most recent files**.

Da biste kreirali novu prezentaciju, izaberite **Opcije > New file**. Izaberite **Blank** da biste kreirali novu prezentaciju bez korišćenja šablona ili **Use template** da biste kreirali prezentaciju na osnovu postojećeg šablona.

Da biste koristili postojeći šablon, dođite do foldera ili datoteke šablona i pritisnite navigator. Izaberite [Open template](#) da biste izmenili šablon ili [Use template](#) da biste kreirali novi dokument na osnovu trenutnog šablona.

Prikaz slajd prezentacija

Da biste započeli slajd prezentaciju, izaberite [Opcije](#) > [Presentation](#).

Izaberite neku od sledećih opcija:

- [Manual](#) — Iz jednog slajda u drugi prelazite ručno.
- [Slide show](#) — Iz jednog slajda u drugi prelazite ručno ili koristite automatsko prebacivanje slajdova. Morate navesti vreme trajanja slajda.
- [Manual looped](#) — Slajd prezentacija kreće iz početka kada se prikaže poslednji slajd prezentacije.
- [Looped slide show](#) — Slajd prezentacija automatski kreće iz početka kada se prikaže poslednji slajd prezentacije.

Da biste se kretali po slajdovima u slajd prezentaciji, pomerite se nagore da biste prikazali prethodni slajd i nadole da biste prikazali sledeći.

Da biste završili slajd prezentaciju, pritisnite desni selekcionni taster.

Prikazivanje slajd prezentacija preko projektor

Slajd prezentacije možete prikazivati koristeći kompatibilni projektor ili neki drugi kompatibilni projekcioni sistem.

Da biste mogli da prikazujete slajd prezentacije na kompatibilnom projektoru, neophodno je da instalirate odgovarajuće upravljačke programe za projektor. Ako se upravljački programi ne instaliraju, a aparati ne povežu, opcije menija se ne mogu videti. Za dodatne informacije obratite se proizvođaču projektor ili njegovom zastupniku.

Da biste prikazali slajd prezentacije korišćenjem projektor, izaberite prezentaciju i [Opcije](#) > [View](#) > [Data projector](#). Izaberite aparat koji želite da koristite sa liste aparata. Izaberite [Opcije](#) > [Omogući](#) da biste prikazali sadržaj ekrana. Da biste započeli slajd prezentaciju, izaberite [Opcije](#) > [Presentation](#) > [Slide show](#).

Da biste prekinuli prikazivanje slajd prezentacije korišćenjem projektor, izaberite [Opcije](#) > [View](#) > [Disable data projector](#).

Rad sa različitim prikazima

Aplikacija prezentacije sadrži različite prikaze koji vam mogu biti od pomoći prilikom čitanja i kreiranja prezentacija.

Za prebacivanje sa jednog prikaza na drugi, pomerajte se levo i desno pomoću navigatora.

Prikaz rasporeda

Da biste otvorili prikaz rasporeda, izaberite prikaz u sredini. Da biste omogućili ili onemogućili vidljivost grafikona, komentara, tabela, slika i oblika, izaberite [Opcije](#) > [Settings](#), dođite do stavke podešavanja i pritisnite navigator.

Da biste radili u prikazu rasporeda, izaberite [Opcije](#). Možete da izmenite ili dodate nove slajdove, da se prebacujete sa jednog prikaza ekrana na drugi, da brišete ili sakrijete određene slajdove, poništite ili ponovo izvršite poslednje izmene, kao i da odgledate projekciju slajdova. Možete i da sačuvate prezentaciju, kao i da je pošaljete na drugi uređaj. Raspoloživost opcija može varirati.

Prikaz strukture

Prikaz strukture se koristi da biste mogli da se krećete kroz obimne prezentacije. On vam omogućava brzo vertikalno kretanje, preuređivanje slajdova i izmenu objekata.

Da biste otvorili prikaz strukture, dođite do prikaza na levoj strani. U prikazu strukture svaki slajd ima sopstvenu stavku na glavnom nivou. Ispod glavnog nivoa nalazi se podnivo za svako polje za tekst i objekat.

Da biste prikazali sadržaj slajda, izaberite [Opcije](#) > [Expand](#). Da sakrijete sadržaj slajda, izaberite [Opcije](#) > [Collapse](#). Da biste suzili ili proširili sve stavke, izaberite [Opcije](#) > [View](#) > [Collapse all](#) ili [Expand all](#).

Da biste promenili redosled slajdova, dođite do slajda koji želite da premestite i izaberite [Opcije](#) > [Slide](#) > [Move](#). Pomerajte se nagore i nadole da biste odabrali novu lokaciju, a potom izaberite [OK](#).

Da biste ubacili novi slajd u prezentaciju, izaberite [Opcije](#) > [Insert new slide](#). Izaberite neki šablon za novi slajd. Novi slajd se ubacuje nakon slajda koji je trenutno izabran.

Da biste kopirali, umetnuli ili uklonili neki slajd i [Opcije](#) > [Slide](#) > [Kopiraj](#), [Umetni](#) ili [Delete](#).

Da biste prikazali ili sakrili slajdove u prikazu strukture, izaberite slajd i [Opcije](#) > [Slide](#) > [Show](#) ili [Hide](#).

Prikaz napomena

U prikazu napomena možete da čitate napomene koje su pridodate slajdovima u prezentaciji. Možete takođe da dodajete i svoje napomene.

Da biste otvorili prikaz napomena, dođite do prikaza na desnoj strani. Svaki slajd ima sopstvenu stavku na glavnom nivou. Ispod glavnog nivoa nalazi se podnivo za napomene. Ako napomene nisu vidljive, izaberite **Opcije > View > Expand all**. Da biste izmenili napomenu, dođite do nje i pritisnite navigator.

Da biste dodali napomenu, dođite do nekog slajda bez napomena i izaberite **Opcije > Create note**.

Da biste izbrisali napomenu, izaberite onu koju želite da izbrišete i **Opcije > Delete note**.

Prikaz mastera slajda

Prikaz mastera slajda omogućava vam detaljan pregled izgleda slajda. Ukoliko vršite izmene na glavnom slajdu, one će biti ažurirane na svim slajdovima u prezentaciji.

Da biste otvorili prikaz mastera slajda, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > View > Master slide**. Da biste izmenili master slajda, pritisnite navigator.

Izmena prezentacija

Da biste izmenili neku prezentaciju, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > Edit slide**. Pomerajte navigator nadesno ili nadole za kretanje napred, odnosno ulevo ili nagore za vraćanje. Izaberite **Opcije**.

Definišite sledeće opcije:

- **Add title, Add subtitle, Add text, Insert table, Insert image** — Dodavanje novog teksta ili objekta u izabranu oblast.
- **Edit text, Edit table, Edit document, Edit workbook** — Izmenite izabrani objekat.
- **Edit object** — Izaberite **Move** za premeštanje objekta, dođite do stavke i pritisnite navigator. Izaberite **Resize** da biste promenili veličinu objekta. Pomerajte navigator nadesno i ulevo da biste promenili horizontalnu veličinu objekta, a nagore i nadole da biste izmenili vertikalnu veličinu. Da biste prihvatili promene, pritisnite navigator. Izaberite **Rotate** za rotiranje objekta. Pomerajte navigator nadesno da biste rotirali objekat u smeru kazaljki na satu, a ulevo da biste ga rotirali u suprotnom smeru. Da biste prihvatili promene, pritisnite navigator. Izaberite **Properties** da biste izmenili karakteristike teksta, linije, okvira ili pozadine objekta.
- **Object** — Izbrišite, kopirajte, umetnite ili dodajte vezu izabranom objektu.
- **Object position** — Promenite uspostavljeni položaj izabranog objekta u prezentaciji: gore, dole, napred ili nazad.
- **Insert** — Dodajte novi okvir za tekst, sliku, oblik, tabelu ili komentar u prezentaciju.
- **Undo, Redo** — Opozovite poslednje izmene.

Da biste premestili jedan ili više objekata u okviru slajda, dođite do tih objekata i pritisnite navigator na svakom objektu koji želite da izmenite. Izaberite **Opcije > Marked objects > Move**. Za menjanje položaja označenih objekata, pomerajte navigator desno, levo, gore i dole. Da biste prihvatili promene, pritisnite navigator. Takođe možete da izbrišete ili poravnate označene objekte i da kreirate grupu označenih objekata. Ova grupa objekata postaje novi objekat koji možete menjati. Da biste opozvali označavanje prethodno označenih objekata, izaberite **Opcije > Unmark all**.

Da biste definisali podešavanja fonta, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > Edit slide**. Dođite do polja za tekst i izaberite **Opcije > Edit text > Opcije > Format > Font**. Možete da promenite vrstu, veličinu i boju fonta.

Da biste formatirali stil fonta, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > Edit slide**. Dođite do polja za tekst i izaberite **Opcije > Edit text > Opcije > Format > Font formatting**. Izaberite odgovarajuću opciju formatiranja. Možete da dodate kurziv, podebljano, podvučeno ili precrtano formatiranje, ili da postavite tekst u format eksponentnog ili indeksnog teksta.

Da biste formatirali pasus, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > Edit slide**. Dođite do polja za tekst i izaberite **Opcije > Edit text > Opcije > Format > Paragraph**. Možete da izmenite poravnavanje teksta, prored, kao i širinu leve margine.

Da biste izmenili stil znakova za nabranje, otvorite prikaz rasporeda i izaberite **Opcije > Edit slide**. Dođite do polja za tekst i izaberite **Opcije > Edit text > Opcije > Format > Bullets**. Možete da podesite da znakovi za nabranje budu vidljivi, da promenite vrstu znakova, kao i da definišete njihovu veličinu i boju.

Da biste uneli izmene u podešavanja okvira za tekst, izaberite prikaz rasporeda i **Opcije > Edit slide**. Dođite do okvira za tekst i izaberite **Opcije > Edit object > Properties**. Možete promeniti položaj teksta unutar okvira za tekst i uključiti ili isključiti prelom teksta.

Da biste izmenili okvir, izaberite prikaz rasporeda i **Opcije > Edit slide**. Dođite do objekta koji ima okvir i izaberite **Opcije > Edit object > Properties**. Možete menjati sve ili samo vertikalne, horizontalne, gornje, donje, leve ili desne okvire.

Da biste formatirali podešavanja linije, izaberite prikaz rasporeda i **Opcije > Edit slide**. Dođite do objekta koji ima linije i izaberite **Opcije > Edit object > Properties**. Možete da izmenite boju linije i stil elemenata kao što su tačke, crtice ili podebljane linije.

Da biste formatirali podešavanja pozadine, izaberite prikaz rasporeda i **Opcije > Edit slide**. Dođite do objekta i izaberite **Opcije > Edit object > Properties**. Možete da izmenite boju pozadine, kao i da omogućite ili onemogućite vidljivost već definisane pozadine.

Izmena tabela

Da biste izmenili tabelu, izaberite prikaz rasporeda i **Opcije > Edit slide**. Dođite do tabele i izaberite **Opcije > Edit table**. Čelija koja je istaknuta je trenutno aktivna. Da biste promenili izabranu čeliju, pomerite se gore, dole, levo ili desno. Izaberite **Opcije**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Edit text** — Izmenite tekst u trenutno aktivnoj čeliji.
- **Insert** — Dodajte redove ili kolone u tabelu. Nova kolona se umeće levo od izabrane čelije, a novi red iznad izabrane čelije.
- **Delete** — Uklanjanje ispunjenih redova ili kolona iz tabele.
- **View** — Uvećavanje ili umanjivanje u okviru tabele, podešavanje nivoa uvećavanja do širine ekrana ili promena nivoa uvećavanja.
- **Undo i Redo** — Opozovite poslednje izmene.

Pronalaženje teksta u prezentaciji

Da biste pronašli deo teksta iz prezentacije, izaberite bilo koji prikaz. Izaberite **Opcije > Nađi**, unesite tekst u polje **Find**: i pritisnite navigator.

Da biste uneli izmene u opcije pretraživanja za mala i velika slova i cele reči, izaberite **Opcije > Search options**.

Da biste pronašli i zamenili deo teksta iz prezentacije, izaberite bilo koji prikaz. Izaberite **Opcije > Nađi**. Unesite tekst koji treba da se zameni u polje **Find**:, unesite novi tekst u polje **Replace** i pritisnite navigator. Kada tekst bude pronađen, izaberite **Replace** da biste zamenili tekst i prebacili se na sledeće podudaranje ili izaberite **Ignore** da biste preskočili trenutno podudaranje i **Next** da biste se prebacili na sledeće.

Savet: Da biste preskočili trenutni pogodak i prešli na prethodni ili naredni, krećite se nagore i nadole.

■ Prenos sadržaja ekrana

Ekran svog aparata možete da prikazete široj publici preko kompatibilnog digitalnog projektora ili drugog kompatibilnog sistema za projekciju. Sadržaj ekrana se prebacuje u digitalni projektor npr. korišćenjem Bluetooth veze.

Izaberite **Meni > Kancelarija > Izvoz ekrana**.

Da biste mogli da prikazujete sadržaj ekrana na kompatibilnom projektoru, neophodno je da instalirate odgovarajuće upravljačke programe za projektor. Za dodatne informacije obratite se proizvođaču projektor ili njegovom zastupniku.

Ovu funkciju ne podržavaju sve aplikacije. Spoljni prikazivač može da se pokrene na dva načina: iz foldera **Kancelarija** ili aplikacije koja ga podržava.

Prikazivanje sadržaja ekrana

Za prikazivanje sadržaja ekrana preko digitalnog projektor, otvorite aplikaciju za prenos sadržaja ekrana i izaberite **Opcije > Izaberite uređaj**. Na listi dostupnih uređaja dođite do uređaja koji želite da koristite i izaberite **OK**. Izaberite **Opcije > Omogućiti** da biste prikazali sadržaj ekrana.

Da biste sakrili sadržaj ekrana, izaberite **Opcije > Sakrij**. Aplikacija za prenos sadržaja ekrana je pomerena u pozadinu.

Za prekid prikazivanja sadržaja ekrana izaberite **Opcije > Onemogućiti**.

■ Štampanje

Štampanje poruke ili datoteke preko aparata. Pregledajte izgled pre štampanja, definišite opcije izgleda stranice, izaberite štampač ili odštamajte u datoteku.

Pre štampanja proverite da li je aparat ispravno spojen sa računarom.

Da biste štampali poruku ili datoteku, otvorite je i izaberite **Opcije > Opcije štampanja**.

Definišite sledeće opcije:

- **Štampač** — Odaberite štampač sa liste.
- **Odštampanj** — Izaberite **Sve stranice**, **Parne stranice** ili **Neparne stranice** kao domot štampača.
- **Opseg štampanja** — Izaberite **Sve stranice u opsegu**, **Ova stranica** ili **Definiši stranice** kao domot stranice.
- **Broj kopija** — Izaberite broj primeraka za štampanje.
- **Odštampanj u datoteku** — Izaberite štampanje u datoteku i odredite mesto čuvanja datoteke.

Možda nećete moći štampati sve poruke, npr. multimedijaska ili druge specijalne vrste poruka.

Da biste pregledali datoteku ili poruku pre nego što je štampate, izaberite **Opcije > Opcije štampanja > Prikaži**.

Promena izgleda stranice pre štampanja

Da biste promenili izgled stranice pre štampanja, izaberite **Opcije** > **Opcije štampanja** > **Podešavanje stranice** a zatim neku od sledećih kartica:

- **Vel. papira** — Promenite veličinu papira ili usmerenje i podesite visinu i širinu.
- **Margine** — Promenite veličinu leve, desne, gornje i donje margine.
- **Zaglavlje** — Maksimalna dužina zaglavlja je 128 znakova. Možete podesiti razdaljinu od zaglavlja do teksta i odlučiti da li želite da se zaglavlje štampa na prvoj stranici dokumenta.
- **Podnožje** — Maksimalna dužina podnožja je 128 znakova. Možete podesiti razdaljinu od podnožja do teksta.

Da biste dodali ili izbrisali pisač, izaberite **Meni** > **Kancelarija** > **Štampači** > **Opcije** > **Dodaj** ili **Obriši**.

12. Ekstra

Izaberite **Meni** > **Ekstra**.

Ekstra uključuje alate koje vam olakšavaju organizaciju i upravljanje detaljima o različitim događajima u vašem ličnom i poslovnom životu.

Kalendar—Vidite "**Kalendar**", str. 42.

■ Beleške

Izaberite **Meni** > **Ekstra** > **Beleške**.

Možete da kreirate i šaljete beleške drugim kompatibilnim aparatima i da sačuvate obične tekstualne datoteke (u .txt formatu) koje primite u **Beleške**.

Da biste napisali belešku, izaberite **Opcije** > **Nova beleška**, upišite tekst i pritisnite **Urađeno**.

U glavnom prikazu **Beleške** dostupne su sledeće opcije:

- **Otvori** — Otvorite izabranu belešku.
- **Pošalji** — Da biste poslali izabranu belešku, izaberite jedan od ponuđenih načina slanja.
- **Nova beleška** — Kreiranje nove beleške.
- **Obriši** — Izbrišite izabranu belešku.
- **Markiraj/Demarkiraj** — Izaberite jednu ili više beleški i primenite isto pravilo na njih.
- **Sinhronizacija** — Izaberite **Počni** da biste pokrenuli sinhroniziranje ili **Podešavanje** da biste definisali podešavanja sinhroniziranja beleške.

Dok pregledavate belešku, izaberite **Opcije** > **Nađi** da biste u njoj potražili telefonski broj, Internet telefonsku adresu, e-adresu ili Web adresu.

■ Kalkulator

Napomena: Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Izaberite **Meni** > **Ekstra** > **Kalkulator**.

Da nešto izračunate, unesite prvi član računске operacije. Dođite do funkcije, kao što je sabiranje ili oduzimanje, i izaberite je sa liste funkcija. Unesite drugi član računске operacije i izaberite **=**. Za dodavanje decimalnog separatora, pritisnite **#**.

Kalkulator izvršava računске operacije redosledom kojim su unete. Rezultat izračunavanja ostaje u polju editora i može da se koristi kao prvi broj nove računске operacije.

Za čuvanje rezultata računске operacije, izaberite **Opcije** > **Memorija** > **Sačuvaj**. Sačuvani rezultat zamenjuje prethodno sačuvani broj u memoriji.

Da biste rezultate računске operacije preuzeli iz memorije i koristili ih u računskoj operaciji, izaberite **Opcije** > **Memorija** > **Preuzmi**.

Da biste prikazali poslednji sačuvani rezultat, izaberite **Opcije** > **Poslednji rezultat**.

Napuštanje aplikacije kalkulator ili isključivanje aparata ne briše memoriju. Sledeći put kada otvorite aplikaciju kalkulator, iz memorije možete da preuzmete poslednji sačuvani rezultat.

■ Konvertor

Izaberite **Meni** > **Ekstra** > **Konvertor**.

Konvertor ima ograničenu preciznost i stoga može doći do grešaka u zaokruživanju.

Konvertovanje mera

1. Dođite do polja **Vrsta** i izaberite **Opcije** > **Vrsta konverzije** da biste otvorili listu mera. Dođite do mere koju želite da koristite i izaberite **OK**.
2. Dođite do prvog polja **Jedinica** i izaberite **Opcije** > **Izaberi jedinicu**. Izaberite jedinicu koju želite da konvertujete i izaberite **OK**. Dođite do sledećeg polja **Jedinica** i izaberite jedinicu u koju želite da konvertujete.
3. Dođite do prvog polja **Količina** i unesite vrednost koju želite da konvertujete. Drugo polje **Količina** se automatski menja da prikaže konvertovanu vrednost.

Postavite osnovnu valutu i kurs valute

Napomena: Kada promenite osnovnu valutu, morate uneti nove kurseve valuta jer se svi prethodno postavljeni kursevi brišu.

Ekstra

Da biste mogli da izvršite konverziju valute, morate izabrati osnovnu valutu i dodati kurseve valuta. Kurs osnovne valute je uvek 1. Osnovna valuta određuje kurs ostalih valuta.

1. Da biste odredili kurs valute za jedinicu valute, dođite do polja **Vrsta** i izaberite **Opcije** > **Kursevi valuta**.
2. Otvoriće se lista valuta, a trenutnu osnovnu valutu ćete videti na vrhu. Dođite to vrste valute i unesite kurs valute koji želite da postavite po pojedinačnoj jedinici valute.
3. Da biste promenili osnovnu valutu, dođite do date valute i izaberite **Opcije** > **Post. za osnovnu v..**
4. Izaberite **Urađeno** > **Da** da biste sačuvali podešavanja.

Kada podesite sve potrebne kurseve valuta, možete vršiti konverziju valuta.

■ Govorna pošta

Izaberite **Meni** > **Ekstra** > **Gov. pošta**.

Prilikom prvog otvaranja aplikacije govorne pošte, od vas se traži da unesete broj govorne pošte. Da biste promenili broj, izaberite **Opcije** > **Promeni broj**. Da biste pozvali broj, izaberite **Opcije** > **Pozovi gov. poštu**.

Savet: Da biste pozvali govornu poštu (mrežni servis) dok ste u pasivnom režimu, pritisnite i zadržite taster **1** ili pritisnite **1**, a zatim taster „Pozovi“.

13. Upravljanje podacima i softverom

■ Menadžer aplikacija

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Men. aplik.](#)

Kada otvorite menadžer aplikacija, možete videti sve instalirane softverske pakete, njihov naziv, broj verzije, tip i veličinu. Možete pregledati detalje instaliranih aplikacija, uklonite ih sa aparata i odredite podešavanja instalacije.

Instalacija aplikacija i softvera

Važno: Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

Na aparat možete instalirati dve vrste aplikacija i softvera:

- Aplikacije i softver posebno namenjene za vaš aparat ili kompatibilne sa operativnim sistemom Symbian. Ove datoteke za instalaciju softvera imaju oznaku tipa datoteke .sis.
- J2ME™ aplikacije kompatibilne sa operativnim sistemom Symbian. Datoteke za instalaciju Java aplikacija imaju oznake tipa datoteke .jad ili .jar.

Instalacione datoteke se mogu preneti na vaš aparat sa kompatibilnog računara, preuzeti tokom pretraživanja ili poslati u multimedijalnoj poruci, kao prilog e-poruke ili putem Bluetooth veze. Ako koristite Nokia PC Suite paket za prenos datoteke na aparat, sačuvajte datoteku u folderu **C:\nokia\installs**.

Tokom instalacije, aparat proverava ispravnost paketa koji će biti instaliran. Aparat prikazuje informacije o izvršenim proverama, a vi imate mogućnost da nastavite sa instalacijom ili da odustanete.

Ako instalirate aplikacije koje zahtevaju mrežnu vezu, imajte na umu da će energetska potrošnja vašeg uređaja biti veća kada koristite te aplikacije.

Pregled i uklanjanje softvera

Možete videti detalje o instaliranim aplikacijama ili ih ukloniti iz vašeg aparata.

Da biste videli detalje o instaliranom softverskom paketu, izaberite aplikaciju i [Opcije](#) > [Vidi detalje](#).

Da biste uklonili softver, otvorite menadžer aplikacija i izaberite [Opcije](#) > [Ukloni](#).

Ako uklonite softver, možete ponovno ga ponovo instalirati samo ako koristite originalni softverski paket ili ako vršite vraćanje sistema pomoću rezervne kopije koja sadrži uklonjeni softverski paket. Ako uklonite softverski paket, možda više nećete moći da otvarate datoteke kreirane pomoću tog softvera. Ako se neki drugi softverski paket oslanja na softverski paket koji ste uklonili, taj drugi softverski paket može prestati da radi. Za detalje pogledajte dokumentaciju o instaliranom softverskom paketu.

Pregled dnevnika instalacije

Za pregled dnevnika instalacije, izaberite [Opcije](#) > [Vidi protokol](#). Na listi je dat naziv instaliranog ili uklonjenog softvera, kao i datum instalacije ili uklanjanja. Ako nakon instalacije nekog softverskog paketa budete imali problema sa aparatom, možete upotrebiti ovu listu da biste otkrili koji softverski paket bi mogao da bude uzrok tog problema. Informacije na ovoj listi mogu da pomognu i oko utvrđivanja problema izazvanih međusobnom nekompatibilnošću softverskih paketa.

Podešavanja

Da biste izmenili podešavanja instalacije, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) i nešto od sledećeg:

- **Obriši** — Instalaciona datoteka softverskog paketa je izbrisana sa aparata nakon instalacije. Ako softverske pakete preuzimate pomoću Web pretraživača, to može pomoći u smanjivanju potrebnog skladišnog prostora. Ako želite da sačuvate datoteku softverskog paketa radi eventualne ponovne instalacije, nemojte izabrati ovu opciju ili se uverite da imate njenu kopiju na kompatibilnom računaru ili CD-ROM-u.
- **Izaberi jezik** — Ako softverski paket sadrži nekoliko jezičkih verzija softvera, izaberite jezičku verziju koju želite da instalirate.
- **Tip** — Odredite koju vrstu aplikacija želite da instalirate. Možete instalirati samo aplikacije sa potvrđenim sertifikatima. Ovo podešavanje se odnosi samo na aplikacije operativnog sistema Symbian (.sis datoteke).

Određivanje bezbednosnih podešavanja Java aplikacija

Za određivanje bezbednosnih podešavanja Java aplikacije, izaberite [Opcije](#) > [Podešav. paketa](#).

Možete definisati funkcije kojima Java aplikacija može da pristupi. Vrednost koju možete da postavite za svaku funkcionalnost zavisi od domena zaštite softverskog paketa.

- **Pristup mreži** — Kreiranje data veze ka mreži.
- **Poruke** — Slanje poruka.
- **Autostart aplikacija** — Automatsko otvaranje aplikacija.

- **Povezivanje** — Aktiviranje lokalne data veze, kao što je Bluetooth veza.
- **Multimedija** — Snimanje fotografija ili video i zvučnih zapisa.
- **Učitaj korisničke p.** — Čitanje stavki kalendara, kontakata ili drugih ličnih podataka
- **Izmeni koris. podatke** — Dodavanje ličnih podataka, npr. stavki u adresar.

Možete odrediti način na koji ćete biti upitani za potvrdu pristupa Java aplikacije funkcijama uređaja. Izaberite jednu od sledećih vrednosti:

- **Uvek pitaj** — Zahtevajte da Java aplikacija zatraži vašu potvrdu za svako korišćenje ove funkcionalnosti.
- **Pitaj prvi put** — Zahtevajte da Java aplikacija zatraži početnu potvrdu za korišćenje ove funkcionalnosti.
- **Uvek dopušten** — Omogućite da Java aplikacija koristi ovu funkcionalnost bez vaše potvrde.
- **Nije dopušten** — Sprečite Java aplikaciju da koristi ovu funkcionalnost.

Bezbednosna podešavanja pomažu u zaštiti vašeg aparata od štetnih Java aplikacija koje mogu da koriste funkcije aparata bez vaše dozvole. Izaberite samo **Uvek dopušten** ako poznajete dobavljača i ako ste sigurni u pouzdanost aplikacije.

■ Mrežni servis konfiguracije na daljinu

Izaberite **Meni** > **Povezivanje** > **Men. uređ.**.

Možete se povezati sa serverom i primati konfiguraciona podešavanja za vaš aparat. Od operatora komunikacione mreže, provajdera servisa i odseka za upravljanje informacijama u vašoj firmi možete primiti profile servera i razna druga konfiguraciona podešavanja. Konfiguraciona podešavanja mogu sadržavati podešavanja veze i druga podešavanja koja koriste aplikacije u vašem aparatu. Raspoloživost opcija može varirati.

Vežu za konfiguraciju na daljinu najčešće uspostavlja server kada je potrebno ažurirati podešavanja aparata.

Podešavanja konfiguracije na daljinu

U glavnom prikazu **Men. uređ.** izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Počni konfiguraciju** — Da biste se povezali sa serverom i primali konfiguraciona podešavanja za vaš aparat.
- **Novi profil servera** — Da biste kreirali novi profil servera.
- **Izmeni profil** — Da biste promenili podešavanja profila.
- **Obriši** — Da biste uklonili izabrani profil.
- **Omogući konfig.** — Da biste izabrali primanje konfiguracionih podešavanja sa servera za koje imate profil servera i da bi konfiguracija bila omogućena.
- **Onemogući konfig.** — Da biste prekinuli primanje konfiguracionih podešavanja sa svih servera za koje imate profil servera.
- **Vidi dnevnik** — Da biste pogledali dnevnik o konfiguraciji odabranog profila.

Kreiranje profila konfiguracije

Da biste kreirali novi profil servera konfiguracije, izaberite **Opcije** > **Novi profil servera** i izaberite neku od sledećih podešavanja. Za ispravne vrednosti obratite se svom provajderu servisa.

- **Ime servera** — Unesite ime servera konfiguracije.
- **Identifikator servera** — Unesite jedinstveni ID koji identifikuje server konfiguracije.
- **Lozinka servera** — Unesite lozinku koja identifikuje vaš aparat na serveru.
- **Sesija** — Izaberite primarnu vrstu veze.
- **Pristupna tačka** — Da biste izabrali pristupnu tačku koja će se koristiti za vezu ili da biste kreirali novu pristupnu tačku. Možete zadati i da se kod svakog pokretanja veze traži izbor pristupne tačke.
- **Adresa domaćina** — Unesite Web adresu servera konfiguracije.
- **Port** — Unesite broj porta servera konfiguracije.
- **Korisničko ime** — Unesite vaše korisničko ime za server konfiguracije.
- **Lozinka** — Unesite lozinku za server konfiguracije.
- **Dopusti konfiguraciju** — Izaberite **Da** da biste dopustili da server pokreće konfiguraciju.
- **Aut. prihvati sve zah.** — Izaberite **Da** ukoliko ne želite da server traži dopuštenje pre pokretanja konfiguracije.

■ Sinhronizacija podataka

Meni > **Povezivanje** > **Sinhroniz.**.

Koristite **Sinhroniz.** da biste sinhronizovali vaše kontakte, kalendar, beleške ili beleške sa odgovarajućim aplikacijama na kompatibilnom računaru ili udaljenom Internet serveru. Vaša podešavanja sinhronizacije čuvaju se u skupu sinhronizacije. Ova aplikacija za daljinsku sinhronizaciju podataka koristi SyncML tehnologiju. Za informacije o SyncML kompatibilnosti, obratite se isporučiocu aplikacije sa kojom želite da sinhronizujete svoj aparat.

Dostupne aplikacije koje možete da sinhronizujete variraju. Obratite se svom dobavljaču usluga za detaljnije informacije.

Savet: Podešavanja sinhronizacije možete da primite i kao poruku od dobavljača usluga.

Kreiranje skupa sinhronizacije

Za kreiranje skupa izaberite **Opcije** > **Novi profil sinhroniz.** i neku od sledećih opcija:

- **Ime profila sinh.** — Unesite ime za skup.
- **Aplikacije** — Izaberite aplikacije za sinhronizaciju sa skupom.
- **Podešavanja veze** — Navedite potrebna podešavanja veze. Za detalje se obratite svom dobavljaču usluga.

Da biste izmenili postojeći profil, izaberite **Opcije** > **Izmeni profil sinh.**

Skupovi sinhronizacije

U glavnom prikazu **Sinhroniz.** izaberite **Opcije** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Sinhronizuj** — Sinhronizovanje podataka koji su uključeni u izabrani skup sa udaljenom bazom podataka.
- **Novi profil sinhroniz.** — Kreiranje skupa sinhronizacije. Možda ćete želeći da kreirate više skupova sinhronizacije za aplikaciju da bi se razlikovao nosilac podataka koji se koristi ili udaljena baza podataka sa kojom sinhronizujete aparat.
- **Vidi dnevnik** — Prikaz dodatnih, ažuriranih i izbrisanih stavki u poslednjoj sinhronizaciji sa skupom.
- **Obriši** — Uklonite izabrani profil.

Podešavanja za sinhronizaciju veze

Za kreiranje podešavanja veze novog skupa izaberite **Novi profil sinhroniz.** > **Podešavanja veze** i neku od sledećih opcija:

- **Verzija servera** — Izaberite verziju SyncML koju možete koristiti sa svojim serverom.
- **ID servera** — Unesite identifikator svog servera. Ovo podešavanje je dostupno samo ako izaberete verziju 1.2 protokola SyncML.
- **Nosilac podataka** — Izaberite nosioca podataka da biste se povezali sa udaljenom bazom podataka tokom sinhronizacije.
- **Pristupna tačka** — Izaberite pristupnu tačku za sinhronizaciju veze ili kreirajte novu pristupnu tačku. Možete izabrati i da budete upitani za pristupnu tačku svaki put kada započnete sinhronizaciju.
- **Adresa domaćina** — Unesite Web adresu servera koji sadrži bazu podataka sa kojom želite da sinhronizujete aparat.
- **Port** — Unesite broj porta servera udaljene baze podataka.
- **Korisničko ime** — Unesite korisničko ime za identifikaciju aparata na serveru.
- **Lozinka** — Unesite lozinku za identifikaciju aparata na serveru.
- **Dopusti sinh. zahtev** — Da biste omogućili započinjanje sinhronizacije sa servera udaljene baze podataka, izaberite **Da**.
- **Prihvataj sve s. zaht.** — Da bi aparat zatražio potvrdu pre prihvatanja sinhronizacije sa servera, izaberite **Ne**.
- **Mrežna autentikacija** — Da bi se proverila autentičnost aparata na mreži pre sinhronizacije, izaberite **Da**. Unesite mrežno korisničko ime i mrežnu lozinku.

Definišite podešavanja sinhronizacije za Kontakti

Da biste definisali podešavanja sinhronizacije za aplikaciju **Kontakti**, dođite do željenog skupa i izaberite **Opcije** > **Izmeni profil sinh.** > **Aplikacije** > **Kontakti** > **Izmeni** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Uključi u sinhronizaciju** — Izaberite da li da sinhronizujete direktorijum kontakata sa ovim skupom sinhronizacije.
- **Udaljena baza pod.** — Unesite putanju za bazu podataka sa kojom sinhronizujete direktorijum kontakata.
- **Lokalna baza podataka** — Ako imate više direktorijuma kontakata na aparatu, izaberite onaj koji želite da sinhronizujete sa ovim skupom sinhronizacije.
- **Tip sinhronizacije** — Izaberite smer sinhronizacije. Dođite do **Normalni** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka i nazad, **Sinhron. samo telefona** za sinhronizaciju podataka sa udaljene baze podataka na aparat ili **Sinhron. samo servera** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka.

Definišite podešavanja sinhronizacije za Kalendar

Da biste definisali podešavanja sinhronizacije za aplikaciju **Kalendar**, dođite do željenog skupa i izaberite **Opcije** > **Izmeni profil sinh.** > **Aplikacije** > **Kalendar** > **Izmeni** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Uključi u sinhronizaciju** — Izaberite da li da sinhronizujete kalendar sa ovim skupom sinhronizacije.
- **Udaljena baza pod.** — Unesite putanju za bazu podataka sa kojom sinhronizujete kalendar.
- **Lokalna baza podataka** — Ako imate više kalendara na aparatu, izaberite onaj koji želite da sinhronizujete sa ovim skupom sinhronizacije.
- **Tip sinhronizacije** — Izaberite smer sinhronizacije. Dođite do **Normalni** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka i nazad, **Sinhron. samo telefona** za sinhronizaciju podataka sa udaljene baze podataka na aparat ili **Sinhron. samo servera** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka.

Definišite podešavanja sinhronizacije za Beleške

Da biste definisali podešavanja sinhronizacije za aplikaciju **Beleške**, dođite do željenog skupa i izaberite **Opcije** > **Izmeni profil sinh.** > **Aplikacije** > **Beleške** > **Izmeni** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Uključi u sinhronizaciju** — Izaberite da li da sinhronizujete beleške sa ovim skupom sinhronizacije.

Upravljanje podacima i softverom

- **Udaljena baza pod.** — Unesite putanju za bazu podataka sa kojom sinhronizujete beleške.
- **Lokalna baza podataka** — Ako imate više aplikacija **Beleške** na aparatu, izaberite onu koji želite da sinhronizujete sa ovim skupom sinhronizacije.
- **Tip sinhronizacije** — Izaberite smer sinhronizacije. Dođite do **Normalni** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka i nazad, **Sinhron. samo telefona** za sinhronizaciju podataka sa udaljene baze podataka na aparat ili **Sinhron. samo servera** za sinhronizaciju podataka sa aparata na udaljenu bazu podataka.

14. Alatke

Izaberite **Meni** > **Alatke**.

Folder **Alatke** sadrži aplikacije koje se koriste za konfigurisanje aparata i drugih aplikacija.

Men. aplik.—Vidite "[Menadžer aplikacija](#)", str. 69.

Memorijska kartica—Vidite "[Memorijska kartica](#)", str. 15.

Prenos—Vidite "[Prenos podataka između aparata](#)", str. 19.

Profili—Vidite "[Profili](#)", str. 83.

Teme—Vidite "[Teme](#)", str. 83.

Podešav.—Vidite "[Podešav.](#)", str. 85.

E-mail tast.—Vidite "[Konfigurisanje tastera "E-pošta"](#)", str. 21.

Brzo biranje—Vidite "[Brzo biranje](#)", str. 33.

Glasovne komande—Vidite "[Glasovne komande](#)", str. 38.

■ Nokia Catalogs

Izaberite **Meni** > **Katalozi** ili **Meni** > **Alatke** > **Katalozi**. Izaberite **OK** ako prihvatate odricanje odgovornosti.

Nokia Catalogs (mrežni servis) je mobilna prodavnica sadržaja raspoloživa na vašem aparatu. Uz Nokia Catalogs možete otkriti, pregledati, kupiti, preuzeti i nadograditi sadržaj, kao što su igre, tonovi zvona, pozadine, servisi i aplikacije za vaš aparat. Raspoloživost sadržaja zavisi od vašeg mrežnog operatora i provajdera servisa.

Nokia Catalogs koristi mrežne servise da bi pristupila najviše ažuriranom sadržaju kataloga. Za informacije o dodatnim stavkama dostupnim putem Nokia Catalogs, obratite se mrežnom operatoru ili provajderu servisa.

Nokia Catalogs prima tekuća ažuriranja, obezbeđujući vam najnoviji sadržaj koji za vaš aparat pružaju mrežni operator ili provajder servisa. Da biste ručno ažurirali kataloge, izaberite **Opcije** > **Osveži listu**.

Otvaranje kataloga

Izaberite **Meni** > **Katalozi** ili **Meni** > **Alatke** > **Katalozi**.

Kada dođete do foldera kataloga, opis sadržaja se prikazuje na ekranu.

Izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Otvori** — Otvorite izabrani katalog.
- **Vidi detalje** — Prikažite detalje kataloga.
- **Sakrij** — Sakrijte izabrani katalog sa liste kataloga.
- **Prikaži sve** — Vratite sakrivene kataloge nazad na listu kataloga.
- **Osveži listu** — Preuzmite ažuriranu listu kataloga.
- **Aplikacija** — Izaberite **O proizvodu** da biste videli informacije o aplikaciji ili **Odricanje od prava** da biste videli odricanje prava dobavljača kataloga.
- **Početna strana** — Otvorite glavni prikaz za Catalogs.

Otvaranje foldera

Izaberite **Meni** > **Katalozi** ili **Meni** > **Alatke** > **Katalozi**.

Folder kataloga može sadržati nekoliko podfoldera

Izaberite **Opcije** i nešto od sledećeg:

- **Otvori** — Otvorite sadržaj foldera ako ste kupili i preuzeli izabranu stavku.
- **Otvori** — Otvorite izabrani podfolder.
- **Vidi detalje** — Prikažite detalje kataloga.
- **Prikaz** — Prikažite pregled izabrane stavke.
- **Uzmi** — Preuzmite izabranu stavku ako ste je kupili ali je još niste preuzeli.
- **Kupi** — Kupite izabranu stavku.
- **Postavi za pozadinu** — Ako je izabrana stavka pozadina, izaberite ovu opciju da biste je postavili za pozadinu za aparat.
- **Postavi za ton zvona** — Ako je izabrana stavka ton zvona, izaberite ovu opciju da biste stavku postavili kao ton zvona za aparat.
- **Postavi za temu** — Ako je izabrana stavka tema, izaberite ovu opciju da biste je postavili kao temu za aparat.
- **Informacije preko mreže** — Otvorite Web lokaciju sa informacijama o izabranoj stavci, ukoliko je dostupna.
- **Detalji kupovine** — Proverite detalje o kupljenoj stavci.
- **Osveži listu** — Preuzmite ažurirani folder.
- **Aplikacija** — Izaberite **O proizvodu** da biste videli informacije o aplikaciji ili **Odricanje od prava** da biste videli odricanje prava dobavljača kataloga.

- **Početna strana** — Otvorite glavni prikaz za Catalogs.

Podešavanja za Catalogs

Izaberite **Meni** > **Katalozi** ili **Meni** > **Alatke** > **Katalozi**.

U glavnom prikazu kataloga, izaberite **Opcije** i izaberite nešto od sledećeg:

- **Pristupna tačka** — Izaberite podrazumevanu pristupnu tačku koja će se koristiti uz aplikaciju kataloga.
- **Automatsko otvaranje** — Izaberite da li da automatski otvorite preuzetu aplikaciju.
- **Potvrda pre prikaza** — Izaberite da li da dobijete napomenu za potvrdu pre preuzimanja pregleda stavke.
- **Potvrda pre kupovine** — Izaberite da li da dobijete napomenu za potvrdu pre kupovine stavke.

■ Čarob. pod.

Čarob. pod. konfiguriše vaš aparat za operatora (MMS, GPRS i Internet), podešavanja e-maila, voki-tokija (mrežni servis) i deljenje video snimaka (mrežni servis) zavisno od informacija vašeg operatora.

Da biste koristili te servise, možda ćete morati kontaktirati vašeg operatora komunikacione mreže ili provajdera servisa da biste aktivirali data vezu ili druge servise.

Da biste izmenili podešavanja, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Čarob. podeš.** i stavku koju želite da konfigurišete.

E-mail

1. Da biste izmenili podešavanja e-maila, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Čarob. podeš.** > **E-mail. Čarob. pod.** prepoznaje dostupne mrežne operatore. Ako aparat prepozna više od jednog mrežnog operatora, izaberite jedan i zatim **OK**.

Ako mrežni operator nije prepoznat, morate izabrati **Država/regija** i **Operator**.

2. Izaberite provajdera e-mail servisa sa liste.
3. Izaberite server izlaznih poruka. Ako niste sigurni, koristite podrazumevani server.

Ako **Čarob. pod.** zatraži da upišete detalje sa vaše **E-mail adresa** (uključujući ime domene), **Korisničko ime** i **Lozinka**, izaberite svaki od njih i zatim **Opcije** > **Promeni**. Unesite detalje i izaberite **OK**.

1. Izaberite **Opcije** > **OK** kada završite.
2. Izaberite **OK** da potvrdite da želite podesiti poštansko sanduče za odabranog operatora.
3. Izaberite **OK**.

Da biste mogli slati i primati e-mail poruke, morate imati aktivan nalog za paketni prenos podataka. Obratite se vašem operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa za detalje.

Voki-toki

Voki-toki (mrežni servis) obezbeđuje direktnu komunikaciju glasom koja se uspostavlja pritiskom na taster. Uz pomoć voki-toki opcije, možete koristiti svoj aparat kao voki-toki.

1. Da biste izmenili **Voki-toki** podešavanja (mrežni servis), izaberite **Meni** > **Alatke** > **Čarob. podeš.** > **Voki-toki. Čarob. pod.** prepoznaje dostupne mrežne operatore. Ako aparat prepozna više od jednog mrežnog operatora, izaberite jedan i zatim **OK**.

Ako mrežni operator nije prepoznat, morate izabrati **Država/regija** i **Operator**.

2. Neki operatori zahtevaju **Korisničko ime**, **Lozinka** i **Nadimak**. Izaberite svaki od njih i izaberite **Opcije** > **Promeni**. Unesite detalje i izaberite **OK**.
3. Izaberite **Opcije** > **OK** kada završite.
4. Izaberite **OK** da potvrdite da želite podesiti PTT za odabranog operatora.

Da biste mogli koristiti voki-toki, morate imati aktivan nalog za paketni prenos podataka. Obratite se vašem operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa za detalje.

Ako za odabranog operatora nije podešena pristupna tačka, moraćete je napraviti.

Deljenje video snimka

1. Da biste izmenili **Deljenje videa** podešavanja (mrežni servis), izaberite **Meni** > **Alatke** > **Čarob. podeš.** > **Deljenje videa. Čarob. pod.** prepoznaje dostupne mrežne operatore. Ako aparat prepozna više od jednog mrežnog operatora, izaberite jedan i zatim **OK**. Ako mrežni operator nije prepoznat, morate izabrati **Država/regija** i **Operator**.

2. Neki operatori zahtevaju **Adresa deljenja videa**, korisničko ime i lozinku. Izaberite svaki od njih i izaberite **Opcije** > **Promeni**. Unesite detalje i izaberite **OK**.
3. Izaberite **Opcije** > **OK** kada završite.
4. Izaberite **OK** da potvrdite da želite podesiti deljenje video snimka za odabranog operatora.

5. Nakon što napravite podešavanja za deljenje video snimka, **Čarob. pod.** pita da li želite napraviti ili ažurirati vaš sopstveni kontakt. Izaberite **Da** ili **Ne**.

Da biste mogli koristiti deljenje video snimka, morate imati aktivan nalog za paketni prenos podataka. Obratite se vašem operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa za detalje.

Operator

1. Da biste izmenili podešavanja operatora (pristupnu tačku, Web pretraživač, MMS i striming), izaberite **Meni > Alatke > Čarob. podeš.** > **Operator. Čarob. pod.** prepoznaje dostupne mrežne operatore.
2. Ako aparat prepozna više od jednog mrežnog operatora, izaberite jedan i zatim **OK**.
3. Ako mrežni operator nije prepoznat, morate izabrati **Država/regija** i **Operator**.

Ako ne možete koristiti **Čarob. pod.**, posetite Web sajt sa podešavanjima za Nokia telefone na adresi www.nokia.com.

■ Pozicionir.

Uz uslugu pozicioniranja možete primati informacije od dobavljača usluga o lokalnim temama, kao što su vremenska prognoza ili stanje u saobraćaju, na osnovu lokacije vašeg telefona (mrežna usluga).

Izaberite **Meni > Alatke > Pozicionir.**

Da biste izabrali način pozicioniranja, dođite do njega i izaberite **Opcije > Omogućiti**. Da biste prestali da ga koristite, izaberite **Opcije > Onemogućiti**. **Bluetooth** način pozicioniranja vam omogućuje korišćenje Bluetooth GPS proširenja za pozicioniranje. **Zasnovan na mreži** način pozicioniranja vam obezbeđuje mrežni operator ili dobavljač usluga. Oba načina pozicioniranja se mogu istovremeno koristiti.

■ Navigator

Ova funkcionalna mogućnost nije projektovana da podržava zahteve za pozicijom lokacije poziva. Obratite se svom provajderu servisa za više informacija o stepenu usklađenosti Vašeg telefona sa državnim regulativom koja se odnosi na servise lokacijskih hitnih poziva.

GPS ne treba koristiti za precizno merenje parametara lokacije i ne treba se nikada oslanjati isključivo na podatke o lokaciji koje daje GPS prijemnik.

Izaberite **Meni > Alatke > Navigator**.

Navigator je GPS aplikacija koja se koristi za prikazivanje trenutne lokacije, pronalaženje puta do željene lokacije i praćenje rastojanja. Aplikacija zahteva Bluetooth GPS pribor za rad. Takođe mora biti omogućen Bluetooth GPS način pozicioniranja u **Meni > Alatke > Pozicioniranje**.

Aplikacija mora primati informacije o položaju od najmanje tri satelita kako bi se mogla koristiti kao pomagalo pri putovanju. Promene ove aplikacije mogle bi uticati na vašu privatnost, pa morate voditi računa o tome kako se ona koristi.

Aplikacija zahteva Bluetooth GPS pribor za rad.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Navigator** — Pregledajte informacije o navigaciji do odredišta vašeg putovanja.
- **Pozicija** — Pregledajte informacije o vašoj trenutnoj lokaciji.
- **Putomer** — Pregledajte informacije o vašem putovanju, kao što je razdaljina i dužina puta koji ste prešli i prosečna i maksimalna brzina.

Prikaz navigacije

Prikaz navigacije vas vodi do odredišta vašeg putovanja. Najvažnije tačke istaknute su slovima na krugu, a glavni pravac do vašeg odredišta jačom bojom.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Postavi odredište** — Izaberite orijentir ili tačku kao odredište svog putovanja, ili unesite geografsku širinu i dužinu odredišta.
- **Prekini navigaciju** — Obrišite uneto odredište vašeg putovanja.
- **Sačuvaj poziciju** — Sačuvajte svoju trenutnu lokaciju kao tačku ili orijentir.
- **Status satelita** — Pregledajte jačinu signala satelita koji vam pružaju informacije o vašem položaju, neophodne za navigaciju.
- **Sačuvane lokacije** — Pregledajte lokacije koje ste privremeno sačuvali u svom telefonu kako bi vam pomogle pri navigaciji.

Prikaz položaja

Pregledajte informacije o položaju, kao što su geografska širina, dužina i visina vaše trenutne lokacije. Možete videti i preciznost ovih informacija.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Sačuvaj poziciju** — Sačuvajte svoju trenutnu lokaciju kao tačku ili orijentir.
- **Status satelita** — Pregledajte jačinu signala satelita koji vam pružaju informacije o vašem položaju, neophodne za navigaciju.

- **Sačuvane lokacije** — Pregledajte lokacije koje ste privremeno sačuvali u svom telefonu kako bi vam pomogle pri navigaciji.

Prikaz razdaljine puta

Merač puta izračunava pređenu razdaljinu, vreme, prosečnu i maksimalnu brzinu putovanja.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Počni** — Aktivirajte merač puta.
- **Prekini** — Prestanak korišćenja merača puta. Vrednosti koje je izračunao ostaju na ekranu.
- **Nastavi** — Nastavak korišćenja merača puta.
- **Resetuj** — Podesite vrednosti koje je merač puta izračunao na nulu i izračunajte ih iz početka.
- **Obriši** — Ispraznite vrednosti merača puta nakon prestanka njegove upotrebe.
- **Sačuvaj poziciju** — Sačuvajte svoju trenutnu lokaciju kao tačku ili orijentir.
- **Status satelita** — Pregledajte jačinu signala satelita koji vam pružaju informacije o vašem položaju, neophodne za navigaciju.
- **Sačuvane lokacije** — Pregledajte lokacije koje ste privremeno sačuvali u svom telefonu kako bi vam pomogle pri navigaciji.

Upravljanje tačkama

Izaberite **Pozicija** > **Opcije** > **Sačuvane lokacije**.

Tačke su lokacije koje možete privremeno sačuvati u svom telefonu, kako bi vam pomogle u navigaciji.

Da biste sačuvali tačku u **Navigators**, **Pozicija**, ili **Putomer** prikaz, izaberite **Opcije** > **Sačuvaj poziciju**.

Da biste sačuvali privremenu tačku kao trajniji orijentir, izaberite **Opcije** > **Sačuv. kao orijentir**.

Da biste izbrisali tačku, dođite do nje i pritisnite **Opcije** > **Obriši**.

Podešavanja navigatora

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Da biste promenili merni sistem koji je u upotrebi, izaberite **Sistem mera** > **Metričke** ili **Anglosaksonske**.

Da biste uneli kalibraciju visine i tako ispravili informacije o visini koje ste dobili od pozicionih satelita, izaberite **Kalibracija n. visine**.

■ Orijentiri

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Orijentiri**.

Orijentiri su koordinate geografskih lokacija koje možete da sačuvate na svom aparatu da biste ih kasnije koristili za usluge koje se zasnivaju na lokaciji. Orijentire možete kreirati korišćenjem Bluetooth GPS proširenja ili mreže (mrežna usluga). [Vidite "Navigator", str. 75.](#)

Za kreiranje orijentira izaberite **Opcije** > **Novi orijentir**. Izaberite **Trenutna pozicija** da biste kreirali mrežni zahtev za dobijanje koordinata geografske širine i dužine lokacije na kojoj se nalazite ili **Unesi ručno** da biste uneli neophodne informacije o lokaciji, npr. ime, kategoriju, adresu, geografsku širinu, dužinu i visinu.

Za prikaz ili izmenu orijentira, dođite do njega i pritisnite navigator.

Da biste izbrisali orijentir, dođite do njega i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Sa svakim orijentirima izaberite **Opcije** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Dodaj kategoriji** — Organizujte orijentire u grupu sličnih orijentira. Dođite do kategorije i pritisnite navigator. Da biste prikazali kategorije orijentira, pomerajte se levo ili desno.
- **Pošalji** — Pošaljite orijentir na kompatibilne aparate.
- **Izmeni kategorije** — Dodajte, menjajte ili brišite u svojim kategorijama orijentira.
- **Ikonica orijentira** — Promenite ikonu orijentira. Dođite do željene ikone i pritisnite navigator.

Kategorije orijentira

Kategorije orijentira možete da pregledate u dva prikaza: prvi daje listu kategorija koje već sadrže orijentire, a drugi listu svih kategorija koje vaš aparat sadrži.

Da biste pregledali orijentire koji već sadrže orijentire, izaberite **Meni** > **Alatke** > **Orijentiri** i pomerite se desno.

Za prikaz orijentira koje kategorija sadrži, izaberite kategoriju i pritisnite navigator.

Za premeštanje orijentira iz jedne kategorije u drugu, pomerite se levo. Dođite do orijentira i pritisnite **Opcije** > **Dodaj kategoriji**. Dođite do stare kategorije i pritisnite navigator da biste uklonili oznaku koja se nalazi pored nje. Dođite do kategorije ili kategorija kojima želite da dodate orijentir i pritisnite navigator. Izaberite **Prihvati**.

Sa svakim orijentirima izaberite **Opcije** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Izmeni** — Promenite informacije o orijentiru, kao što su, npr. ime, kategorija, adresa, geografske širina, dužina i visina.

Alatke

- **Novi orijentir** — Kreirajte orijentir direktno u kategoriji. Izaberite **Trenutna pozicija** da biste kreirali mrežni zahtev za dobijanje koordinata geografske širine i dužine lokacije na kojoj se nalazite ili **Unesi ručno** da biste uneli neophodne informacije o lokaciji, npr. ime, kategoriju, adresu, geografsku širinu, dužinu i visinu.
- **Dodaj kategoriji** — Organizujte orijentire u grupu sličnih orijentira. Dođite do kategorije i pritisnite navigator.
- **Pošalji** — Pošaljite orijentir na kompatibilne aparate.
- **Izmeni kategorije** — Dodajte, menjajte ili brišite u svojim kategorijama orijentira.
- **Ikonica orijentira** — Promenite ikonu orijentira. Dođite do željene ikone i pritisnite navigator.

Raspoloživost opcija može varirati.

Izmena kategorija orijentira

Izaberite **Opcije** > **Izmeni kategorije**.

Izaberite **Opcije** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Novi orijentir** — Kreirajte orijentir direktno u kategoriji. Izaberite **Trenutna pozicija** da biste kreirali mrežni zahtev za dobijanje koordinata geografske širine i dužine lokacije na kojoj se nalazite ili **Unesi ručno** da biste uneli neophodne informacije o lokaciji, npr. ime, kategoriju, adresu, geografsku širinu, dužinu i visinu.
- **Ikonica orijentira** — Promenite ikonu orijentira. Dođite do željene ikone i pritisnite navigator.

Da biste izbrisali kategoriju orijentira koju ste kreirali, dođite do nje i pritisnite taster „Briši“ (povratnica). Unapred postavljene kategorije ne možete izbrisati.

Izmena orijentira

Izaberite **Opcije** > **Izmeni** ili **Novi orijentir** > **Unesi ručno**. Unesite lokaciju i ostale informacije, npr. ime, kategoriju, adresu, geografsku širinu, dužinu i visinu.

Sa svakim orijentirima izaberite **Opcije** i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Izaberi kategorije** — Organizujte orijentire u grupu sličnih orijentira. Dođite do kategorije i pritisnite navigator da biste izmenili informacije o orijentiru, npr. ime, kategoriju, adresu, geografsku širinu, dužinu i visinu.
- **Trenutna pozicija** — Podnesite zahtev i automatski unesite koordinate geografske širine i dužine radi kreiranja orijentira za lokaciju na kojoj se trenutno nalazite.
- **Ikonica orijentira** — Promenite ikonu orijentira. Dođite do željene ikone i pritisnite navigator.
- **Pošalji** — Pošaljite orijentir na kompatibilne aparate.

Raspoloživost opcija može varirati.

Primanje orijentira

Izaberite **Meni** > **Poruke**. Otvorite poruku koja sadrži orijentir koji ste primili sa drugog uređaja. Dođite do orijentira i pritisnite navigator.

Da biste orijentir sačuvali u aparatu, izaberite **Opcije** > **Sačuvaj**.

Za prosleđivanje orijentira na kompatibilne uređaje izaberite **Opcije** > **Pošalji**.

■ Govorna pomoć

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Govorna pomoć**.

Aplikacija Govorna pomoć omogućuje vam da koristite osnovne funkcije vašeg aparata bez gledanja u ekran.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Kontakti** — Pogledajte stavke na svojoj listi kontakata.
- **Prethodni** — Pogledajte neodgovorene i primljene pozive, birane brojeve i najčešće pozive.
- **Govorna pošta** — Preuzmite svoje glasovne poruke.
- **Brojčanik** — Pozovite telefonski broj.
- **Sat** — Poslušajte trenutno vreme i datum.

Da biste čuli dodatne opcije, izaberite **Opcije**.

15. Medija aplikacije

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

Izaberite [Meni](#) > [Mediji](#).

[Mediji](#) sadrže različite medija aplikacije koje vam omogućavaju čuvanje i prikazivanje slika, snimanje zvukova i reprodukovanje audio snimaka.

■ Galerija

Izaberite [Meni](#) > [Mediji](#) > [Galerija](#).

Koristite [Galerija](#) za pristup i korišćenje različitih vrsta medija, uključujući slike, video snimke, muziku i zvukove. Sve prikazane slike i video snimci, kao i sva primljena muzika i zvukovi, automatski će biti sačuvani u [Galerija](#). Možete pretraživati, otvoriti i kreirati foldere; kao i da označavate, kopirate i premeštate stavke u foldere. Audio snimci se otvaraju u Muzičkom centru, a video snimci i veze za strimovanje se otvaraju u aplikaciji RealPlayer.

Da biste otvorili datoteku ili folder, pritisnite navigator. Slike se otvaraju u prikazivaču slika.

Da biste preuzeli datoteke u [Galerija](#) u jedan od glavnih foldera koristeći pretraživač, izaberite [Preuz. grafika](#), [Preuzim. videa](#), [Preuz. numera](#) ili [Pr. zvukova](#). Pretraživač je otvoren, i sada možete da izaberete marker ili da unesete adresu lokacije sa koje želite da preuzmete podatke.

Da biste potražili datoteku, izaberite [Opcije](#) > [Nađi](#). Počnite da unosite kriterijum za pretraživanje (na primer, ime ili datum datoteke koju tražite). Datoteke koje odgovaraju kriterijumu pretrage biće prikazane.

Slike

Izaberite [Meni](#) > [Mediji](#) > [Galerija](#) > [Slike](#).

[Slike](#) se sastoji od dva prikaza:

- U prikazu pretraživača slika možete da šaljete, organizujete, brišete ili preimenujete slike koje su sačuvane na vašem aparatu ili memorijskoj kartici.
- U prikazivaču slika koji se otvara kada izaberete neku sliku u prikazu pretraživača slika možete da prikazete i pošaljete pojedinačne slike. Slike možete postaviti kao pozadinu na vašem ekranu.

Podržani su sledeći formati datoteka: JPEG, BMP, PNG, i GIF 87a/89a. Aparat možda ne podržava i sve varijante pomenutih formata datoteka.

Da biste otvorili neku sliku radi prikazivanja, izaberite je u prikazu pretraživača slika i izaberite [Opcije](#) > [Otvori](#). Slika se otvara u prikazivaču slika.

Da biste otvorili sledeću ili prethodnu sliku radi prikazivanja, krećite se levo ili desno u prikazivaču slika.

Da biste uvećali prikazanu sliku na ekranu, izaberite [Opcije](#) > [Uvećaj](#), ili pritisnite **5** ili **7**. Da biste umanjili sliku prikazanu na ekranu, izaberite [Umanji](#) ili pritisnite **0**.

Da biste prikazali sliku u punom ekranu, izaberite [Opcije](#) > [Pun ekran](#) ili dva puta pritisnite **7**. Da biste se vratili na normalan prikaz, izaberite [Opcije](#) > [Normalni ekran](#).

Da biste rotirali sliku, izaberite je i [Opcije](#) > [Rotiraj](#). Izaberite [Desno](#) da biste rotirali sliku u smeru kazaljki sata za 90 stepeni ili izaberite [Levo](#) da biste rotirali sliku u suprotnom smeru za 90 stepeni.

Rad sa datotekama slika

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Da biste prikazali detaljnije informacije o slici, izaberite je i [Opcije](#) > [Vidi detalje](#). Prikazuju se veličina i format datoteke; vreme i datum poslednje izmene datoteke, kao i rezolucija slike u pikselima.

Da biste poslali sliku, izaberite je [Opcije](#) > [Pošalji](#) i izaberite način slanja.

Da biste preimenovali sliku, izaberite je i [Opcije](#) > [Preimenuj](#). Unesite novo ime i izaberite [OK](#).

Da biste postavili sliku za pozadinu, izaberite je i [Opcije](#) > [Postavi za tapet](#).

Da biste sliku dodali kontakt kartici, izaberite sliku i [Opcije](#) > [Dodeli kontaktu](#). Otvoren je prikaz kontakata i sada možete da izaberete kontakt za tu sliku.

Organizovanje slika

Da biste kreirali foldere i organizovali slike, izaberite [Opcije](#) > [Organizuj](#) > [Novi folder](#). Unesite ime foldera i izaberite [OK](#).

Da biste kopirali ili premestili datoteke, izaberite datoteku i **Opcije > Organizuj > Premesti u folder**, **Novi folder**, **Premesti u mem. kar.**, **Kopiraj u mem. kart.**, **Kopiraj u mem. tel.** ili **Premesti u mem. tel.**

■ RealPlayer

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Izaberite **Meni > Mediji > RealPlayer**.

RealPlayer može da reprodukuje video snimke i audio datoteke koje se nalaze u memoriji aparata ili na memorijskoj kartici, a koje su prenete na aparat putem e-poruke ili iz kompatibilnog računara, ili koje se strimuju u vaš aparat sa Interneta.

Formati koje podržava **RealPlayer** su MPEG-4, MP4 (ne strimovani), 3GP, RV, RA, AAC, AMR i Midi. **RealPlayer** ne podržava sve varijante formata medijske datoteke.

Savet: Strimovanje audio i video datoteka znači reprodukovanje direktno sa Interneta, bez prethodnog preuzimanja na telefon.

Reprodukovanje video snimaka i veza za strimovanje

Da biste izabrali audio i video datoteke za reprodukovanje pomoću **RealPlayer**, izaberite **Opcije > Otvori** i dođite do medija snimka na aparatu ili na memorijskoj kartici.

Da biste reprodukovali strimovane medije, izaberite Web vezu koja ukazuje na medija snimak i izaberite **Pusti**; ili se povežite sa Internetom, potražite video snimak ili audio datoteku i izaberite **Pusti**. **RealPlayer** prepoznaje dve vrste veza: URL adrese tipa `rtsp://` i `http://` koje upućuju na RAM datoteku. Pre početka strimovanja sadržaja, vaš mobilni aparat se mora povezati na Web lokaciju i baferovati sadržaj. Ako dođe do greške u reprodukciji usled problema na mrežnoj vezi, **RealPlayer** će automatski pokušati da se ponovo poveže na Internet pristupnu tačku.

Da biste reprodukovali audio i video datoteke sačuvane u vašem aparatu ili na memorijskoj kartici, izaberite datoteku i **Pusti**.

Da biste prekinuli reprodukovanje ili strimovanje, izaberite **Stop**. Prekida se baferovanje podataka ili povezivanje na odgovarajuću lokaciju za strimovanje sadržaja, prekida se reprodukovanje snimka i snimak se vraća na početak.

Da biste video snimak prikazali u punom ekranu, izaberite **Opcije > Prikaži u punom ek.**. Veličina video zone se menja u normalnu ili u puni ekran. Pun ekran povećava veličinu video snimka do maksimalne površine video zone zadržavajući razmere slike.

Da biste sačuvali medija snimak, izaberite **Opcije > Sačuvaj**, dođite do fascikle u memoriji aparata ili na memorijskoj kartici i izaberite **Sačuvaj**. Da biste sačuvali vezu u medijsku datoteku na Webu, izaberite **Sačuvaj link**.

Da biste tokom reprodukovanja brzo premotali unapred ili premotali unazad, pomerite se gore ili dole.

Savet: Da biste tokom reprodukovanja brzo premotali unapred, pomerite se nagore i držite navigator. Da biste tokom reprodukovanja premotali unazad, pomerite se nadole i držite navigator.

Da biste tokom reprodukovanja povećali ili smanjili jačinu zvuka, pritisnite tastere za jačinu zvuka.

Slanje audio datoteka i video snimaka

Medija snimak možete preneti na drugi uređaj ili ga priložiti multimedijalnoj poruci, dokumentu ili slajd prezentaciji.

Da biste preneli medija snimak putem infracrvene ili Bluetooth veze, izaberite snimak i **Opcije > Pošalji**. Izaberite način za slanje snimka na drugi uređaj.

Da biste poslali medija snimak u okviru poruke, kreirajte multimedijalnu poruku, izaberite snimak koji želite da priložite i **Ubaci objekat > Video snimak** ili **Audio snimak**.

Da biste uklonili ubačeni video snimak, izaberite **Opcije > Ukloni > Da**.

Prijem video snimaka

Izaberite **Meni > Poruke**. Otvorite poruku koja sadrži video snimak. Dođite do snimka i pritisnite navigator.

Izaberite **Pauza** ili **Stop**, izaberite **Opcije** i:

- **Pusti** — Reprodukujte snimak od početka.
- **Prikaži u punom ek.** — Reprodukujte snimak u režimu punog ekrana. Snimci u prikazu Landscape biće rotirani za 90 stepeni. Da biste se vratili na normalan prikaz, pritisnite bilo koji taster.
- **Nastavi** — Nastavite reprodukovanje snimka.
- **Nastavi u punom ek.** — Nastavite sa reprodukovanjem snimka u režimu punog ekrana.
- **Bez zvuka** — Isključite zvuk video snimka. Da biste ponovo uključili zvuk, pomerite se desno.
- **Sačuvaj link** — Sačuvajte Web vezu do snimka.
- **Detalji o snimku** — Pregledajte informacije kao što su trajanje i veličina snimka.
- **Podešavanja** — Promenite video podešavanja ili podešavanja veze.

Raspoloživost opcija može varirati.

Prikaz informacija o medija snimku

Da biste pregledali karakteristike video snimka, audio datoteke ili Internet veze, izaberite snimak i izaberite [Opcije](#) > [Detalji o snimku](#). Informacije mogu uključiti brzinu protoka ili Internet vezu strimovane datoteke.

Da biste uključili zaštitu datoteke, izaberite medija snimak i [Opcije](#) > [Detalji o snimku](#) > [Status](#) > [Opcije](#) > [Promeni](#). Zaštita datoteke sprečava druge osobe da promene datoteku.

Podešavanja

Izaberite [Meni](#) > [Mediji](#) > [RealPlayer](#) > [Opcije](#) > [Podešavanja](#).

Podešavanja video snimaka

Izaberite [Ponavljanje](#) > [Da](#), ako želite da automatski reprodukujete video snimke nakon završetka reprodukovanja.

Podešavanja veze

Izaberite [Veza](#), dođite do sledećih podešavanja i pritisnite navigator da biste izvršili izmene:

- [Proksi server](#) — Izaberite da li želite da koristite proxy server i da ukucate IP adresu proxy servera i broj porta.
- [Mreža](#) — Promenite pristupnu tačku da biste se povezali na Internet i da biste postavili opseg portova koji se koristi prilikom povezivanja.

Podešavanja proxy servera

Proxy serveri su posrednički serveri između medija servera i korisnika. Neki dobavljači usluga ih koriste za dodatnu sigurnost ili za ubrzavanje pristupa Web stranicama koje sadrže medijske datoteke.

Za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga.

Izaberite [Veza](#) > [Proksi server](#), dođite do sledećih podešavanja i pritisnite navigator da biste izvršili izmene:

- [Koristi proksi server](#) — Izaberite [Omogući](#) da biste koristili proxy server.
- [Adresa proksi ser.](#) — Unesite IP adresu proxy servera. Ovo podešavanje je raspoloživo jedino ako izaberete korišćenje proxy servera.
- [Br. porta proksi ser.](#) — Unesite broj porta proksi servera. Ovo podešavanje je raspoloživo jedino ako izaberete korišćenje proxy servera.

Podešavanja mreže

Za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga.

Izaberite [Veza](#) > [Mreža](#), dođite do sledećih podešavanja i pritisnite navigator da biste izvršili izmene:

- [Prim. pristupna tačka](#) — Dođite do pristupne tačke za povezivanje na Internet i pritisnite navigator.
- [Vreme na vezi](#) — Podesite vreme za koje se [RealPlayer](#) isključuje sa mreže kada privremeno zaustavite medija snimak koji se reprodukuje preko mrežne veze. Izaberite [Definiše korisnik](#) i pritisnite navigator. Unesite vreme i izaberite [OK](#).
- [Najniži UDP port](#) — Unesite najmanji broj porta za opseg portova servera. Minimalna vrednost je 1024.
- [Najviši UDP port](#) — Unesite najveći broj porta za opseg portova servera. Maksimalna vrednost je 65535.

Napredna podešavanja mreže

Da biste izmenili vrednosti opsega za različite mreže, izaberite [Veza](#) > [Mreža](#) > [Opcije](#) > [Napredna podešav.](#).

Da biste izabrali vrednosti opsega za bilo koju mrežu datu na listi, dođite do njenih podešavanja i pritisnite navigator. Dođite do željene vrednosti i izaberite [OK](#).

Da biste sami uneli vrednost opsega, izaberite [Definiše korisnik](#).

Za ispravna podešavanja obratite se svom dobavljaču usluga.

Da biste sačuvali podešavanja, izaberite [Nazad](#).

■ Muzički centar

Upozorenje: Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Izaberite [Meni](#) > [Mediji](#) > [Muzički cent.](#).

Sa muzičkim centrom možete reprodukovati muzičke datoteke i kreirati i slušati spiskove numera. Muzički centar podržava formate zvuka kao što su MP3 i AAC.

Slušanje muzike

Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno. Produženo izlaganje jakom intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste izabrali muzičku numeru, izaberite **Opcije > Fonoteka. Sve numere** daje na listi svu muziku koja je na aparatu. Da biste pregledali razvrstane pesme, izaberite **Albumi, Izvođači, Žanrovi** ili **Kompozitori**. Da biste reprodukovali numeru, dođite do nje i izaberite **Opcije > Pusti**. Kada se numera reprodukuje, da biste reprodukovali ili privremeno zaustavili numeru, pritisnite ► i ■.

Nakon dodavanja ili uklanjanja muzičkih datoteka sa aparata, ažurirajte **Fonoteka**. Izaberite **Opcije > Ažuriraj Fonoteku**. Plejer pretražuje memoriju aparata da bi našao muzičke datoteke i ažurira ih u **Fonoteka**.

Da biste izabrali prethodnu ili narednu numeru, krećite se navigatorom nagore ili nadole.

Da biste iznova reprodukovali muzičke numere, izaberite **Opcije > Ponavljanje**. Izaberite **Sve** za ponavljanje svih numera u trenutnom folderu, **Jedan** za ponavljanje izabrane numere ili **Isključeno** da biste isključili ponavljanje.

Da biste reprodukovali muziku po slučajnom izboru, izaberite folder i **Opcije > Slučajni izbor**.

Da biste videli informacije o muzičkoj numeri, dođite do željene numere i izaberite **Opcije > Vidi detalje**.

Podešavanje jačine zvuka muzike

Da biste kontrolisali jačinu zvuka muzike, pritisnite tastere za jačinu zvuka. Da biste isključili jačinu zvuka, pritisnite donji taster za jačinu zvuka dok potpuno ne utište zvuk.

Spiskovi numera

Možete kreirati novi spisak numera i dodati mu numere ili izabrati sačuvani spisak numera.

Da biste kreirali novi spisak numera, izaberite **Opcije > Fonoteka > Lista numera > Opcije > Nova lista numera**. Upišite ime novog spiska numera i izaberite **OK**.

Da biste pesmu dodali na spisak numera, otvorite spisak numera i izaberite **Opcije > Dodaj numere**.

Ekvilajzer

Izaberite **Meni > Mediji > Muzički cent. > Opcije > Ekvilajzer**.

Zvuk muzičkih datoteka možete da personalizujete koristeći **Ekvilajzer**. Možete koristiti unapred postavljena podešavanja frekvencija koja se zasnivaju na stilovima muzike, kao što je klasična ili rok muzika. Takođe možete napraviti specijalna podešavanja koja se zasnivaju na vašim željama slušanja.

Ne možete koristiti druge funkcije opcije **Muzički cent.** dok je otvoren **Ekvilajzer**.

Koristeći **Ekvilajzer** možete da pojačate ili smanjite frekvencije za vreme reprodukovanja muzike i izmenite zvuk muzike. U aparatu postoje unapred postavljena podešavanja frekvencija, na primer **Rok**.

Da biste koristili unapred postavljeno podešavanje frekvencije kod reprodukovanja muzike, dođite do podešavanja frekvencije koje želite da koristite i izaberite **Opcije > Aktiviraj**.

Kreiranje sopstvenog podešavanja frekvencije

1. Da biste kreirali sopstveno podešavanje frekvencije, izaberite **Opcije > Novi skup**.
2. Unesite ime unapred postavljenog podešavanja frekvencije i izaberite **OK**.
3. Pomerajte se gore ili dole da biste se kretali kroz frekvencijska područja i podesite frekvenciju na svakom od njih. Da biste se kretali kroz područja, pomerajte se na levo i na desno.
4. Izaberite **Nazad** da biste sačuvali novo podešavanje frekvencije ili **Opcije > Vрати podrazumev.** da biste podesili područja na neutralnu frekvenciju i počeli nanovo.

Da biste uredili unapred postavljeno podešavanje frekvencije, izaberite **Opcije > Novi skup** ili **Opcije > Izmeni**.

Da biste izmenili frekvenciju unapred postavljenog podešavanja, dođite do frekvencijskih područja i pomerajte se gore ili dole da biste povećali odnosno smanjili vrednost. Podešavanje frekvencije odmah ćete čuti u reprodukovanju.

Da biste vratili sva frekvencijska područja na početne vrednosti, izaberite **Opcije > Vрати podrazumev..**

Da biste sačuvali nova ili izmenjena podešavanja, izaberite **Nazad**.

■ Diktafon

Izaberite **Meni > Mediji > Diktafon**.

Sa **Diktafon**, možete snimiti do 60 sekundi govorne beleške, sačuvati snimak glasa kao audio snimak i reprodukovati audio snimak. **Diktafon** podržava AMR format.

Pritisnite glasovni taster za aktiviranje **Diktafon**. Ako ste se prijavili na voki-toki, glasovni taster funkcioniše kao voki-toki taster i ne aktivira se **Diktafon**.

Da biste snimili govornu belešku **Opcije** > **Snimi audio snimak**. Izaberite **Pauza** da biste privremeno zaustavili snimanje i **Snimaj** da biste nastavili snimanje. Kada završite snimanje, izaberite **Stop**. Audio snimak je automatski sačuvan.

Maksimalna dužina snimka govora je 60 sekundi, ali ona zavisi i od prostora za memorisanje raspoloživog u memoriji aparata ili na memorijskoj kartici.

Reprodukovanje snimka govora

Da biste slušali snimak govora koji ste upravo snimili, izaberite ikonu za reprodukovanje (▶). Izaberite **Stop** da biste otkazali reprodukovanje. Indikator napredovanja prikazuje dužinu reprodukovanja, položaj i dužinu snimka govora.

Da biste privremeno zaustavili snimak govora, izaberite **Pauza**. Reprodukovanje se nastavlja kada izaberete **Sviraj**.

Snimci govora koje primite ili napravite su privremene datoteke. Morate sačuvati one datoteke koje želite da zadržite.

■ Flash player

Izaberite **Meni** > **Mediji** > **Flash plejer**.

Pomoću **Flash plejer** možete pregledati, reprodukovati i raditi sa flash datotekama za mobilne uređaje.

Da biste otvorili folder ili reprodukovali flash datoteku, dođite do foldera ili datoteke i pritisnite navigator.

Da biste poslali flash datoteku na kompatibilne uređaje, dođite do nje i pritisnite taster „Pozovi“. Zbog zaštite autorskih prava možda nećete moći da pošaljete neke flash datoteke.

Da biste se prebacivali iz flash datoteke sačuvane u memoriji aparata ili memorijskoj kartici, krećite se levo ili desno.

Raspoloživost opcija može varirati.

16. Personalizacija

■ Profili

Upozorenje: Kada je postavljen način rada "oflajn" ne možete ni da upućujete ni da primete pozive, uključujući i hitne pozive, niti možete da koristite druge funkcije koje zahtevaju mrežno pokrivanje. Da biste obavili bilo kakav poziv, neophodno je da aktivirate telefonsku funkciju tako što ćete promeniti način rada. Ako je uređaj zaključan, unesite šifru blokade.

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Profili**.

Možete podesiti i prilagoditi tonove zvona, tonove upozorenja i ostale tonove aparata za različite događaje, okruženja ili grupe pozivalaca.

Da biste prilagodili profil, dođite do željenog profila na listi i izaberite **Opcije** > **Personalizuj**.

Definišite sledeća podešavanja:

- **Ton zvona** — Izaberite ton zvona sa liste ili izaberite **Preuz. melodija** da biste otvorili folder markera koji sadrži listu markera za preuzimanje tonova uz pomoć pretraživača. Da biste čuli izabrani ton, izaberite **Sviraj**. Ako posedujete dve aktivne telefonske linije, možete odrediti različit ton zvona za svaku od linija.
- **Ton video poziva** — Izaberite ton zvona za video pozive.
- **Izgovori ime poziv.** — Aktivirajte funkciju tona zvona za pretvaranje teksta u govor. Kada vas zove neko sa liste vaših kontakata, telefon emituje ton zvona koji je kombinacija izgovorenog imena kontakta i izabranog tona zvona.
- **Tip zvona** — Izaberite ton zvona koji želite da bude upozorenje.
- **Jačina zvona** — Izaberite jačinu zvuka za ton zvona.
- **Zvučni signal poruke** — Izaberite ton za primljene tekstualne poruke.
- **Zv. signal e-mail por.** — Izaberite ton za primljene e-poruke.
- **Zv. signal časkanja** — Izaberite ton za primljene čet poruke.
- **Upozor. vibracijom** — Izaberite da li želite da telefon vibrira prilikom prijema poziva.
- **Tonovi tastature** — Postavite nivo jačine tonskog odziva tastature aparata.
- **Tonovi upozorenja** — Uključite ili isključite tonove upozorenja.
- **Upozorenje na** — Možete podesiti telefon da zvoni samo pri prijemu poziva sa telefonskih brojeva koji pripadaju izabranoj grupi kontakata. Telefonski brojevi koji ne pripadaju toj grupi će biti bez tonskog upozorenja.
- **Ime profila** — Možete dati ime novom profilu ili preimenovati postojeći profil. Profili **Opšti** i **Oflajn** se ne mogu preimenovati. Profil **Oflajn** onemogućava nenamerno uključivanje telefona, slanje ili primanje poruka ili korišćenje Bluetooth veze, a istovremeno zatvara i sve Internet veze koje su aktivne u momentu izbora profila. Profil **Oflajn** vas ne sprečava da kasnije zasnujete novu bežičnu LAN vezu, tako da se treba pridržavati svih odgovarajućih bezbednosnih zahteva prilikom zasnivanja i korišćenja bežičnih LAN veza.

Da biste promenili profil, dođite do željenog profila na listi i izaberite **Opcije** > **Aktiviraj**. Ako izaberete **Oflajn** profil, ne možete slati ni primati poruke, niti koristiti WLAN za čitanje e-poruka.

Da biste kreirali novi profil, izaberite **Opcije** > **Kreiraj novi** i definišite podešavanja.

Biranje tonova zvona

Da biste postavili ton zvona, dođite do profila i izaberite **Opcije** > **Personalizuj** > **Ton zvona**. Izaberite ton zvona sa liste ili izaberite **Preuz. melodija** da biste otvorili folder markera koji sadrži listu markera za preuzimanje tonova uz pomoć pretraživača. Svi preuzeti tonovi se čuvaju u folderu **Galerija**.

Da biste reprodukovali ton zvona samo za izabranu grupu kontakata, dođite do profila i izaberite **Opcije** > **Personalizuj** > **Upozorenje na** i izaberite željenu grupu. Telefonski brojevi koji ne pripadaju toj grupi će biti bez tonskog upozorenja.

Da biste potražili ton poruke, dođite do profila i izaberite **Opcije** > **Personalizuj** > **Zvučni signal poruke**.

Da biste preslušali izabrani ton, izaberite ton sa liste i sačekajte da se reprodukuje.

Promena podešavanja proširenja

Dođite do proširenja i izaberite **Opcije** > **Otvori**.

Promenite podrazumevani profil za proširenje.

Da biste promenili podešavanja proširenja, izaberite proširenje i **Opcije** > **Otvori**.

■ Teme

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Teme**.

Možete da promenite izgled ekrana aparata.

Personalizacija

Da biste promenili izgled ekrana, označite temu koju želite koristiti i izaberite **Opcije > Primeni**.

Da biste izmenili temu, označite temu koju želite izmeniti, a zatim izaberite **Opcije > Izmeni**. Izaberite **Tapet** da biste promenili sliku pozadine u pasivnim režimima ili **Ušteda energije** da biste koristili tekst ili datum i vreme kao uštedu energije, što se prikazuje na ekranu ako se neko vreme ne pritisne nijedan taster.

Da biste preuzeli teme, morate uspostaviti vezu na mrežu koja omogućuje preuzimanje tema sa Internet izvora koji su kompatibilni sa Vašim aparatom.

Da biste preuzeli temu, izaberite **Preuzim. tema**. Unesite vezu sa koje želite da preuzmete temu. Nakon preuzimanja teme, možete da je pregledavate, aktivirate i menjate.

Da biste pregledali temu, označite temu koju želite pregledati, a zatim izaberite **Opcije > Prikaz**. Izaberite **Primeni** da biste počeli koristiti novu temu.

17. Podešav.

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.**

Možete definisati i izmeniti razna podešavanja aparata. Izmena ovih podešavanja utiče na rad vašeg aparata po pitanju više aplikacija.

Neka podešavanja za vaš aparat mogu biti unapred podešena ili poslata u konfiguracionoj poruci od strane vašeg mrežnog operatora ili dobavljača usluga. Možda nećete moći da promenite ova podešavanja.

Dođite do podešavanja koje želite da izmenite i pritisnite navigator da biste uradili sledeće:

- Prebacivali se sa jedne na drugu vrednost, kao što su uključeno ili isključeno.
- Izabrali vrednost sa liste.
- Otvorili editor teksta da biste uneli vrednost.
- Otvorili klizač da biste pomeranjem ulevo ili nadesno povećali ili smanjili vrednost.

■ Podešavanja telefona

Izaberite **Telefon** da biste promenili podešavanja jezika, pasivnog režima rada i ekrana na aparatu.

Opšte podešavanja

Izaberite **Opšte** i nešto od sledećeg:

- **Jezik telefona** — Izaberite neki jezik sa liste. Promena jezika utiče na sve aplikacije u aparatu. Kada promenite jezik uređaja, aparat će se restartovati.
- **Jezik pisanja** — Izaberite neki jezik sa liste. Promena jezika pisanja takođe utiče na znakove dostupne prilikom pisanja teksta.
- **Dobrodošlica ili logo** — Izaberite **Primarni** da biste koristili podrazumevanu sliku, **Tekst** da biste uneli svoju pozdravnu poruku ili **Slika** da biste izabrali sliku iz „Galerije“. Pozdravna poruka ili slika se na kratko prikazuje svaki put kada uključite aparat.
- **Fabrički podešeno** — Vraćanje prvobitnih podešavanja aparata. Da biste to uradili, potrebna vam je šifra blokade. Nakon vraćanja na prvobitne vrednosti, telefonu će možda trebati više vremena da se uključi. Dokumenti, informacije o kontaktima, stavke kalendara i datoteke su nepromenjene.

Podešavanja pasivnog režima rada

Izaberite **Pasivni režim** i nešto od sledećeg:

- **Dopunjeni pasivni re.** — Izaberite **Uključeno** da biste imali prečice za različite aplikacije koje su dostupne u dopunjenom pasivnom režimu.
- **Levi selekt. taster, Desni selekt. taster** — Promena prečica koje se otvaraju pomoću levog i desnog tastera za izbor na pasivnom ekranu. Pritisnite navigator, izaberite funkciju sa liste i **OK**.
- **Navigator udesno, Navigator ulevo, Navigator nadole, Navigator nagore, Selekcioni taster** — Promena prečica koje se otvaraju kada se krećete u različitim pravcima. Ova podešavanja nisu dostupna ako izaberete **Dopunjeni pasivni re.** > **Uključeno**.
- **Aplik. pasivnog rež.** — Izaberite aplikacije kojima želite da pristupate iz dopunjenog pasivnog režima.
- **Poš. sanduče dop. pas. režima** — Izaberite folder za poruke ili sanduče koje je prikazano u dopunjenom pasivnom režimu.
- **Dopunski moduli dop. pas. režima** — Izaberite dodatne module koji su prikazani u dopunjenom pasivnom režimu. Možete, na primer, videti koliko imate govornih poruka. Čak i ako isključite obaveštenja u dopunjenom pasivnom režimu za propuštene pozive i poruke, podrazumevana obaveštenja i dalje će ih prikazivati. Raspoloživost dodatnih modula može varirati.

Podešavanja ekrana

Izaberite **Ekran** i nešto od sledećeg:

- **Svetlosni senzor** — Podešavanje količine svetla potrebnog za osvetljavanje ekrana uređaja.
- **Ušteda enegije posle** — Biranje iznosa vremena koje protiče pre aktiviranja čuvara ekrana. Aktiviranje skrin sejvera produžava radno vreme aparata.
- **Trajanje osvetljenja** — Postavite vreme koje protiče od poslednjeg pritiska na taster do zatamnjenja ekrana.

■ Podešavanja poziva

Izaberite **Poziv** i nešto od sledećeg:

- **Slanje svog broja** — Izaberite **Da** da bi se Vaš telefonski broj prikazivao osobi koju pozivate ili **Određuje mreža** da ostavite mreži da ustanovi da li će se Vaš identitet pozivaoca slati.
- **Pošalji moj ID mr. poz.** — Uključite ovu funkciju ako želite da prikazete svoj mrežni identitet pozivaoca osobi koju pozivate.
- **Poziv na čekanju** — Izaberite **Aktiviraj** ako želite primati obaveštenja o novom dolaznom pozivu dok je drugi poziv u toku ili **Proveri status** ako želite proveriti da li je ta funkcija aktivna na mreži.

- **Inter. poziv na čekanju** — Aktivirajte ovu funkciju ako želite primati obaveštenja o novom dolaznom pozivu dok je drugi Internet poziv u toku.
- **Upozor. na Int. poziv** — Uključite ako želite da aparat pozivaocu odgovori da je zauzet. Ako to isključite, aparat će pozivaocu javljati signal zauzetosti, a Vi ćete primiti obaveštenje o propuštenom pozivu.
- **Podraz. tip poziva** — Izaberite **Čelijski** da biste uputili normalne pozive na telefonski broj ili **Internet** da biste putem VoIP-a pozvali broj ili adresu.
- **Odbaci poziv SMS-om** — Izaberite **Da** da biste automatski poslali tekstualnu poruku osobi koja Vas poziva, u kojoj se nalazi objašnjenje zašto ne možete da odgovorite na taj poziv.
- **Tekst poruke** — Upišite tekst koji će se slati kada ne možete da odgovorite na dolazni poziv, a želite automatski poslati tekstualnu poruku kao odgovor.
- **Slika u video pozivu** — Izaberite **Koristi odabranu** da se umesto videa tokom video poziva prikazuje slika ili **Nijedna** da se ne šalje bilo kakva slika tokom video poziva.
- **Auto. pon. biranje** — Izaberite **Uključeno** da biste ponovo pozvali broj ako je bio zauzet tokom prvog pozivanja. Aparat će pokušati uspostaviti vezu najviše 10 puta.
- **Statistika poziva** — Izaberite **Uključeno** da bi se nakratko prikazalo približno trajanje zadnjeg poziva.
- **Brzo biranje** — Izaberite **Uključeno** da biste aktivirali brzo biranje u Vašem aparatu. Da biste nazvali telefonski broj dodeljen tasteru za brzo biranje (2-9), držite pritisnut taj taster.
[Vidite "Brzo biranje", str. 33.](#)
- **Odgovor svakim tast.** — Izaberite **Uključeno** da biste na dolazni poziv odgovorili kratkim pritiskom bilo kojeg tastera, sem tastera "Kraj".
- **Aktivna linija** — Izaberite **Linija 1** ili **Linija 2** da biste promenili telefonsku liniju za odlazne pozive i tekstualne poruke (mrežna usluga). Ovo podešavanje biće prikazano samo ako SIM kartica podržava uslugu alternativne linije i pretplatu na dve telefonske linije.
- **Promena linije** — Izaberite **Onemogućiti** da sprečite biranje linije (mrežna usluga). Za promenu tog podešavanja potrebna je PIN2 šifra.
- **Upozor. na Int. poziv** — Izaberite **Isključeno** da biste dolazne Internet pozive obavestili o zauzetosti Vašeg aparata ili **Uključeno** da biste prihvatili dolazne Internet pozive.

■ Podešavanja veze

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** i nešto od sledećeg:

- **Pristupne tačke** — Podešavanje novih ili izmena postojećih pristupnih tačaka. Neke ili sve pristupne tačke mogu biti unapred postavljene na vašem aparatu od strane dobavljača usluge i možda nećete moći da ih kreirate, izmenite ili uklonite.
- **Grupe pristupnih tačaka** — Podešavanje novih ili izmena postojećih pristupnih tačaka koje se koriste prilikom automatskog uspostavljanja veze i rominga e-pošte.
- **Paketni prenos pod.** — Odredite kada se koristi veza za paketni prenos podataka i unesite pristupnu tačku ako svoj uređaj koristite kao modem za računar.
- **Podešav. Int. telef.** — Definisanje podešavanja za Internet pozive.
- **SIP podešavanja** — Prikaz ili kreiranje profila za iniciranje sesije - SIP profili.
- **Data poziv** — Postavite vremenski period po čijem se isteku data govorna veza automatski završava.
- **VPN** — Instalirajte i upravljajte VPN polisama, upravljajte VPN serverima polisa, pogledajte VPN dnevnik i kreirajte i upravljajte VPN pristupnim tačkama.
- **Bežična LAN mreža** — Odredite da li će aparat prikazivati indikator kada je dostupan bežični LAN i koliko često će aparat tražiti mreže.
- **Konfiguracije** — Prikaz i brisanje servera od poverenja od kojih vaš aparat može primiti konfiguraciona podešavanja.

Da biste dobili informacije o bežičnom LAN-u ili pretplaćivanju na uslugu paketnog prenosa podataka i odgovarajućim podešavanjima veze i konfiguracionim podešavanjima, kontaktirajte mrežnog operatora ili dobavljača usluge.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

Pristupne tačke

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**.

Pristupna tačka je mesto na kome se vaš aparat povezuje sa mrežom putem veze za prenos podataka. Da biste koristili usluge e-pošte i multimedijalne usluge ili da biste pregledali web stranice, najpre morate odrediti pristupne tačke za ove usluge.

Grupa pristupnih tačaka služi za grupisanje i određivanje prioriteta pristupnih tačaka. Aplikacija može koristiti grupu kao metod povezivanja umesto jedne pristupne tačke. U tom slučaju, najbolja dostupna pristupna tačka u grupi se koristi za uspostavljanje veze, a u slučaju e-pošte, i za roming.

Neke ili sve pristupne tačke mogu biti unapred postavljene na vašem aparatu od strane dobavljača usluge i možda nećete moći da ih kreirate, izmenite ili uklonite.

[Vidite "Internet pristupne tačke", str. 45.](#)

Grupe pristupnih tačaka

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [Grupe pristupnih tačaka](#).

Grupa pristupnih tačaka služi za grupisanje i određivanje prioriteta pristupnih tačaka. Aplikacija može koristiti grupu kao metod povezivanja umesto jedne pristupne tačke. U tom slučaju, najbolja dostupna pristupna tačka u grupi se koristi za uspostavljanje veze, a u slučaju e-pošte, i za roming. [Vidite "Grupe pristupnih tačaka", str. 54.](#)

Paketni prenos podataka

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [Paketni prenos pod.](#)

Vaš telefonski aparat podržava paketni prenos podataka, kao što je GPRS u GSM mrežama. Kada koristite aparat u GSM i UMTS mreži, možete imati više aktivnih veza za prenos podataka istovremeno; pristupne tačke mogu deliti vezu za prenos podataka, a veze za prenos podataka ostaju aktivne (npr. tokom govornih poziva). [Vidite "Menadžer veza", str. 52.](#)

Podešavanja paketnog prenosa podataka

Podešavanja paketnog prenosa podataka utiču na sve pristupne tačke koje koriste vezu za paketni prenos podataka.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Veza za paketni pr.** — Izaberite [Čim ima signal](#) da biste registrovali aparat na mreži za paketni prenos podataka kada uključite aparat u podržanoj mreži. Izaberite [Po potrebi](#) da biste uspostavili vezu za paketni prenos podataka samo kada je ona neophodna za aplikaciju ili radnju.
- **Pristupna tačka** — Unesite ime pristupne tačke koje ste dobili od dobavljača usluga da biste koristili aparat kao modem za paketni prenos podataka na računar.

Ova podešavanja utiču na sve pristupne tačke za veze za paketni prenos podataka.

Podešavanja Internet poziva

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [Podešav. Int. telef.](#). Izaberite [Opcije](#) > [Novi profil](#) ili [Opcije](#) > [Izmeni](#).

Dođite do [Ime](#), pritisnite navigator, unesite ime profila i izaberite [OK](#).

Dođite do [SIP profili](#), pritisnite navigator, izaberite profil i [OK](#). SIP protokoli se koriste za kreiranje, menjanje i završavanje komunikacionih sesija kao što su Internet pozivi sa jednim ili više učesnika. SIP profili uključuju podešavanja za ove sesije.

Da biste sačuvali podešavanja, pritisnite [Nazad](#).

Podešavanja protokola za iniciranje sesije (SIP)

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [SIP podešavanja](#).

Protokoli za iniciranje sesije (SIP) se koriste za kreiranje, menjanje i završavanje određenih vrsta komunikacionih sesija sa jednim ili više učesnika (mrežna usluga). SIP profili uključuju podešavanja za ove sesije. SIP profil koji se po podrazumevanoj vrednosti koristi za komunikacionu sesiju je podvučen.

Da biste kreirali SIP profil, izaberite [Opcije](#) > [Dodaj novi](#) > [Koristi podrazum. profil](#) ili [Koristi neki postojeći profil](#).

Da biste izmenili SIP profil, dođite do njega i pritisnite navigator.

Da biste izabrali SIP profil koji želite da koristite za komunikacione sesije po podrazumevanoj vrednosti, dođite do profila i izaberite [Opcije](#) > [Podrazumevani profil](#).

Za brisanje SIP profila, dođite do njega i pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

Izmena SIP profila

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [SIP podešavanja](#) > [Opcije](#) > [Dodaj novi](#) ili [Izmeni](#).

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Ime profila** — Unesite ime SIP profila.
- **Profil servisa** — Izaberite [IEFT](#) ili [Nokia 3GPP](#).
- **Primarna pris. tačka** — Izaberite pristupnu tačku za Internet vezu.
- **Javno korisničko ime** — Unesite korisničko ime koje se dobili od dobavljača usluga.
- **Koristi kompresiju** — Izaberite ako se koristi komprimovanje.
- **Registracija** — Izaberite režim registracije.
- **Koristi zaštitu** — Izaberite da li se koristi razmena bezbednosnih podataka.
- **Proksi server** — Unesite podešavanja proksi servera za ovaj SIP profil.
- **Registracioni server** — Unesite podešavanja registracionog servera za ovaj SIP profil.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

Izmena SIP proksi servera

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [SIP podešavanja](#) > [Opcije](#) > [Dodaj novi](#) ili [Izmeni](#) > [Proksi server](#).

Podešav.

Proksi serveri su posredni serveri između usluge za pregledanje i njenih korisnika, a koriste ih neki dobavljači usluga. Ovi serveri mogu obezbediti dodatnu bezbednost i ubrzati pristup usluzi.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Adresa proksi servera** — Unesite ime ili IP adresu aktivnog proksi servera.
- **Područje** — Unesite oblast proksi servera.
- **Korisničko ime i Lozinka** — Unesite korisničko ime i lozinku za proksi server.
- **Dopusti sl. rutiranje** — Izaberite da li je dozvoljeno slabo usmeravanje.
- **Tip transporta** — Izaberite **UDP** ili **TCP**.
- **Port** — Unesite broj porta proksi servera.

Izmena registracionih servera

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **SIP podešavanja** > **Opcije** > **Dodaj novi** ili **Izmeni** > **Registracioni server**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Adresa regist. servera** — Unesite ime ili IP adresu aktivnog registracionog servera.
- **Područje** — Unesite oblast registracionog servera.
- **Korisničko ime i Lozinka** — Unesite korisničko ime i lozinku za registracioni server.
- **Tip transporta** — Izaberite **UDP** ili **TCP**.
- **Port** — Unesite broj porta registracionog servera.

Podešavanje data poziva

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Data poziv**.

Da biste podesili vremenski period po čijem se isteku data veze automatski završavaju ukoliko nije došlo do prenosa podataka, izaberite **Vreme na vezi** i pritisnite navigator. Izaberite **Definiše korisnik** da biste sami uneli vreme **Neograničeno** da bi veza ostala aktivna dok ne izaberete **Opcije** > **Raskini vezu**.

VPN

VPN pristupne tačke

Za upravljanje VPN pristupnim tačkama izaberite **VPN** > **VPN pristupne tačke** > **Opcije** i neku od sledećih opcija:

- **Izmeni** — Izmenite izabranu pristupnu tačku. Ako je pristupna tačka u upotrebi ili su njena podešavanja zaštićena, ne možete je izmeniti.
- **Nova pristup. tačka** — Kreirajte novu VPN pristupnu tačku.
- **Obriši** — Izbrišite izabranu pristupnu tačku.

Podešavanja VPN pristupnih tačaka

Za ispravna podešavanja pristupnih tačaka obratite se svom dobavljaču usluga.

Da biste izmenili podešavanja VPN pristupnih tačaka, izaberite pristupnu tačku **Opcije**.

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Ime konekcije** — Unesite ime za VPN vezu. Maksimalna dužina imena je 30 znakova.
- **VPN polisa** — Izaberite VPN polisu koje će se koristiti sa ovom pristupnom tačkom.
- **Internet prist. tačka** — Izaberite Internet pristupnu tačku koja će se koristiti sa ovom VPN pristupnom tačkom.
- **Adresa proksi ser.** — Unesite adresu proksi servera za ovu VPN pristupnu tačku.
- **Br. porta proksi ser.** — Unesite broj proksi porta.

Bežični LAN

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Bežična LAN mreža**.

Da bi indikator bio prikazan kada je bežični LAN dostupan na vašoj trenutnoj lokaciji, izaberite **Prikaži dostupnost** > **Da**.

Da biste izabrali vremenski interval u okviru koga će aparat pretražiti dostupne bežične LAN mreže i ažurirati indikator, izaberite **Skeniraj mreže**. Ovo podešavanje nije vidljivo osim ako ste izabrali **Prikaži dostupnost** > **Da**.

Napredna WLAN podešavanja

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Bežična LAN mreža** > **Opcije** > **Napredna podešav.**. Napredna podešavanja bežične LAN mreže se obično definišu automatski i nije preporučljivo menjati ih.

Da biste ručno izmenili podešavanja, izaberite **Autom. konfiguracija** > **Onemogućena** i definišite sledeće:

- **Duga granica ponav.** — Unesite maksimalan broj pokušaja prenosa podataka ako aparat ne dobije potvrđni signal od mreže.
- **Kratka gran. ponav.** — Unesite maksimalan broj pokušaja prenosa podataka ako aparat ne dobije signal za slanje od mreže.
- **RTS prag** — Izaberite veličinu paketa podataka za koju bežična LAN pristupna tačka izdaje zahtev za slanje pre slanja samog paketa.
- **Nivo snage predaje** — Izaberite nivo snage aparata prilikom slanja podataka.

- **Radio merenja** — Omogućite ili onemogućite radio mere.

Da biste vratili sva podešavanja na prvobitne vrednosti, izaberite **Opcije** > **Povrati podrazum..**

Bezbednosna podešavanja za pristupne tačke bežične LAN mreže

Izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**. Izaberite **Opcije** > **Nova pristup. tačka** i počnite stvarati pristupnu tačku bežične LAN mreže ili izaberite pristupnu tačku bežične LAN mreže i **Opcije** > **Izmeni**.

WEP bezbednosna podešavanja

U podešavanjima pristupne tačke, izaberite **Režim zaštite WLAN-a** > **WEP**.

Wired equivalent privacy (privatnost ekvivalentna privatnosti kod žičanih veza) - WEP način šifrovanja koji šifrira podatke pre slanja. Korisnicima koji nemaju potrebne WEP ključeve odbija se pristup mreži. Ako vaš aparat dobije paket podataka koji nije šifrovan pomoću WEP ključeva, ti podaci se odbacuju kada se koristi WEP bezbednosni režim.

U **Adhok** mreži, svi aparati moraju koristiti isti WEP ključ.

Izaberite **Podeš. WLAN zaštite** i nešto od sledećeg:

- **Aktivni WEP ključ** — Izaberite željeni WEP ključ.
- **Tip autentikacije** — Izaberite **Otvorena** ili **Deljena**.
- **Podešav. WEP ključa** — Izmenite podešavanja za WEP ključ.

Podešavanja WEP ključa

U podešavanjima pristupne tačke, izaberite **Režim zaštite WLAN-a** > **WEP**.

U **Adhok** mreži, svi aparati moraju koristiti isti WEP ključ.

Izaberite **Podeš. WLAN zaštite** > **Podešav. WEP ključa** i nešto od sledećeg:

- **WEP enkripcija** — Izaberite željenu dužinu WEP ključa za šifrovanje.
- **Format WEP ključa** — Izaberite da li želite da unesete podatke o WEP ključu u formatu **ASCII** ili **Heksadecimalni**.
- **WEP ključ** — Unesite podatke WEP ključa.

802.1x bezbednosna podešavanja

U podešavanjima pristupne tačke, izaberite **Režim zaštite WLAN-a** > **802.1x**.

802.1x potvrđuje verodostojnost i autorizuje aparate za pristup bežičnoj mreži, a sprečava pristup ako proces potvrde verodostojnosti ne uspe.

Izaberite **Podeš. WLAN zaštite** i nešto od sledećeg:

- **WPA režim** — Izaberite **EAP** (proširivi protokol potvrde verodostojnosti) ili **PSK ključ** (tajni ključ koji se koristi za identifikaciju aparata).
- **Podešavanja EAP mo.** — Ako ste izabrali **WPA režim** > **EAP**, izaberite koje ćete EAP dodatne programe definisane u aparatu koristiti sa pristupnom tačkom.
- **PSK ključ** — Ako ste izabrali **WPA režim** > **PSK ključ**, unesite deljeni privatni ključ koji identifikuje vaš aparat za bežičnu LAN mrežu na koju se povežete.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

WPA bezbednosna podešavanja

U podešavanjima pristupne tačke, izaberite **Režim zaštite WLAN-a** > **WPA/WPA2**.

Izaberite **Podeš. WLAN zaštite** i nešto od sledećeg:

- **WPA režim** — Izaberite **EAP** (proširivi protokol potvrde verodostojnosti) ili **PSK ključ** (tajni ključ koji se koristi za identifikaciju aparata).
- **Podešavanja EAP mo.** — Ako ste izabrali **WPA režim** > **EAP**, izaberite koje ćete EAP dodatne programe definisane u aparatu koristiti sa pristupnom tačkom.
- **PSK ključ** — Ako izaberete **WPA režim** > **PSK ključ**, unesite deljeni privatni ključ koji identifikuje vaš aparat za bežičnu LAN mrežu na koju se povežete.
- **TKIP enkripcija** — Da biste omogućili TKIP šifrovanje zasnovano na privremenim ključevima koji se često menjaju kako bi se sprečila zloupotreba, izaberite **Dopušteno**.

Svi aparati u bežičnoj LAN mreži moraju dozvoliti ili sprečiti upotrebu TKIP šifrovanja.

Dostupna podešavanja za uređivanje mogu se razlikovati.

EAP

Da biste pregledali EAP (proširivi autentikacioni protokol) dodatne module koji su trenutno instalirani na vaš aparat (mrežni servis), izaberite **Meni** > **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**. Izaberite **Opcije** > **Nova pristup. tačka** i definišite pristupnu tačku koja koristi bežični LAN kao nosioca podataka i **802.1x** ili **WPA/WPA2** kao režim zaštite. Izaberite **Podeš. WLAN zaštite** > **WPA režim** > **EAP**, dođite do **Podešavanja EAP mo.** i pritisnite navigator.

EAP dodatni moduli se koriste sa bežičnim mrežama radi autentikacije bežičnih aparata i autentikacionih servera, a različiti EAP dodatni moduli omogućavaju upotrebu različitih EAP metoda (mrežnih servisa).

da biste koristili EAP dodatni modul prilikom povezivanja na WLAN preko pristupne tačke, izaberite željeni dodatni modul i **Opcije > Omogućiti**. Pored EAP dodatnih modula omogućenih za upotrebu sa ovom pristupnom tačkom se nalazi potvrdni znak. Ako ne želite da koristite priključak, izaberite **Opcije > Onemogućiti**.

Da biste izmenili podešavanja EAP dodatnog modula, izaberite **Opcije > Konfiguriši**.

Da biste promenili prioritet podešavanja EAP dodatnog modula, izaberite **Opcije > Povećaj prioritet** da biste pokušali da koristite jedan dodatni modul pre drugih prilikom povezivanja na mrežu sa pristupnom tačkom, ili **Opcije > Smanji prioritet** da biste koristili ovaj dodatni modul za autentikaciju mreže posle pokušaja korišćenja drugih dodatnih modula.

Raspoloživost opcija može varirati.

Konfiguracije

Da biste videli i izbrisali konfiguracije za servere od poverenja, izaberite **Meni > Alatk**e > **Podešav**. > **Veza > Konfiguracije**.

Možete primati poruke od vašeg mrežnog operatera, dobavljača usluga ili informatičke službe firme koje sadrže konfiguraciona podešavanja za servere od poverenja. Ova podešavanja se automatski čuvaju u **Konfiguracije**. Možda ćete dobiti konfiguraciona podešavanja za pristupne tačke, multimedijalne ili usluge e-pošte i podešavanja časkanja ili sinhronizacije od servera od poverenja.

Da biste izbrisali konfiguracije za server od poverenja, dođite do servera i pritisnite taster „Briši“ (povratnica). Takođe se brišu konfiguracijska podešavanja za ostale aplikacije koje obezbeđuje server.

■ Podešavanje datuma i vremena

[Vidite "Sat", str. 44.](#)

■ Bezbednosna podešavanja

[Vidite "Definisanje bezbednosnih podešavanja", str. 91.](#)

■ Podešavanja mreže

Izaberite **Meni > Alatk**e > **Podešav**. > **Mreža**.

Definišite sledeće:

- **Mrežni režim** (prikazano samo ako to podržava mrežni operater) — Izaberite tip mreže. Možete izabrati **GSM** ili **UMTS** da biste koristili tu mrežu ili **Duo režim** da bi se aparat automatski prebacivao između te dve mreže. To podešavanje može biti unapred postavljeno i možda ga nećete moći menjati. Ako podesite aparat da koristi samo GSM ili UMTS mrežu, nećete moći upućivati pozive, uključujući i hitne pozive, ili koristiti druge funkcije za koje je potrebna veza sa mrežom, ako odabrana mreža nije dostupna.
- **Izbor operatora** — Izaberite **Ručno** da biste izabrali neku od dostupnih mreža ili **Automatski** da aparat automatski bira mrežu.
- **Prikaz inf. o ćeliji** — Izaberite **Uključeno** da biste podesili aparat da obavesti kada se koristi u mreži "Micro Cellular Network".

■ Podešavanja proširenja

Izaberite **Meni > Alatk**e > **Podešav**. > **Proširenje**.

Upozorenje: Kada koristite slušalice, Vaša sposobnost praćenja zvukova u okruženju može da bude umanjena. Ne koristite slušalice kada to može da ugrozi Vašu bezbednost.

Kod većine proširenja možete da izaberete sledeća podešavanja:

- **Primarni profil** — Izaberite profil koji će biti aktiviran nakon spajanja proširenja na aparat.
- **Automatski odgovor** — Ostavite da aparat automatski odgovori na telefonske pozive kada je priključeno proširenje. Izaberite **Uključeno** da bi aparat automatski odgovarao na dolazne pozive nakon 5 sekundi. Ako je ton zvona podešen na **Jedan pisak** ili **Bez zvona** u meniju Profili, automatsko odgovaranje je onemogućeno.
- **Svetla** — Izaberite **Uključena** da biste osvetlili aparat dok je na njega spojeno proširenje.

Ad. za gluvoneme podešavanja

Ako koristite tekstualni telefon, pre promene podešavanja i korišćenja morate da ga spojite na svoj aparat. Izaberite neko od sledećih podešavanja:

- **Primarni profil** — Izaberite profil koji će biti aktiviran nakon spajanja tekstualnog telefona na aparat.
- **Koristi tekst. tel.** — Izaberite **Da** kada želite početi koristiti tekstualni telefon.

18. Bezbednost

■ Bezbednost aparata

Izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Bezbednost](#) > [Telefon i SIM](#).

Možete izmeniti bezbednosna podešavanja za PIN kôd, automatsko zaključavanje i promenu SIM kartice, i promeniti šifre i lozinke.

Izbegavajte korišćenje šifara koje su slične brojevima službi za hitnu pomoć kako biste sprečili njihovo nenamerno biranje.

Šifre se prikazuju kao zvezdice. Kada menjate neku šifru, unesite trenutnu šifru, pa zatim dva puta novu.

Definisanje bezbednosnih podešavanja

Da biste definisali podešavanja aparata i SIM kartice, izaberite podešavanje i [Opcije](#) > [Promeni](#).

I kada su pozivi ograničeni na zatvorene grupe korisnika, još uvek može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju.

Definišite sledeća podešavanja:

- **PIN kod zahtev** — Izaberite [Uključeno](#) da biste uputili zahtev da se PIN šifra unosi svaki put kada se aparat uključuje. Ovo podešavanje se ne može menjati ukoliko je telefon isključen. Neke SIM kartice ne dozvoljavaju isključivanje zahteva za PIN šifru.
- **PIN kod** — Promena PIN šifre. PIN šifra mora sadržavati od 4 do 8 brojeva. PIN šifra štiti vašu SIM karticu od neovlašćene upotrebe, a dobija se uz SIM karticu. Nakon tri uzastopna neuspešna unosa PIN šifre, PIN šifra se blokira i morate je deblokirati pomoću PUK šifre da biste ponovo mogli da koristite SIM karticu.
- **PIN2 kod** — Promena PIN2 šifre. PIN2 šifra mora sadržavati od 4 do 8 brojeva. PIN2 šifra je neophodna za dobijanje pristupa nekim funkcijama aparata, a dobija se uz SIM karticu. Nakon tri uzastopna neuspešna unosa PIN2 šifre, PIN2 šifra se blokira i morate je deblokirati pomoću PUK2 šifre da biste ponovo mogli da koristite SIM karticu.
- **Vreme do autoblok.** — Možete podesiti vreme posle čijeg isteka se uređaj automatski zaključava i može se ponovo koristiti tek kada se unese ispravna šifra. Unesite broj minuta koje ste odredili za vremenski period ili izaberite [Isključeno](#) da biste isključili aktiviranje zaključavanja po isteku vremena. Kada je aparat zaključan, možete i dalje odgovarati na dolazne pozive, a takođe je moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu.
- **Šifra blokade** — Promena šifre za zaključavanje. Nova šifra može da bude duga od 4 do 255 znakova. Mogu se koristiti alfabetska slova i cifre, kao i velika i mala slova. Aparat će vas obavestiti ako šifra zaključavanja nije u ispravnom obliku. Fabrički podešena šifra je 12345. Da biste sprečili neovlašćenu upotrebu aparata, promenite šifru za zaključavanje. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu odvojeno od svog aparata.
- **Zaklj. kod prom. SIM** — Podesite aparat da uputi zahtev za aktiviranje šifre za zaključavanje kada se nova SIM kartica ubaci u aparat. Aparat održava listu SIM kartica koje se prepoznaju kao korisnikove kartice.
- **Omogućiti dalj. blokadu** — Ako uključite ovu opciju, uređaj ćete moći da zaključavate slanjem neke prethodno definisane tekstualne poruke sa nekog drugog telefona. Kada uključite ovu opciju, morate uneti poruku za daljinsko zaključavanje i potvrditi poruku. Poruka mora sadržati najmanje 5 znakova.
- **Zatvorena gr. koris.** (mrežni servis) — Definišite grupu osoba koja vas može pozivate i koju vi možete pozivati.
- **Potvrda SIM servisa** (mrežni servis) — Podesite aparat da prikaže poruke o potvrdi kada koristite servis SIM kartice.

Promena lozinke zabrane

Da biste promenili lozinku koja se koristi za zabranu govornih, faks i data poziva, izaberite [Meni](#) > [Alatke](#) > [Podešavanja](#) > [Zabrana poz.](#) > [Zabrana čelijskog p.](#) > [Opcije](#) > [Promeni šifru zab.](#) Unesite trenutnu šifru, a zatim dva puta novu šifru. Lozinka zabrane mora sadržati četiri cifre. Za detaljnije informacije, obratite se vašem dobavljaču usluga.

Fiksno biranje

I kada je aktivirano fiksno biranje, još uvek može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju.

Izaberite [Meni](#) > [Kontakti](#) > [Opcije](#) > [SIM kontakti](#) > [Kontakti fiks. biranja](#).

Pomoću servisa fiksno biranje možete da ograničite pozive sa svog aparata samo na određene telefonske brojeve. Servis fiksno biranje ne podržavaju sve SIM kartice. Obratite se svom provajderu servisa za detaljne informacije.

Izaberite [Opcije](#) i izaberite neku od sledećih opcija:

- **Aktiviraj fiksno bir.** — Ograničite pozive sa svog aparata. Za otkazivanje servisa izaberite [Deaktiv. fiksno bir.](#) Za aktiviranje ili deaktiviranje fiksnog biranja ili uređivanje kontakata za fiksno biranje potreban vam je PIN2 kôd. Ako nemate taj kôd, obratite se provajderu servisa.
- **Novi SIM kontakt** — Dodajte telefonski broj na listu brojeva čije je pozivanje dozvoljeno. Unesite ime kontakta i telefonski broj. Za ograničavanje poziva pomoću pozivnog broja za određenu zemlju, unesite pozivni broj za tu zemlju u [Novi SIM kontakt](#). Svi telefonski brojevi čije je pozivanje dozvoljeno moraju počinjati ovim pozivnim brojem.

- **Dodaj iz: Kontakti** — Kopirajte kontakt iz **Kontakti** na vašu listu za fiksno biranje.

Savet: Za slanje tekstualnih poruka SIM kontaktima dok je servis fiksnog biranja aktiviran, morate da dodate broj centra tekstualne poruke na listu za fiksno biranje.

Za pregled ili uređivanje telefonskih brojeva koje možete da pozivate sa svog telefona, izaberite **Opcije > SIM kontakti > Kontakti fiks. biranja**.

Za pozivanje kontakta, pritisnite taster „Pozovi“.

Za uređivanje telefonskog broja izaberite **Opcije > Izmeni**. Za uređivanje brojeva za fiksno biranje možda će vam biti potreban PIN2 kôd.

Za brisanje kontakta pritisnite taster „Briši“ (povratnica).

■ Menadžer sertifikata

Važno: Imajte na umu da, mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instalisanja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže upozorenje "Sertifikat je istekao" ili "Sertifikat nije važeći", mada bi trebalo da je ispravan, proverite da li su u aparatu postavljeni tačan datum i tačno vreme.

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Digitalni sertifikati služe za potvrđivanje porekla softvera, ali ne garantuju bezbednost. Postoje tri različite vrste sertifikata: zvanični, lični i sertifikati servera. Za vreme bezbedne veze, server može Vašem aparatu poslati sertifikat servera. Kada se primi, on se proverava preko zvaničnog sertifikata spremljenog u aparatu. Primićete obaveštenje ukoliko identitet servera nije autentičan ili ukoliko nemate ispravan sertifikat u aparatu.

Sertifikat možete preuzeti sa Web lokacije ili ga primiti u obliku priloga e-pošte, odnosno u obliku poruke poslate preko Bluetooth ili infracrvene veze. Sertifikate treba koristiti kod spajanja na uslugu Internet bankarstva ili na udaljeni server radi prenosa poverljivih podataka. Treba ih koristiti i kada želite smanjiti opasnost od virusa i drugih zlonamernih softvera i radi provere autentičnosti softvera koji ste preuzeli i instalirali u aparat.

Savet: Pre dodavanja novog sertifikata, proverite njegovu autentičnost.

Rad sa ličnim sertifikatima

Lični sertifikati izdaju se samo Vama.

Da biste dodali sertifikat u aparat, izaberite datoteku sertifikata, a zatim **Sačuvaj**. Da biste uklonili izabrani sertifikat, izaberite **Opcije > Obriši**.

Da biste proverili autentičnost sertifikata, izaberite ga, a zatim **Vidi detalje**. "Otisci prstiju" na jedinstven način identifikuju sertifikat. Kontaktujte službu pomoći ili službu za korisnike vlasnika sertifikata i zatražite uspoređivanje "otisaka prstiju". Lozinke sa šestocifrenim privatnim ključevima sadrže tajne ključeve koji se šalju sa ličnim sertifikatima.

Rad sa zvaničnim sertifikatima

Zvanične sertifikate koriste neki servisi radi provere ispravnosti ostalih sertifikata.

Da biste dodali sertifikat u aparat, izaberite datoteku sertifikata, a zatim **Sačuvaj**. Da biste uklonili izabrani sertifikat, izaberite **Opcije > Obriši**.

Da biste proverili autentičnost sertifikata, izaberite ga, a zatim **Vidi detalje**. "Otisci prstiju" na jedinstven način identifikuju sertifikat. Kontaktirajte službu pomoći ili službu za korisnike vlasnika sertifikata i zatražite uspoređivanje "otisaka prstiju". Lozinke sa šestocifrenim privatnim ključevima sadrže tajne ključeve koji se šalju sa ličnim sertifikatima.

Ako neki sertifikat proglasite kao pouzdani, to znači da ga ovlašćujete da proverava Web stranice, servere e-pošte, softverske pakete i druge podatke. Servise i softver mogu proveravati isključivo pouzdani sertifikati.

Da biste promenili podešavanja pouzdanosti, izaberite sertifikat, a zatim **Opcije > Podeš. prihvatanja**. Izaberite polje aplikacije, a zatim **Da** ili **Ne**. Ne možete da menjate podešavanja pouzdanosti ličnog sertifikata.

Zavisno od sertifikata, biće prikazana lista aplikacija koji mogu da ga koriste:

- **Symbian instalacija** — Nova aplikacija operativnog sistema Symbian.
- **Internet** — E-pošta i grafika.
- **Instaliranje aplikac.** — Nova Java™ aplikacija.
- **Onlajn provera sert.** — Protokol statusa sertifikata na mreži.

Prikaz detalja o sertifikatu

Ispravan identitet servera može se zagarantovati samo proverom potpisa i perioda valjanosti sertifikata servera.

Da biste pogledali detalja o sertifikatu, izaberite ga, a zatim [Vidi detalje](#).

Može se pojaviti neko od sledećih obaveštenja:

- **Sertifikat nije prihvaćen** — Niste podesili da aplikacija koristi taj sertifikat. Morate da promenite podešavanja pouzdanosti.
- **Sertifikat istekao** — Istekao je period valjanosti izabranog sertifikata.
- **Sertifikat još uvek ne važi** — Još nije počeo period valjanosti izabranog sertifikata.
- **Sertifikat oštećen** — Sertifikat se ne može koristiti. Kontaktirajte izdavača sertifikata.

Bezbednosna podešavanja sertifikata

Izaberite neku od sledećih opcija:

- **Instalacija softvera** — Izaberite da instalirate samo potpisane aplikacije ili sve aplikacije.
- **Onlajn provera sert.** — Da biste proverili valjanost sertifikata nakon instaliranja aplikacije, izaberite **Uključeno**.
- **Primarna Web adresa** — Valjanost sertifikata proverava se na podrazumevanoj adresi ako sertifikat ne sadržava svoju sopstvenu Web adresu.

■ VPN

[Vidite "Mobilni VPN", str. 52.](#)

■ Bezbednosna podešavanja za pristupne tačke bežične LAN mreže

[Vidite "Bezbednosna podešavanja za pristupne tačke bežične LAN mreže", str. 89.](#)

19. Prečice

Evo nekih od prečica sa tastature koje su na raspolaganju za Vaš uređaj. Prečice čine korišćenje aplikacija efikasnijim. Neke prečice su karakteristične za pojedine aplikacije i nisu raspoložive za sve aplikacije.

Dopunjeni pasivni režim

Levi taster za biranje + plavi funkcijski taster	Zaključavanje i otključavanje tastature.
Taster „Pozovi“	Otvora Dnevnik .
0	Pritisnite i držite da biste otvorili Servisi i povezali se na Web.
1	Pritisnite i zadržite da biste pozvali govornu poštu.
Numerički taster (2–9)	Pozovite broj telefona korišćenjem brzog biranja. Najpre morate aktivirati brzo biranje (Meni > Alatke > Podešavanja > Poziv > Brzo biranje > Uključeno).

U aplikacijama

Biranje teksta. Pritisnite i zadržite taster „Shift“ i pomerajte navigator levo ili desno da biste izabrali tekst.	Taster „Shift“ + navigator
Kopiranje	Ctrl+C
Rezanje	Ctrl+X
Lepljenje	Ctrl+V
Kurziv	Ctrl+I
Podebljano	Ctrl+B
Unos broja ili znaka označenog plavom bojom na tasteru.	Jednom pritisnite plavi funkcijski taster (tako da se pokaže) + drugi taster.
Unos samo brojeva ili znakova označenih plavom bojom na tasteru.	Dva puta pritisnite plavi funkcijski taster (tako da se pokaže) + drugi taster.
Promena veličine slova	Pritisnite taster "Shift".

Prikazivač slike

Slanje slike	Taster „Pozovi“
Umanjivanje prikaza	0
Uvećavanje prikaza	5
Uvećavanje prikaza. Pritisnite dvaput za puni ekran.	7
Pomerajte se ulevo u uvećanoj slici.	4
Pomerajte se nadesno u uvećanoj slici.	6
Pomerajte se nagore u uvećanoj slici.	2
Pomerajte se nadole u uvećanoj slici.	8
Rotiranje u smeru kazaljki na satu.	3
Rotiranje u smeru suprotnom od smera kazaljki na satu.	1
Prelazak između punog ekrana i normalnog prikaza.	*

Informacije o bateriji

Vaš aparat se napaja energijom iz dopunjive baterije. Potpune performanse nove baterije se postižu tek posle dva ili tri kompletna ciklusa punjenja i pražnjenja. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta, ali će se na kraju istrošiti. Kada aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu postane značajno kraće od normalnog, kupite novu bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i puniti ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model aparata.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz aparata. Ne ostavljajte potpuno napunjenu bateriju povezanu na punjač, pošto prekomerno punjenje može skratiti životni vek baterije. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti.

Ako je baterija potpuno prazna, može proći i nekoliko minuta pre nego što se na ekranu pojavi indikator punjenja i pre nego što se može obaviti bilo kakav telefonski poziv.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, kao što je novčić, spajalica ili penkalo, napravi direktni kontakt pozitivnog (+) i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašni. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim je ostvaren kontakt.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušajte da bateriju uvek držite na temperaturi između 15°C i 25°C (59°F i 77°F). Aparat sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Performanse baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru jer mogu eksplodirati. Baterije mogu da eksplodiraju i ako su oštećene. Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu reciklirate. Ne odlažite ih kao kućni otpad.

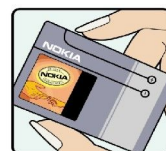
■ Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija

Radi sopstvene bezbednosti uvek koristite originalne Nokia baterije. Da proverite da li dobijate originalnu Nokia bateriju; kupite je od ovlašćenog Nokia distributera, potražite na pakovanju logo "Nokia Original Enhancements" i ispitajte hologramsku etiketu sledećim postupcima:

Uspešni rezultati ove četiri provere nisu apsolutna garancija autentičnosti baterije. Ukoliko imate razloga da verujete da Vaša baterija nije autentična originalna Nokia baterija, uzdržite se od njenog korišćenja i odnesite je najbližem ovlašćenom Nokia servisu ili distributeru radi pomoći. Vaš ovlašćeni Nokia servis ili distributer će ispitati autentičnost baterije. Ako se autentičnost ne može potvrditi, vratite bateriju prodavcu.

Utvrđite autentičnost holograma

1. Kada gledate hologram na etiketi, iz jednog ugla treba da vidite Nokia simbol dveju ruku koje se spajaju, a iz drugog ugla, logo "Nokia Original Enhancements".

2. Kada iskosite hologram po levoj, desnoj, donjoj i gornjoj strani, treba da vidite 1, 2, 3 odnosno 4 tačke na svakoj odgovarajućoj strani.

3. Zagrebite bočnu stranu etikete da otkrijete dvadesetocifrenu šifru, na primer 12345678919876543210. Okrenite bateriju tako da su ovi brojevi okrenuti nagore. Očitava se dvadesetocifrena šifra koja počinje brojem u gornjem redu iza kojeg sledi donji red.

4. Validnost dvadesetocifrene šifre proverite na adresi www.nokia.com/batterycheck.

Da kreirate tekstualnu poruku, ukucajte tu dvadesetocifrenu šifru, recimo 12345678919876543210 i pošaljite poruku na +44 7786 200276.

Naplaćuju se troškovi nacionalnog i međunarodnog operatora.

Trebalo bi da primite poruku sa informacijom da li se može potvrditi autentičnost šifre.

Šta ako baterija nije autentična?

Ako ne možete da potvrdite da je Vaša Nokia baterija sa hologramom na nalepnici autentična Nokia baterija, molimo da je ne koristite. Odnosite je u najbliži ovlašćeni Nokia servis ili ovlašćenom Nokia distributeru radi pomoći. Korišćenje baterije koju nije odobrio proizvođač može da bude opasno i da rezultira nezadovoljavajućim radom i oštećenjem uređaja i njegovih proširenja. To može i da učini nevažećim sva odobrenja i garancije koje se odnose na taj uređaj.

Da saznate više o originalnim Nokia baterijama, posetite www.nokia.com/battery.

Čuvanje i održavanje

Vaš aparat je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i s njim treba postupati pažljivo. Naredne sugestije će vam pomoći da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Aparat održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se aparat pokvasi, izvadite bateriju i ostavite aparat da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Ne upotrebljavajte aparat, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Ne držite aparat na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Ne držite aparat na mestima sa niskom temperaturom. Kada se aparat zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da ošteti ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvarate aparat osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Aparat nemojte ispuštati, protresati ili udarati. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje aparata ne upotrebljavajte jake hemikalije, rastvarače za čišćenje ili jake deterdžente.
- Ne bojite aparat. Boja može da blokira pokretne delove aparata i da omete pravilan rad.
- Za čišćenje sočiva, recimo kamere, senzora rastojanja i senzora osvetljenja, koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete aparat i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.
- Punjače koristite u zatvorenom prostoru.
- Pre slanja aparata u servis, uvek napravite rezervne kopije podataka, kao što su kontakti i beleške u kalendaru, koje želite da sačuvate.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na ovaj aparat, bateriju, punjač kao i na sva proširenja. Ako neki uređaj ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

Dodatne informacije o bezbednosti

■ Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj aparat uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite aparat samo u njegovim normalnim radnim položajima. Ovaj aparat zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 2,2 cm. Kada se koristi futrola, kopča za pojas ili držač za nošenje na telu, isti ne bi trebalo da sadrži metal i trebalo bi da održava proizvod odvojen od tela najmanje 2,2 cm.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom aparatu je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

Delovi ovog aparata imaju magnetna svojstva. Može se desiti da aparat privuče materijale od metala. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu telefona pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

■ Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnih uređaja, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj uređaj u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejkeri

Proizvođači pejsmejкера preporučuju minimalno rastojanje od 15,3 cm (6 inči) između bežičnog telefona i pejsmejкера kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejкера. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima treba da:

- uređaj uvek drže na rastojanju većem od 15,3 cm (6 inči) od pejsmejкера;
- ne nose uređaj u džepu na grudima, i
- uređaj drže na uhu na suprotnoj strani od pejsmejкера kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.
- Ako posumnjate da je došlo do smetnji (ometanja), isključite svoj uređaj i uklonite ga u stranu.

Slušni aparati

Neki digitalni bežični uređaji mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

■ Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalirane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazdušnim jastukom. Za dodatne informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj uređaj ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instaliranje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj uređaj. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog uređaja u Vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj uređaj, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazdušnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazdušnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežični uređaj za automobil nepropisno instaliran a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog uređaja u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj uređaj pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

■ Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj uređaj kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj uređaj na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija

miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovniha objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

■ Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj uređaj, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo nikada da se oslanjate isključivo na bežični uređaj za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Da biste uputili hitni poziv:

1. Uključite uređaj ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.

U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno postavljena u uređaj.

2. Pritisnite taster "Kraj" potreban broj puta da biste obrisali sadržaj na ekranu i da biste uređaj aktivirali za telefoniranje.
3. Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
4. Pritisnite pozivni taster.

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite hitni poziv. Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada upućujete hitni poziv, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični uređaj može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok vam se to ne dopusti.

■ INFORMACIJE O SERTIFIKACIJI (SAR)

OVAJ MOBILNI UREĐAJ ZADOVOLJAVA SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLAGANJE RADIOFREKVENTNIM TALASAMI

Vaš mobilni uređaj je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti radiofrekventnim talasima koje preporučuju međunarodne smernice. Ove smernice je razvila međunarodna naučna organizacija ICNIRP, i one sadrže sigurnosne rezerve namenjene da osiguraju zaštitu svih osoba, bez obzira na njihovu starosnu dob i zdravstveno stanje.

Smernice za izloženost za mobilne uređaje koriste jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim ICNIRP smernicama iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) raspoređeno na 10 grama telesnog tkiva. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa uređajem koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Stvarna SAR vrednost uređaja u radu može da bude znatno ispod ove maksimalne vrednosti pošto je uređaj projektovan tako da koristi samo onoliko snage koliko je potrebno da dospe do mreže. Ta vrednost se menja i ona zavisi od brojnih faktora, kao što je koliko ste udaljeni od mrežne bazne stanice. Najviša SAR vrednost po ICNIRP smernicama za korišćenje ovog uređaja uz uvo iznosi 0,79 W/kg.

Korišćenje pribora i proširenja uređaja može da rezultira različitim SAR vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem i ispitivanjem, kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Dodatne informacije u vezi SAR su date u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

ad hoc mreža 51
aplikacije
 instalacija 69
 menjanje instalacije 69
 pregled dnevnika instalacije 69
 uklanjanje 69
 zajedničke radnje 18
audio datoteke 79
automatsko odgovaranje 90

B

baterija
 instalacija 8
 nivo napunjenosti 14
 punjenje 9
beleške 67
bezbednost
 aparati 91
 Java aplikacija 69
 memorijska kartica 15
biranje teksta i objekata 17
Bluetooth
 podešavanja 48
 uparivanje 49
 veze 48
brzo biranje 33

Č

Čarobnjak za podešavanja 74
Članci sa novostima 56

Ć

ćaskanje 28
Ćaskanje 28
ćelije 61

D

daljinska sinhronizacija 70
detalji o sertifikatu 93
diktafon 81
dnevnici 35, 69
dnevni prikaz u kalendaru 43
dokumenti 58
DTMF tonovi 34

E

ekran
 indikatori 14
 podešavanja 85
ekvilajzer 81
e-mail data roming 53
e-pošta
 nalozi 23
 odgovaranje 22
 pisanje 23
 poruke 21

F

flash player 82
folder „Alatke“ 73

G

galerija 78
glasovne komande 38
glas preko IP-a 37
govorna pošta 33
govorne beleške 82
govorno biranje 38
GPRS
 brojači 35
 opšte 51
 podešavanja 87
 podešavanja pristupnih tačaka 46
grafičke poruke 26
grafikon listovi 62
grupe kontakata 40

I

indikatori 14
informacije o kontaktu 40
infracrvena veza 50
instalacija
 aplikacije 69
 baterija 8
 SIM kartica 8
Internet 55
 podešavanja 45
 podešavanja Internet poziva 86
 pristupne tačke 45
Internet pozivi 37
IP prolaz 47

J

jačina signala 14
jačina zvuka 13, 81
Java aplikacije 69
jezik 85
jezik pisanja 85

K

kabl 47
kalendar 42
kalkulator 67
konfiguracija na daljinu
 kreiranje profila 70
 podešavanja 70
kontakti
 dodavanje 40
 grupe 40
 kopiranje informacija 40
 podrazumevane informacije 40
 tonovi zvona 41
kopiranje teksta 18

L

lepljenje teksta 18
lični sertifikati 92
lista obaveza 42
lozinke
 memorijska kartica 15

M

markeri 55
medija aplikacije 78
memorija 15
 kartica 15
 na aparatu 15
 praćenje 15
memorijska kartica 15
 lozinke 15
 otključavanje 16
menadžer aplikacija 69
menadžer datoteka 58
 zaštita memorijske kartice 15
menadžer veza 52
meni 17
mesečni prikaz u kalendaru 43
mobilni VPN
 Vidite *VPN*
modem 52
mrežni dnevници 56
multimedija poruke
 kreiranje 26
 odgovaranje na 27
 podešavanja 28
 prilozi 28
 primanje 27
 slanje 26
muzički centar 80

N

načini povezivanja
 Bluetooth 48
 infracrvena veza 50
 kabl 47
 modem 52
 WLAN 51
navigacija 75
navigators 85

O

odbacivanje poziva 33
odbijanje poziva 33
odgovaranje na pozive 33
opšti paketni prenos podataka
 Vidite *GPRS*
orijentiri 76

P

paketni prenos podataka
 brojači 35
 opšte 51
 podešavanja 87
 podešavanja pristupnih tačaka 46
pasivni
 podešavanja 85
 režim 13
personalizacija 83
pisanje teksta 17
podaci
 sinhronizacija 70
 veze 51
podešavanja
 bezbednost 91

bezbednost Java aplikacija 69
 Bluetooth 48
 centri za poruke 20
 ekran 85
 e-mail data roming 54
 Internet 45
 IP prolaz 47
 kalendar 42, 43
 konfiguracija na daljinu 70
 mreža 90
 multimedija poruke 28
 opšte 85
 pasivni 85
 pouzdanost 92
 pozivi 85
 profili 83
 tekstualne poruke 25
 tekstualni telefon 90
 TTY 90
 veza 86
 Web 56
 WLAN 88

podešavanja mreže 90
podešavanja proširenja 90
podešavanja rominga 54
podešavanja tastera za izbor 85
podučavanje 16
pomoć 16
Pop-Port priključak 12
poruke

brisanje 23
 e-pošta 21
 folderi 20
 grafičke poruke 26
 multimedija poruke 26
 posebne poruke 32
 tekstualne poruke 24

posebne poruke 32
pošta

Vidite *e-pošta*

povezivanje na Internet 45
pozdravna poruka 85
pozivanje 33
pozivi

podešavanja 85
 preusmeravanje 34
 zabrana 34

prečice 13, 94
prekidanje mrežnih veza 52
prenos sadržaja ekrana 65
pretraživanje Web stranica 55, 57
preusmeravanje poziva 34
prezentacije 62
prikaz obaveza u kalendaru 43
prikaz strukture 59, 60
priključci 10
prilagođavanje 83
prilozi 22, 28
pristupne tačke 45, 86
profili 83
punjač baterije 12
punjenje baterije 9

R

- radni listovi 60
- RealPlayer
 - podešavanja 80
 - reprodukcija medija snimaka 79
- reprodukcija
 - muzika 80
 - snimci govora 82
 - video i audio 79

S

- sat 44
- sedmični prikaz u kalendaru 43
- sertifikati 92
- servisni zahtevi 32
- SIM kartica
 - instalacija 8
 - tekstualne poruke 25
- SIM pristup profil 50
- sinhronizacija 70
- skladištenje 15
- slajd prezentacije 63
- slike
 - dodavanje kontaktima 78
 - postavljanje slike za pozadinu 78
 - uvećavanje ili umanjanje 78
- slušanje muzike 80
- SMS poruke 24
- SMTP podešavanja 54
- snimanje
 - glas 81
 - pozivi 82
- softver
 - instalacija 69
 - uklanjanje 69
- spiskovi numera 81
- Symbian aplikacije 69

Š

- šifra zabrane 91
- štampanje 65

T

- tasteri 10
- tekst
 - biranje 17
 - kopiranje 18
 - lepljenje 18
 - pisanje 17
- tekstualne poruke
 - izmene centara za poruke 20
 - odgovaranje 25
 - pisanje 25
 - rad sa porukama na SIM kartici 25
 - slanje 25
- tekstualni telefon 90
- telefon
 - jezik 85
 - podešavanja 85
 - pozivi 33
 - video pozivi 35
- teme 83
- tonovi zvona 41

TTY 90

U

- uključivanje i isključivanje 10
- uparivanje 49
- USB data kabl 47

V

- veze
 - GPRS podešavanja 46
 - podešavanje data poziva 45
 - WLAN podešavanja 46, 88
- video pozivi 35
- video snimci 79
- virtuelna privatna mreža 52
- vizitkarte 41
- VPN 52

W

- Web 55
 - podešavanja 56
- WLAN
 - bezbednosna podešavanja 89
 - napredna podešavanja pristupnih tačaka 47
 - opšte 51
 - podešavanja 88
 - podešavanja pristupnih tačaka 46

Z

- zabrana poziva 34
- zaključavanje
 - aparati 12
 - tastatura 12
- zaključavanje tastature 12
- zaštita tastature 12
- zvanični sertifikati 92